

2025

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Zagreb,
siječanj 2026.

SADRŽAJ

1.	O INSTITUTU ZA TURIZAM	3
2.	PROJEKTI INSTITUTA ZA TURIZAM	9
2.1.	NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI	9
2.2.	PROJEKTI FINANCIRANI IZ EU FONDOVA	12
2.3.	NEXT GENERATION EU – INTERNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI	16
2.4.	SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA U DRUGIM INSTITUCIJAMA	22
3.	ZNANSTVENI RADOVI	23
4.	IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I KNJIŽNICA	44
5.	PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO	47
6.	AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA	56
PRILOG	DJELATNICI INSTITUTA ZA TURIZAM U 2025.	64

1

O INSTITUTU ZA TURIZAM

Povijesni razvoj Instituta

Institut za turizam osnovan je 1959. godine te predstavlja jedini javni znanstveni institut u Republici Hrvatskoj koji je specijaliziran za istraživanja različitih aspekata turizma, koji uspješno spaja znanstvenu izvrsnost s poslovnim znanjima i vještinama.

Tijekom 66 godina svoga djelovanja, Institut se transformirao iz male savjetodavne organizacije, koja se pretežito bavila istraživanjem mikroekonomskih i makroekonomskih aspekata turističkog razvoja, u znanstveno-istraživačku organizaciju čiji multidisciplinarni istraživački tim može odgovoriti na najsloženiju znanstveno-istraživačku i stručnu problematiku povezanu s turizmom i turističkim razvojem, te instituciju koja svojim djelovanjem aktivno podupire održivi razvoj turizma u Republici Hrvatskoj.

Godine 1986. Institut ulazi u sustav znanosti i visokog obrazovanja i od tada nosi današnji naziv tj. Institut za turizam. Nakon ulaska u sustav znanosti i visokog obrazovanja, fokus interesa Instituta za turizam se premješta sa stručnih projekata s područja ekonomije, kojima se do tada Institut pretežito bavio, na znanstvene projekte i znanstveno-istraživački rad iz različitih područja znanosti koja su povezana s turizmom.

U uvjetima složenih geopolitičkih i demografskih kretanja, klimatskih promjena, intenzivnih prostornih zahvata te ubrzanog tehnološkog razvoja, turizam je izložen sve izraženijim i međusobno isprepletenim disruptivnim utjecajima. Osiguravanje njegove dugoročne održivosti i otpornosti zahtijeva kontinuiranu prilagodbu te razvoj inovativnih i integriranih rješenja koja nerijetko nadilaze postojeće institucionalne okvire i upravljačke mehanizme turističke politike. U tom kontekstu, jedna od temeljnih zadaća Instituta za turizam jest znanstveno utemeljeno i stručno promišljanje ključnih izazova suvremenog turizma te oblikovanje preporuka i rješenja usmjerenih prema njegovu održivom, odgovornom i uravnoteženom razvoju.

Vizija Instituta

Institut za turizam je samostalna znanstveno-istraživačka organizacija koja predstavlja vodeću znanstvenu ustanovu specijaliziranu za proučavanje turizma u regiji te koja uspješno spaja znanstvenu izvrsnost i poslovna znanja i vještine. Svoj ugled i prepoznatljivost u znanstvenoj i stručnoj javnosti Institut temelji na znanstvenoj izvrsnosti, neovisnosti i stručnosti mišljenja, inovativnosti i kvaliteti znanstvenog i stručnog rada te na poštivanju najviših etičkih načela i standarda u istraživanju. Glavne vrijednosti na kojima se temelji rad Instituta su znanstvena izvrsnost, međunarodna prepoznatljivost i relevantnost, neovisnost i stručnost mišljenja, inovativnost i kvaliteta znanstvenog i stručnog rada te poštivanje visokih etičkih načela u istraživanju.

Misija Instituta

Misija instituta za turizam je istraživanje složenog fenomena turizma u svim pojavnim oblicima, diseminacija i praktična primjena znanja u javnom sektoru i ukupnom turističkom gospodarstvu te popularizacija znanosti, a sve kroz znanstveno utemeljen, sustavan i multidisciplinarni istraživački pristup, s ciljem osiguranja dugoročno održivog i tržišno konkurentnog turističkog razvoja RH na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Znanstveni i stručni rad

Znanstvenu djelatnost Institut za turizam primarno ostvaruje provedbom domaćih i međunarodnih kompetitivnih znanstvenih projekata, internih istraživačkih projekata te drugih znanstvenih aktivnosti usmjerenih na proučavanje istraživačkih pitanja od ključne važnosti za razvoj dugoročno održivog, odgovornog i tržišno konkurentnog turizma. Uz projektne aktivnosti, Institut znanstvenu djelatnost provodi i kroz objavljivanje znanstvenih radova u relevantnim domaćim i međunarodnim znanstvenim časopisima, aktivno sudjelovanje svojih istraživača na međunarodnim znanstvenim skupovima, izdavačku djelatnost, uključujući objavljivanje međunarodnog znanstveno-stručnog časopisa Tourism, kao i kroz niz drugih aktivnosti usmjerenih na diseminaciju, prijenos znanja i popularizaciju znanosti.

Uzimajući u obzir kadrovsku ekipiranost djelatnika, njihove znanstvene interese i afinitete, dostupnost izvora financiranja, potrebe turističkog gospodarstva i sl., Institut za turizam se kroz svoju znanstvenu djelatnost ponajviše bavi temama s područja ekonomije i marketinga, ali se djelatnici Instituta također aktivno bave proučavanjem međudnosa turizma i drugih područja, kao što su promet, geografija, ekologija i zaštita okoliša, kultura, sport, urbanizam i prostorno planiranje, održivi razvoj, povijesni razvoj turizma i sl. Cjelokupna znanstvena djelatnost Instituta usklađena je s planskim dokumentima višeg reda s područja znanosti i visokog obrazovanja, te je u funkciji postizanja nacionalnih razvojnih ciljeva s područja turizma koji su definirani Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine. Uz navedeno, Institut se bavi i izdavačkom djelatnošću i aktivno radi na razvoju baza podataka za potrebe turizma.

Suradnja s gospodarstvom

Osim znanstvene djelatnosti Institut za turizam ima tradicionalno dobru suradnju s različitim segmentima turističkog gospodarstva, a osobito s poslovnim subjektima s područja javnog sektora (ministarstva, sustav turističkih zajednica, regionalne i lokalne razvojne agencije, tijela regionalne i lokalne uprave i samouprave i sl.).

Njegujući multidisciplinarni istraživački pristup, Institut za turizam spreman je odgovoriti na najsloženije potrebe i zahtjeve različitih nositelja turističke aktivnosti, kako iz javnog tako i iz privatnog sektora. Cjelokupno turističko gospodarstvo već dugo godina u Institutu ima kvalificiranog, kompetentnog i pouzdanog partnera i savjetnika u traženju odgovora na pitanja koja se tiču planiranja turističkog razvoja, održivog razvoja turizma, učinkovitog i odgovornog upravljanja resursima te brojna druga pitanja koja su od značaja za hrvatski turizam. Glavna područja suradnje s gospodarstvom obuhvaćaju:

- istraživanja makroekonomskih učinaka turizma
- održivi razvoj turizma – ekonomski, okolišni i društveni učinci
- tržišna istraživanja i analize – istraživanja turističkog tržišta
- strateško planiranje u turizmu
- razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda i usluga
- prometno planiranje
- prostorne analize i valorizacija prostora za potrebe turizma
- mjerenje i praćenje indikatora održivog razvoja turizma i
- edukacija i cjeloživotno obrazovanje turističkih kadrova.

Ravnatelj Instituta za turizam dr. sc. Damir Krešić član je Znanstvenog vijeća HAZU-a za turizam i prostor, te aktivno sudjeluje u radu tog tijela, a tri godine je bio i član Vijeća za gospodarska pitanja predsjednice Republike Hrvatske.

Međunarodna suradnja

Institut za turizam aktivno surađuje i s brojnim domaćim i međunarodnim, stručnim i znanstvenim organizacijama i asocijacijama s područja turizma. Tu je posebno potrebno istaknuti suradnju Instituta sa:

- Svjetskom turističkom organizacijom (UN Tourism - Institut je pridruženi član) na projektu Hrvatskog opservatorija održivog razvoja turizma (CROSTO – www.crosto.hr) i
- Organizacijom za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) na izradi Turističke satelitske bilance održivog turizma za RH.
- Tijekom 2025. potpisano je 5 sporazuma o suradnji sa srodnim ustanovama iz zemlje i inozemstva.

OSNOVNI PODACI O DJELOVANJU INSTITUTA U 2025.

Glavni strateški ciljevi Instituta za turizam

- Liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu i srodnim područjima
- Stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti (suradnja s UN Tourism i uglednim međunarodnim znanstvenim ustanovama i znanstvenicima)
- Znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora i hrvatskog gospodarstva (izrada i praćenje pokazatelja održivog razvoja turizma) i
- Suradnja s javnim sektorom i turističkim poduzećima.

Upravljanje Institutom

Ravnatelj Instituta za turizam je dr. sc. Damir Krešić.

Znanstveno vijeće Instituta broji 18 znanstvenika, a predsjednik Znanstvenog vijeća je nasl. prof. dr. sc. Goran Kos.

Upravno vijeće Instituta za turizam

Upravno vijeće Instituta obavlja poslove iz svog djelokruga utvrđenog zakonom, Statutom i drugim općim aktima Instituta. Upravno vijeće Instituta ima 5 članova, od kojih predsjednika i dva člana Upravnog vijeća imenuje ministar, jednog člana tajnim glasovanjem izabiru članovi Znanstvenog vijeća Instituta, a jednog člana biraju zaposlenici Instituta za turizam. Mandat članova Upravnog vijeća traje četiri godine od dana imenovanja.

Predsjednik Upravnog vijeća

Prof. dr. sc. Boris Crnković (imenovan od strane MZOM – mandat od 10.1.2024.)

Članovi Upravnog vijeća

Nives Jurič (imenovana od strane MZOM - mandat od 10.1.2024.)

Ivana Prosinečki (imenovana od strane MZOM - mandat od 10.1.2024.)

Dr. sc. Neven Ivandić (Institut za turizam – imenovan od strane Znanstvenog vijeća – mandat od 17.1.2024.)

Dr. sc. Hrvoje Mataković (Institut za turizam – predstavnik radnika Instituta za turizam – mandat od 16.2.2024.)

Zaposlenici

U Institutu je u 2025. bilo zaposleno ukupno 34 djelatnika, i to: 19 znanstvenika, 2 zaposlenika na stručnom radnom mjestu (2 asistenta), 3 zaposlenika na suradničkom radnom mjestu (2 viši stručni, 1 stručni savjetnik), 8 zaposlenika na administrativnim radnim mjestima, 1 zaposlenik na radnom mjestu koje se financira iz EU fondova i 1 zaposlenik na HRZZ projektu (viši asistent).

Od 19 znanstvenika, njih 10 je na radnom mjestu znanstvenog suradnika, 6 na radnom mjestu višeg znanstvenog suradnika i 3 na radnom mjestu znanstvenog savjetnika.

Prosječna starost djelatnika Instituta iznosi 48 godina.

NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI

Projekti financirani iz Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ)

Znanstveno-istraživački projekt "Procjena utjecaja klimatskih promjena na turizam temeljen na prirodi: razvoj indeksa ranjivosti i otpornosti zaštićenih područja za upravljanje strategijama prilagodbe (PACT-VIRA)", financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Trajanje projekta: 16.12.2024. – 15.12.2027.

Voditeljica projekta: dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Znanstveno-istraživački projekt „Kognitivne pristranosti kao izvor suboptimalnih odluka u turizmu i problema (ne)održivosti: Razumijevanjem pristranosti do kvalitetnijeg upravljanja turizmom (BIASTOUR)", financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Trajanje projekta: 16.12.2024. – 15.12.2027.

Voditelj projekta: dr. sc. Ivan Sever

Projekti financirani iz EU fondova

NEXT GENERATION EU

System of satellite accounts of sustainable tourism of the Republic of Croatia 2022. Sustav satelitskih računa održivog turizma Republike Hrvatske za 2022. godinu (R)TSSA

Trajanje projekta: 2022. – 2026.

Voditelj projekta: dr. sc. Neven Ivandić

INTERREG EURO-MED

Governing sustainable tourism in territories with high environmental value: reconnecting tourism and nature for addressing the climate crisis with an ecosystem-based approach

Upravljanje održivim turizmom na područjima visoke okolišne vrijednosti: Ponovno povezivanje turizma i prirode radi suočavanja s klimatskom krizom temeljem usluga ekosustava

NaTour4CChange

Trajanje projekta: 1.1.2024. – 30.6.2026.

Voditeljica projekta: dr. sc. Izidora Marković Vukadin

INTERREG EUROPA

Retaining and attracting knowledge workers and skills for regional development Zadržavanje i privlačenje radnika sa znanjima i vještinama potrebnim za regionalni razvoj
REWARD

Trajanje: 04/2024. - 03/2027.

Voditeljica projekta: dr. sc. Renata Tomljenović

INTERREG DANUBE REGION

People Powered Tourism

Turizam vođen lokalnom zajednicom

PPT

Trajanje: 4/2025. – 3/2028.

Voditeljica projekta: dr. sc. Renata Tomljenović

Interni kompetitivni znanstveni projekti

Interni kompetitivni znanstveni projekti financiraju se iz Next Generation EU fonda, temeljem izvedbene proračunske komponente Programskog ugovora kojega je Institut za turizam potpisao s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih.

Učinkovitost mjera prilagodbe i ublažavanja učinaka klimatskih promjena u turizmu - COMMITMENT

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditeljica projekta: dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Spajanje tradicionalnih i novih dizajna istraživanja, izvora podataka i analitičkih metoda: Novi zlatni standard za donošenje odluka u turizmu? - SURVEY+

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: dr. sc. Ivan Sever

Istraživanje i planiranje održive mobilnosti i turizma - IPOMIT

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: nasl. prof. dr. sc. Goran Kos

Aktiviranje kulturne baštine u turizmu Hrvatske - AKULTUR

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditeljica projekta: Izv. prof. dr. sc. Jasenka Kranjčević, dipl. ing. arh.

Bihevioralne znanosti u funkciji upravljanja turizmom s ciljem održivog razvoja - BIHEVTUR

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditeljica projekta: dr. sc. Snježana Boranić Živoder

Turizam i hrvatsko gospodarstvo - THG

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: dr. sc. Neven Ivandić

Znanstvena produktivnost – radovi

U 2025. godini objavljena su ukupno 54 znanstvena rada (A1 – 29, A2 – 6, A3 – 2, autorska knjiga – 3, urednička knjiga – 2 i ostali radovi – 12). Citiranost u indeksnoj bazi Scopus u 2025. godini bila je 619, dok je citiranost u bazi WoS bila 423.

Izdavaštvo i aktivnosti popularizacije znanosti

Institut je suizdavač časopisa TOURISM: An International Interdisciplinary Journal. U 2025. godini izdan je 73. volumen sa 4 izdanja na engleskom jeziku. Časopis se referira u 10 međunarodnih baza, uključujući i baze Web of Science, Core Collection - ESCI, Clarivate, USA i SCOPUS, Abstract and Indexing Database, Elsevier, Amsterdam i The Netherlands. Glavni urednik je Josip Mikulić, a pomoćni urednici su Damir Krešić, Ivan Sever, Renata Tomljenović i Marco Valeri.

Institut kontinuirano radi na diseminaciji rezultata svoga znanstvenog rada kroz aktivnosti popularizacije znanosti što uključuje organizaciju konferencija, skupova, radionica, seminara, okruglih stolova, rasprava, predavanja i nastupa u medijima. U 2025. godini zabilježene su 132 takve aktivnosti.

Knjižnica

U knjižnici se tijekom 2025. godine bilježi priljev 36 jedinica omeđenih publikacija, 11 naslova periodike, 10 novih naslova Zbirke studija Instituta za turizam te pohrana jednog naslova e-knjige (u izdanju IT-a) u HAW - Hrvatski arhiv weba. Provedena je redovita djelomična revizija te otpis knjižnične građe (784 jedinice). Knjižnica Instituta za turizam je postala dijelom najsuvremenije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku ALMA i discovery servis Primo VE. Novi hrvatski knjižnični sustav u oblaku (Bukinet) od kraja 2025. funkcionalno povezuje NSK i više od 80 hrvatskih knjižnica uključenih u projekt u zajedničku mrežu knjižnica.

Projekti za gospodarstvo

U 2025. godini završeno je 25 projekata za javni sektor i turističko gospodarstvo, ugovorenih najčešće s tijelima državne uprave i jedinicama regionalne i lokalne uprave te sustavom turističkih zajednica. Prihodi koje je Institut za turizam u 2025. ostvario kroz suradnju s gospodarstvom sudjelovali su s 37% u ukupnim prihodima Instituta i koristili su se za financiranje hladnog pogona Instituta, poboljšanje općih uvjeta rada djelatnika Instituta, te za školovanje i stručno usavršavanje djelatnika Instituta za turizam, nabavu istraživačke opreme, znanstvene i stručne literature i sl.

Rasprave o turizmu u organizaciji Instituta za turizam

Institut za turizam je u 2025. godini organizirao rasprave o turizmu na temu:

1. XXV. Rasprave o turizmu na temu: Inicijative i prakse smanjivanja otpada u turizmu, Napretkov kulturni centar Zagreb, 27.3.2025.
2. XXVI. Rasprave o turizmu na temu: Aktiviranje kulturne baštine u turizmu, Napretkov kulturni centar Zagreb, 3.7.2025.
3. XXVII. Rasprave o turizmu na temu „Značaj prostornih podataka za razvoj održivog turizma“, Napretkov kulturni centar Zagreb, 19.11.2025.

2 PROJEKTI INSTITUTA ZA TURIZAM

2.1. NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI

Projekti financirani iz Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ)

Tijekom 2025. godine suradnici Instituta za turizam sudjelovali su u izvođenju 12 nacionalnih i međunarodnih kompetitivnih znanstveno-istraživačkih projekata:

- 2 znanstveno-istraživačka projekta financirana iz Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ),
- 1 znanstveno-istraživački projekt financiran iz NEXT GENERATION EU programa
- 3 znanstveno-istraživačka projekta financirana iz INTERREG programa (Interreg Euro-Med, Interreg Europe i Interreg Dunav People Powered Tourism) te
- 6 internih znanstveno-istraživačkih programa financiranih kroz programski ugovor s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih.

Rezultati istraživanja provedenih u sklopu znanstvenih projekata Instituta za turizam bili su osnova za izradu većeg broja znanstvenih radova naših istraživača. U nastavku se daje opis projekata (voditelj, suradnici, ciljevi, sadržaj i rezultati) koji su započeti, završeni ili se na njima radilo tijekom 2025. godine. Navedenim projektima ostvaruje se misija Instituta kao i prvi strateški cilj – liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu koji podrazumijeva kontinuirano stvaranje i održavanje izvrsnosti u svim koracima provođenja primarnih istraživanja u turizmu. U 2026. godini planira se još intenzivnija aktivnost istraživača Instituta, kad je riječ o provođenju primarnih istraživanja.

HRZZ projekt PACT-VIRA

Znanstveno-istraživački projekt "Procjena utjecaja klimatskih promjena na turizam temeljen na prirodi: razvoj indeksa ranjivosti i otpornosti zaštićenih područja za upravljanje strategijama prilagodbe" (PACT-VIRA)", financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Cilj projekta

Procijeniti utjecaj klimatskih promjena na turizam utemeljen na prirodi u tri odabrana testna područja (NP Plitvička jezera, PP Kopački rit, GP Viški arhipelag), te razviti indeks ranjivosti i indeks otpornosti zaštićenih područja, kao temelj za upravljanje strategijama prilagodbe na klimatske promjene.

Sažetak projekta

Današnja turistička potražnja sve je više pod utjecajem vanjskih čimbenika, a klimatske promjene predstavljaju jedan od najvažnijih. Klimatske promjene su gorući globalni problem s dalekosežnim posljedicama za razne sektore, uključujući turizam. Postoji velika heterogenost u procjenama fizičkih i socio-ekonomskih utjecaja klimatskih promjena, ovisno o destinaciji i metodologiji. Klimatske promjene posebno ugrožavaju održivost turizma utemeljenog na prirodi, osobito u zaštićenim područjima, koja su često netaknuti ekosustavi i žarišta bioraznolikosti te su osjetljiva na ekstremne vremenske događaje, požare, suše, gubitak staništa i promjene u distribuciji vrsta. Turizam u zaštićenim prirodnim područjima predstavlja važan segment globalne ekonomije i ključan je za očuvanje prirodnih resursa. Međutim, s porastom klimatskih promjena, ta područja su sve više izložena

Trajanje projekta:
16. 12. 2024. – 15. 12. 2027.

Voditeljica projekta:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:
doc. dr. sc. Mira Zovko
dr. sc. Hrvoje Carić
dr. sc. Ivo Beroš
dr. sc. Hrvoje Mataković
dr. sc. Damir Krešić
dr. sc. Luka Valozić
Leona Matotek, mag. geogr.
dr. sc. Filip Ložek

Vanjski suradnici:
dr. sc. Staša Borović,
Hrvatski geološki institut
dr. sc. Marco Pola,
Hrvatski geološki institut
dr. sc. Josip Terzić,
Hrvatski geološki institut
dr. sc. Kosta Urumović,
Hrvatski
geološki institut
dr. sc. Tanja Likso,
Državni
hidrometeorološki zavod
Lidija Srnec, dipl. inž.,
Državni hidrometeorološki zavod
prof. Ivana Havrle Kozarić,
Državni hidrometeorološki zavod
prof. dr. sc. Ivana Herceg Bulić,
Prirodoslovno-matematički fakultet
Zagreb
dr. sc. Aljoša Duplić,
Zavod za zaštitu prirode
mr. sc. Karla Fabrio Čubrić,
Zavod za zaštitu prirode
dr. sc. Tamara Kirin,
Zavod za zaštitu prirode
doc. dr. sc. Ante Mandić,
Ekonomski fakultet Split

prijetnjama koje mogu značajno utjecati na njihovu održivost i atraktivnost za turiste. Stoga je važno istražiti kako klimatske promjene utječu na turizam u zaštićenim područjima i razviti strategije prilagodbe koje će osigurati održivost turističkih aktivnosti. Ciljevi ovog projekta su multidisciplinarni i usmjereni na dublje razumijevanje interakcija između klimatskih promjena, turizma i očuvanja prirode. Prvi cilj je procijeniti trenutno stanje turizma u zaštićenim područjima kako bi se identificirale ključne klimatske prijetnje. Potom će se analizirati ranjivost tih područja na klimatske promjene s posebnim fokusom na ekstremne vremenske uvjete, promjene staništa vrsta i razvoj turizma. Identifikacija relevantnih pokazatelja ranjivosti bit će ključna za praćenje i evaluaciju utjecaja klimatskih promjena. Razvojem prilagođenih indeksa ranjivosti i otpornosti, istraživanje će pridonijeti učinkovitijem upravljanju utjecajima klimatskih promjena na turizam. Krajnji cilj je osigurati dugoročnu održivost i otpornost zaštićenih područja te maksimizirati koristi turizma za lokalne zajednice i očuvanje prirode.

Tijekom 2025. godine projekt PACT-VIRA ostvario je značajan napredak u razvoju znanstvene, metodološke i podatkovne osnove za analizu ranjivosti i otpornosti turizma u zaštićenim područjima u kontekstu klimatskih promjena. Provedene aktivnosti bile su usmjerene na integraciju interdisciplinarnih pristupa koji povezuju klimatske, hidrološke, prostorne, ekološke i društvene aspekte upravljanja turizmom. U izvještajnom razdoblju izrađene su i objedinjene opsežne baze klimatoloških, hidroloških i turističkih podataka za tri pilot-područja (Nacionalni park Plitvička jezera, Park prirode Kopački rit i UNESCO svjetski geopark Viški arhipelag), uključujući povijesne podatke, klimatske projekcije i prostorne analize. Razvijeni su GIS alati i interaktivne vizualizacije koji omogućuju praćenje prostorno-vremenskih obrazaca turističkog pritiska i identifikaciju osjetljivih područja u odnosu na klimatske i okolišne čimbenike.

Istodobno su provedena kvalitativna istraživanja s ključnim dionicima u upravljanju zaštićenim područjima i turizmom, kao i pripreme aktivnosti za istraživanja s lokalnim stanovništvom i posjetiteljima. Prikupljeni podaci pružili su uvid u percepcije klimatskih rizika, postojeće prakse prilagodbe te izazove i mogućnosti jačanja otpornosti socio-ekoloških sustava. Razvijen je i inovativan ICT alat koji integrira praćenje kretanja posjetitelja i prikupljanje podataka o njihovom iskustvu, čime se dodatno povezuju prostorni i društveni aspekti turizma.

Znanstvena diseminacija projekta tijekom 2025. godine rezultirala je objavljenim i prihvaćenim znanstvenim radovima te sudjelovanjem na međunarodnim znanstvenim skupovima, čime je ojačana vidljivost projekta i njegova relevantnost u području istraživanja klimatskih promjena i održivog turizma. Sve provedene aktivnosti postavile su čvrste temelje za daljnji razvoj pokazatelja i indeksa ranjivosti i otpornosti te za oblikovanje znanstveno utemeljenih preporuka za klimatski prilagođeno upravljanje turizmom u zaštićenim područjima u sljedećoj fazi projekta.

HRZZ projekt BIASTOUR

Opis projekta

Predloženi projekt zasniva se na principima bihevioralne ekonomije, koji će se primijeniti u proučavanju kognitivnih pristranosti u percepciji i odlukama turista i lokalnog stanovništva, a koje su povezane s aspektima okolišne i društvene održivosti turizma. Bolje shvaćanje kognitivnih pristranosti i mehanizama donošenja odluka predstavlja značajan potencijal za povećanje učinkovitosti mjera i politika održivog razvoja turizma. U projektu će se sistematski ispitati potencijal afektivnih komponenti stavova u promicanju pro-okolišnog ponašanja, na primjeru usvajanja dobrovoljnih programa za nadoknadu ugljika. Također će se analizirati postojanje kognitivnih pristranosti u razmatranju takvih programa te preferencije turista prema obilježjima programa nadoknade ugljika. Kognitivne pristranosti prisutne su i u drugim aspektima turističkog iskustva, a u projektu će se analizirati kognitivne pristranosti koje potencijalno mogu objasniti zanemarivu važnost subjektivne ili objektivne razine korištenja zaštićenog prirodnog područja i zadovoljstva posjetitelja. Definirat će se metodološke smjernice za ublažavanja rizika iskrivljenog vrednovanja usluga ekosustava što će omogućiti stvaranje kvalitetnije informacijske osnovice za planove upravljanja zaštićenim prirodnim područjima. Hrvatske destinacije u sve većoj mjeri se suočavaju s problemima prekomjernog turizma, što ne samo da predstavlja rizike po okoliš, već stvara i rizike po dobrobit lokalnog stanovništva. Postojeća istraživanja su utvrdila kako postoji visoki rizik niza kognitivnih pristranosti prilikom donošenja odluke o potpori turizmu, a koje bi trebalo detaljnije istražiti. Stvaranjem metodološkog okvira za bolje razumijevanje (i) racionalnosti odluke o podršci turističkom razvoju, ovim projektom će se omogućiti formiranje politika turističkog razvoja kojima se dugoročno promiče dobrobit lokalnog stanovništva.

U okviru BIASTOUR projekta (HRZZ IP-2024-05-1450), u 2025. godini provedena su tri terenska istraživanja. Istraživanje posjetitelja NP Krka provedeno je na uzorku od preko 1.000 posjetitelja Parka, a njegov je glavni cilj ispitivanje preferencija posjetitelja i učinkovitosti kognitivne intervencije u poticanju pro-okolišnih stavova posjetitelja. Istraživanje kognitivnih pristranosti u percepciji turista i turizma provedeno je na uzorku od 200 stanovnika grada Splita. Provedeno je i istraživanje navika putovanja mladih putnika i njihovih stavova prema klimatskim promjenama, na uzorku od 420 studenta Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Kolegica Jelena Mušanović sudjelovala je na konferenciji FEBST 2025 u Brelima, a rad s konferencije prihvaćen je za objavu u knjizi "Environmental Responsibility and Sustainable Tourism: Emerging Trends and Research" u izdanju Springer Nature. Projektu se krajem godine pridružila i asistentica Julia Biloš preko projekta Hrvatske zaklade za znanost za razvoj karijera mladih istraživača (DOK-2025-02).

Trajanje projekta:

16. 12. 2024. - 15. 12. 2027.

Voditelj projekta:

dr. sc. Ivan Sever

Suradnici:

dr. sc. Ana Perišić, Prirodoslovno-matematički fakultet Split, Veleučilište u Šibeniku, vanjska suradnica

doc. dr. sc. Velibor Mačkić, Ekonomski fakultet Zagreb, vanjski suradnik

doc. dr. sc. Vedran Recher, Ekonomski fakultet Zagreb, vanjski suradnik

dr. sc. Jelena Mušanović, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, vanjska suradnica

dr. rer. nat. Dominik-Borna Čepulić, Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb, vanjski suradnik

Julia Biloš, preko projekta HRZZ za razvoj karijera mladih istraživača, asistentica

2.2. PROJEKTI FINANCIRANI IZ EU FONDOVA

NEXT GENERATION EU

System of satellite accounts of sustainable tourism of the Republic of Croatia 2022.

Sustav satelitskih računa održivog turizma Republike Hrvatske za 2022. godinu

(R)TSSA

Trajanje projekta:
2022. - 2026.

Voditelj projekta:
dr. sc. Neven Ivandić

Suradnici:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin
Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.
dr. sc. Ivo Beroš
dr. sc. Ivan Kožić
dr. sc. Ivan Sever

O projektu

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (<https://planoporavka.gov.hr/>) predviđena je provedba reforme (C 1.6) pod nazivom Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma. Reformu provodi Ministarstvo turizma i sporta u suradnji s Institutom za turizam. Sukladno obuhvatu planirane reforme, tripartitnim 'Sporazumom o partnerstvu u provedbi aktivnosti u okviru reforme predviđene Nacionalnim planom oporavka i otpornosti' između Ministarstva turizma i sporta, Ministarstva znanosti i obrazovanja te Instituta za turizam pokrenuta je 22.4.2022. godine izrada i uspostava Sustava satelitskih računa održivog/održivosti turizma Republike Hrvatske za 2022. godinu, s pratećim znanstvenim podlogama i analizama, koji će postati alat za upravljanje javnim politikama.

Projekt financira Europska unija – NextGenerationEU.

Cilj i sadržaj projekta

Sustav satelitskih računa održivog turizma Republike Hrvatske za 2022. godinu se sastoji od Satelitskog računa održivog turizma Republike Hrvatske na NUTS 1, HR0 razini te Regionalnih satelitskih računa održivosti turizma na NUTS 2 razinama (HR02, HR03, HR05 i HR06) s naglaskom na regiju Jadranske Hrvatske (NUTS-2, HR03) za koju se satelitski računi izrađuju na razini NUTS-3 regija, te definiranih indikatora održivog turizma za odabrane destinacije.

Institut za turizam tijekom 2025. godine izradio je dva dokumenta:

Satelitski račun održivosti turizma (TSSA) Republike Hrvatske za 2022. godinu (Element 4)

Dokument predstavlja konzistentan pilot-izračun ekonomskih i okolišnih utjecaja turizma na nacionalnoj razini utemeljen na Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa koji povezuje: ekonomske račune iz Satelitskog računa turizma Republike Hrvatske u 2022. godini (Državni zavod za statistiku) i četiri relevantna okolišna računa toka (račun krutog otpada, račun energije, račun emisije stakleničkih plinova, račun vode).

Regionalni satelitski računi turizma (RTSA) Republike Hrvatske za 2022. godinu (Element 6)

Dokument predstavlja prikaz finalnih rezultata uspostave regionalnih satelitskih računa turizma tri NUTS-2 te sedam NUTS-3 regije Republike Hrvatske pružajući metodološki konzistentan okvir izračuna dijela regionalnog BDP-a koji je izravno generiran turističkom aktivnošću koja se odvija na području regije.

Institut za turizam tijekom 2025. godine pristupio je i pripremi izrade regionalnog satelitskog računa održivosti turizma RH, čije se okončanje očekuje do 30. lipnja 2026. godine.

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/sustav-satelitskih-racuna-odrzivog-turizma-rh/>

INTERREG EURO-MED

Governing sustainable tourism in territories with high environmental value: reconnecting tourism and nature for addressing the climate crisis with an ecosystem-based approach

Upravljanje održivim turizmom na područjima visoke okolišne vrijednosti: Ponovno povezivanje turizma i prirode radi suočavanja s klimatskom krizom temeljem usluga ekosustava

NaTour4CChange

Trajanje projekta:

1. 1. 2024. – 30. 6. 2026.

Voditeljica projekta:

dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:

doc. dr. sc. Mira Zovko

dr. sc. Nora Mustać

dr. sc. Snježana Boranić Živoder

dr. sc. Hrvoje Mataković

Višnja Mezak, struč. spec. oec.

O projektu

Glavni cilj projekta je poboljšati održivost i povećati otpornost obalnih mediteranskih destinacija, poboljšavajući kapacitete teritorija za upravljanje turističkim gospodarstvom na lokalnoj razini kroz pristupe temeljene na ekosustavima i kapitalizirajući dvostruku ulogu prirode: kao turistički atraktivne i kao rješenje za otpornost odredišta.

Mediterran je ranjiva točka u aktualnoj klimatskoj situaciji. Turizam jest i bit će jedna od gospodarskih grana najjače pogođenih klimatskim promjenama s povećanim rizicima, uključujući one od poplava i erozije obalnih područja. Dokumenti poput „Tranzicijskog puta za turizam“ i „Glasgowske deklaracije“ kreiraju globalni zamah za klimatsku akciju u turizmu, no kreatori politika i same destinacije trebaju podršku i nove pristupe. Priroda može ponuditi rješenja za ovaj izazov osiguravajući pri tom zaštitu ključnih destinacijskih dobara, kao što su plaže. To se postiže ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom, a putem korištenja pristupa temeljenih na ekosustavima. Ovo se može postići samo dobrim upravljanjem i planiranjem uz angažman privatnog sektora i građana.

Tijekom 2025. godine projekt NaTour4CChange (NT4CC) dodatno je ojačao provedbu i koordinaciju aktivnosti usmjerenih na jačanje klimatske otpornosti obalnog turizma na Mediteranu. Partnerstvo je nastavilo učinkovito upravljanje projektom kroz redovite sastanke Upravljačkog odbora i tehničkih timova, uključujući značajan susret uživo u Marseilleu, koji je objedinio strateško upravljanje, edukaciju o rješenjima temeljenima na prirodi (NbS), razmjenu iskustava među pilot-destinacijama i terenski posjet.

Projekt je ostvario vidljiv napredak u razvoju strateških i analitičkih podloga. Dovršene su regionalne procjene klimatskih utjecaja na turizam, a pet regija (Zadarska županija, Sardinija, Hercegovačko-neretvanska županija, Andaluzija i Kreta) izradile su i finalizirale regionalne strategije klimatski otpornog turizma. Istodobno su izrađene tehničke procjene za šest pilot-destinacija, koje su poslužile kao temelj za izradu planova klimatskog djelovanja na razini destinacija te za pokretanje pilot-aktivnosti temeljenih na rješenjima utemeljenim na prirodi.

Značajan naglasak stavljen je na jačanje kapaciteta i razmjenu znanja kroz međunarodne radionice, transnacionalne susrete i edukacije, čime je dodatno osnažena mediteranska zajednica prakse u području klimatski prilagođenog turizma. Razvijeni su i komunikacijski alati te provedene brojne diseminacijske aktivnosti na europskoj i međunarodnoj razini, čime je povećana vidljivost projekta i njegovih rezultata.

Institut za turizam je, kao vodeći partner imao je aktivnu ulogu u svim ključnim radnim paketima, osobito u izradi Regionalne strategije klimatski otpornog turizma za Zadarsku županiju, podršci pilot-destinacijama u razvoju planova djelovanja i

NbS rješenja, te u diseminaciji rezultata kroz stručne i političke forume. Aktivnosti provedene u 2025. godini postavile su čvrste temelje za završnu fazu projekta, u kojoj će se dovršiti i intenzivirati provedba pilot-rješenja, s ciljem dugoročnog jačanja otpornosti obalnih turističkih destinacija na klimatske promjene.

Poveznica: <https://natour4cchange.interreg-euro-med.eu/>

INTERREG EUROPE **Retaining and attracting knowledge workers and skills for regional development**

Zadržavanje i privlačenje radnika sa znanjima i vještinama potrebnim za regionalni razvoj

REWARD

Trajanje projekta:
4/2024. - 3/2027.

Voditeljica projekta:
dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:
Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.
dr. sc. Hrvoje Mataković
dr. sc. Ivo Beroš
dr. sc. Ivan Sever

O projektu

Projekt je financiran kroz program Interreg Europe. Partneri na projektu su regije South Savo (Finska), Medio Tejo (Portugal), Sardinija (Italija), Western Region (Irska), Trnava (Slovačka), Mazovia (Poljska) i Pardubice (Češka). Institut za turizam je savjetodavni partner.

Cilj i sadržaj projekta

Opći cilj projekta je unaprijediti regionalne politike i programe za zadržavanje i privlačenje radnika sa znanjima i vještinama potrebnim za regionalni razvoj.

Projektom će se identificirati, analizirati, diseminirati i transferirati dobre prakse među regionalnim akterima politike u četiri komplementarna područja povezana sa zadržavanjem i privlačenjem visoko kvalificiranih ljudi. Specifični ciljevi su stoga:

- poboljšati učinkovitost suradnje između sveučilišta i industrije kako bi se zadržali studenti po završetku školovanja
- podržati poduzetništvo i povećati poslovnu podršku za stvaranje novih radnih mjesta
- poboljšati mjere koje povećavaju kvalitetu života i potiču regionalnu privlačnost
- prilagoditi se novim oblicima rada (npr. digitalni nomadi, rad na daljinu).

Poveznica: <https://www.interregeurope.eu/reward>

INTERREG DANUBE REGION People Powered Tourism

Turizam vođen lokalnom zajednicom

PPT

Trajanje projekta:
4/2025. - 3/2028.

Voditeljica projekta:
dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:
dr. sc. Ives Vodanović Lukić
dr. sc. Hrvoje Mataković

O projektu

People Powered Tourism okuplja 14 partnera iz 10 zemalja članica programskog područja Dunavska regija, s ciljem aktivnog uključivanja lokalnih zajednica iz manje posjećenih urbanih i ruralnih destinacija u stvaranje novih turističkih sadržaja koji povezuju ljude, prirodnu i kulturnu baštinu. Pridruženi partner Instituta za turizam je Turistička zajednica područja Slavonski Brod – Posavina, na čijem se teritoriju odvija terenski dio projektnih aktivnosti.

Cilj i sadržaj projekta

Opći cilj projekta jest omogućiti lokalnim zajednicama valorizaciju svoje nedovoljno korištene kulturne i prirodne baštine te pomoći u zajedničkom osmišljavanju održivih, iskustveno utemeljenih i transformativnih turističkih usluga, s ciljem unaprjeđenja kvalitete iskustva posjetitelja te ostvarivanja lokalnih društveno-ekonomskih koristi.

Projektom se razvija zajednička metodologija za:

- Mapiranje i vrednovanje lokalnih kulturnih i prirodnih resursa
- Izradu kataloga lokalnih resursa
- Su-dizajn pilot-projekata u urbanim i ruralnim sredinama
- Razvoj lokalnih i regionalnih strategija turizma i gospodarskog razvoja
- Uspostavu transnacionalne dunavske platforme za razmjenu znanja i dobrih praksi.

Poveznica: <https://interreg-danube.eu/projects/people-powered-tourism>

2.3. NEXT GENERATION EU – INTERNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI

Učinkovitost mjera prilagodbe i ublažavanja učinka klimatskih promjena u turizmu – COMMITMENT

Trajanje projekta:
2024. - 2027.

Voditeljica projekta:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:
dr. sc. Snježana Boranić Živoder
Zrinka Marušić,
mag. mat., univ. spec. oec.

dr. sc. Ivan Sever
doc. dr. sc. Mira Zovko
dr. sc. Hrvoje Mataković
dr. sc. Damir Krešić
dr. sc. Luka Valozić
Leona Matotek, mag. geogr.

dr. sc. Tanja Likso, Državni
hidrometeorološki zavod,
vanjska suradnica

doc. dr. sc. Ante Mandić,
Ekonomski fakultet Split,
vanjski suradnik

dr. sc. Krešimir Pandžić, Državni
hidrometeorološki zavod,
vanjski suradnik

O projektu

Odnos između klimatskih promjena i turizma složen je i višedimenzionalan, uključuje i izravne i neizravne učinke. U sklopu projekta provest će se mješoviti istraživački pristup s osnovnim ciljem utvrđivanja utjecaja i hazarda koje klimatske promjene imaju na turizam, te utvrđivanja razine otpornosti odabranih destinacija na iste. Istraživanjem će se strukturirati veze između navedene tri varijable, te odgovarajućih mjera adaptacije i mitigacije koje su planirane i/ili implementirane na razini destinacije ili poduzetnika u turizmu u destinaciji. Navedeno će se testirati u četiri destinacije: obalnoj (Grad Krk, Pakoštane), destinaciji ZP (Plitvička jezera) i kontinentalnoj destinaciji (Sv. Martin na Muri).

Cilj i sadržaj projekta

- Izmjeriti i dokumentirati konkretne utjecaje klimatskih promjena na odabrane destinacije
- Identificirati ključne hazarde i ranjivosti u svakoj destinaciji
- Analizirati kapacitete destinacija za prilagodbu i mjere otpornosti
- Procijeniti postojeće mjere adaptacije i mitigacije te njihovu učinkovitost.

Ovaj projekt predstavlja korak u povećanju otpornosti hrvatskih turističkih destinacija na klimatske promjene i razvoj održivih praksi prilagodbe. Projekt je predstavljen i široj javnosti putem informativnog članka na web stranici Nacionalnog parka Plitvička jezera.

Aktivnosti u 2025. godini

Tijekom 2025. godine projekt COMMITMENT provodio je planirane istraživačke aktivnosti usmjerene na analizu utjecaja klimatskih hazarda na turizam te na procjenu ranjivosti i prilagodbenih kapaciteta turističkih destinacija u različitim geografskim kontekstima Hrvatske. Aktivnosti su temeljene na kombinaciji kvalitativnih i kvantitativnih istraživačkih metoda.

U izvještajnom razdoblju izrađeni su istraživački okviri za provedbu dubinskih intervjua s lokalnim dionicima i institucijama nadležnima za upravljanje prirodnim i infrastrukturnim sustavima. Intervjui su provedeni uživo i online u destinacijama Plitvička jezera, Pakoštane, Krk i Sveti Martin na Muri, pri čemu je prikupljeno ukupno 19 dubinskih intervjua koji su omogućili uvid u percepcije klimatskih rizika, postojeće mjere prilagodbe i upravljačke izazove.

Paralelno s kvalitativnim istraživanjima provedena je analiza opsežnih meteoroloških podataka, na temelju kojih je razvijen univerzalni toplinski indeks za pilot-lokacije i regije. Podaci su interpolirani i pripremljeni za GIS analizu, koja će omogućiti prostornu interpretaciju klimatske izloženosti u odnosu na žarišta turističkih aktivnosti. Ukupno gledano, aktivnosti provedene u 2025. godini osigurale su kvalitetnu znanstvenu i metodološku osnovu za nastavak istraživanja i razvoj preporuka za jačanje otpornosti turističkih destinacija na klimatske promjene u sljedećem izvještajnom razdoblju.

Poveznica: <https://www.iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/commitment/>

Spajanje tradicionalnih i novih dizajna istraživanja, izvora podataka i analitičkih metoda: Novi zlatni standard za donošenje odluka u turizmu? SURVEY+

Trajanje projekta:

1. 1. 2024. - 31. 12. 2027.

Voditelj projekta:

dr. sc. Ivan Sever

Suradnici:

dr. sc. Ivo Beroš

dr. sc. Ivan Kožić

dr. sc. Hrvoje Carić

Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.

prof. dr. sc. Josip Mikulić,
Ekonomski fakultet Zagreb,
Institut za turizam

dr. sc. Ana Perišić, Prirodoslovno-
matematički fakultet Split,
Veleučilište u Šibeniku,
vanjska suradnica

red. prof. dr. Miroslav Verbič,
Institut za ekonomska
istraživanja, Ljubljana,
vanjski suradnik

O projektu

Projektom se izravno podržavaju inicijative Svjetske turističke organizacije (UNWTO) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) za unapređenje statističke osnove za kreiranje turističke politike. Tradicionalni izvori podataka poput anketnih istraživanja i drugih izvora podataka koji se zasnivaju na strukturiranim statističkim procesima i dalje predstavljaju zlatni standard za informirano upravljanje turizmom u skladu s načelima održivog razvoja. No, tradicionalni pristupi često zahtijevaju visoku razinu agregacije, a ujedno postaju sve manje učinkoviti i sve skuplji.

Cilj i sadržaj projekta

Projekt SURVEY+ usmjeren je na unaprjeđenje metoda i učinkovitiju implementaciju anketnih istraživanja potpomognutu novim izvorima podataka (big data) i naprednim analitičkim alatima poput strojnog učenja. Time će se izravno pridonijeti razvoju statističkog okvira za kvalitetnije mjerenje socio-ekonomskih učinaka turizma.

Aktivnosti u 2025. godini

U okviru SURVEY+ projekta, u 2025. godini intenzivnije se radilo na diseminacijskim aktivnostima provedenih istraživanja. Članovi istraživačke grupe sudjelovali su na ukupno pet znanstvenih konferencija, od kojih na četiri u inozemstvu. Objavljena su tri znanstvena rada u skupini (a1), od kojih dva u otvorenom pristupu te *online-first* verziji, dok je njihova službena publikacija predviđena u izdanjima časopisa za 2026. godinu. Provedeno je pilot istraživanje pristranosti atribucije u percepciji ponašanja turista na ograničenom uzorku stanovnika mjesta koja spadaju u prvu kategoriju prema indeksu turističke razvijenosti. Istraživanje se nastavlja u 2026. godini.

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/survey-plus>

IPOMIT®
ZNASTVENO-ISTRAŽIVAČK
PROJEKT 2024 - 2027
INSTITUT ZA TURIZAM
ZAGREB

Istraživanje i planiranje održive mobilnosti i turizma IPOMIT

Trajanje projekta:
2024. - 2027.

Voditelj projekta:
nasl. prof. dr. sc. Goran Kos,
dipl. ing.

Suradnici:
dr. sc. Ivo Beroš, dipl. ing. mat.
dr. sc. Luka Valožić
izv. prof. dr. sc. Predrag Brlek,
Fakultet prometnih znanosti,
Zagreb, vanjski suradnik
izv. prof. dr. sc. Luka Novačko,
Fakultet prometnih znanosti,
Zagreb, vanjski suradnik
doc. dr. sc. Krešimir Vidović, dipl.
ing. prom., Ericsson Nikola Tesla,
Zagreb, vanjski suradnik
Antonijs Tišljari, dipl. ing. prom.,
Institut građevinarstva Hrvatske,
vanjski suradnik

O projektu

Prijedlog znanstvenoistraživačkog projekta Istraživanje i planiranje održive mobilnosti i turizma (IPOMIT) odnosi se na primarna istraživanja koja će se sprovesti u znanstvenom području prometa i turizma.

Cilj i sadržaj projekta

Projekt je podijeljen u četiri grupe istraživanja u kojima se pojavljuju istraživanja cestovnih prometnih tokova i tokova turista pomoću već poznatih metoda i novih metoda istraživanja: Istraživanje cestovnih prometnih tokova u urbanim i izvanurbanim cjelinama; Istraživanje prihoda i utjecaja na okoliš kojeg generiraju turisti i jednostrewni posjetitelji u individualnom cestovnom prometu; Istraživanje putovanja i kretanja turista u destinacijama analizom big data dobivenim iz baza telekom operatora i Istraživanje tokova turističkih autobusa (povremeni prijevoz autobusa) u turističkim destinacijama i njihov utjecaj na onečišćenje okoliša.

Aktivnosti u 2025. godini

U 2025. godini održan je treći sastanak znanstvenika i radionica na istraživačkom projektu ISTRAŽIVANJE I PLANIRANJE ODRŽIVE MOBILNOSTI I TURIZMA (IPOMIT). Na trećem sastanku teme su bile predstavljanje novih članova tima, sadržaj znanstveno-istraživačkog projekta, ciljevi II. projekta, istraživačke faze, mjerljivi pokazatelji, dosadašnji rezultati, nova istraživanja za II. projekt i koraci koji slijede. Za potrebe znanstvenog projekta napravljeno je Preliminarno izvješće rezultata istraživanja prometnih tokova na hrvatskim autocestama, prema obavljenim anketiranjima na pratećim uslužnim objektima (PUO Desinec i Zir A-1, Gračenica A-3 i Vrata Jadrana A-7) u srpnju 2025. U elaboratu je prikazana metodologija istraživanja i prikazani su preliminarni rezultati istraživanja. Vidljivi su dolasci i odlasci vozila prema registracijskoj oznaci, vrste vozila, broj putnika i djece u vozilu. Napravljena je i baza podataka (*xlsx) na uzorku od 1.730 anketa koja će se analizirati u cilju dobivanja iscrpnih podataka o prometnim tokovima koji dolaze autocestama u Republiku Hrvatsku. Održani su radni sastanci u radnim skupinama Ministarstva turizma i sporta. Objavljena su dva znanstvena rada.

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/ipomit>

Aktiviranje kulturne baštine u turizmu Hrvatske AKULTUR

Trajanje projekta:
2024. - 2027.

Voditeljica projekta:
doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević,
dipl. ing. arh.

Suradnici:
dr. sc. Renata Tomljenović
dr. sc. Izidora Marković Vukadin
dr. sc. Ksenija Tokić
dr. sc. Ives Vodanović Lukić
dr. sc. Nora Mustać
dr. sc. Hrvoje Mataković
dr. sc. Luka Valozić
Leona Matotek, mag. geogr.
izv. prof. dr. sc. Dina Stober,
Građevinski i arhitektonski
fakultet, Sveučilište J. J.
Strossmayer, vanjska suradnica
prof. dr. sc. Amir Muzur,
Medicinski fakultet, Sveučilište u
Rijeci, vanjski suradnik

O projektu

Tema ovog projektnog prijedloga jest prepoznavanje i aktiviranje resursa kulturne baštine (materijalne i nematerijalne) u turizmu čime bi se smanjio jaz između dobro etabliranih te potencijalnih turističkih atrakcija u manje razvijenim turističkim destinacijama. Pri tome, naglasak će biti na tri vrste turističkih proizvoda vezanih uz područja: povijest turističke baštine, arhitekturu i prostorno planiranje te kreativni turizam.

Cilj i sadržaj projekta

Projekt će rezultirati unaprjeđenjem znanstvenih spoznaja u području razvoja kulturnog turizma na inovativnim principima akcijskog istraživanja, ali će dati i stručni doprinos u razvoju kapaciteta lokalnih dionika za razvoj i unaprjeđenje turizma kroz aktiviranje turističke baštine u destinacijama različitog stupnja turističkog razvoja. Time će se, ujedno, povećati otpornost društvenih zajednica destinacija i pridonijeti njihovom društveno-ekonomskom i kulturnom oporavku.

Aktivnosti u 2025. godini

Tijekom 2025. u sklopu istraživanja obavljeni su razgovori s lokalnim stanovništvom, anketiranje i

obilazak terena s dokumentiranjem (snimanje dronom, fotogrametrija, fotografiranje, arhitektonsko snimanje). Članovi tima prisustvovali su na znanstvenim konferencijama u Hrvatskoj i inozemstvu i objavili znanstvene radove. Uz objavljene znanstvene radove članovi tima sudjelovali su na panel raspravama, raspravama o turizmu, radio emisijama i organizirali izložbu u Požegi.

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/akultur>

Bihevioralne znanosti u funkciji upravljanja turizmom s ciljem održivog razvoja BIHEVTUR

Trajanje projekta:
2024. - 2027.

Voditeljica projekta:
dr. sc. Snježana Boranić Živoder

Suradnici:
dr. sc. Renata Tomljenović
dr. sc. Izidora Marković Vukadin
dr. sc. Matina Gjurašić
dr. sc. Ives Vodanović Lukić
dr. sc. Nora Mustać
dr. sc. Ivan Sever
dr. sc. Lidija Nujić Pečenec
Matea Senkić, mag. soc.,
vanjska suradnica

O projektu

Zadnjih desetljeća bihevioralne znanosti, koje se bave ljudskim ponašanjem, postale su integralna komponenta ekonomskih znanosti. Sve se više istražuje i primjena bihevioralnih znanosti u turizmu. Razlog tome je što se turističke destinacije suočavaju s nizom problema vezanim uz održivost, a velik dio tih problema povezan je s ljudskim ponašanjem. Važno je istaknuti i problem zaštićenih prirodnih i kulturnih područja i svjetski poznatih atrakcija koje privlače sve veći broj turista, što ima za posljedicu prekomjerni turizam. Dosadašnja istraživanja koja povezuju bihevioralne znanosti i turizam bila su usmjerena na različita područja: hotelski menadžment, otpad hrane, prekomjerni turizam, upravljanje turističkim tokovima i marketing.

Cilj i sadržaj projekta

Ovaj projekt usmjeren je na istraživanje mogućnosti unaprjeđenja upravljanja turizmom u destinacijama s ciljem održivog razvoja. U okviru projekta istražiti će se dosadašnje spoznaje te će se na primjeru hrvatskih destinacija istražiti problemi koji se tiču ponašanja turista, aktivnosti koje se poduzimaju od strane javnih politika te potencijal primjene bihevioralnih znanosti u rješavanju tih problema.

Aktivnosti u 2025. godini

U 2025. godini provedena su dva primarna istraživanja. U travnju 2025. godine su provedene dvije fokus grupe na temu problematičnih ponašanja turista u hrvatskim destinacijama. U istraživanju su sudjelovali direktori turističkih zajednica i predstavnici komunalnih službi gradskih uprava iz Dubrovnika, Splita, Šibenika i Zadra. Cilj aktivnosti bio je identificirati najizraženije oblike neprimjerenog ponašanja turista u navedenim destinacijama te analizirati njihove uzroke. Drugo istraživanje, o tome kako stanovnici Splita percipiraju turiste, provedeno je u prosincu 2025. godine. Istraživali su se stereotipi, emocije i ponašanja lokalnog stanovništva prema turistima. Istraživanje je provedeno na uzorku od 320 ispitanika. Prvo istraživanje provela je agencija Insightfully, a drugo agencija IPSOS. Oba istraživanja je osmislio, pripremio i koordinirao projekti tim BIHEVTUR.

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/bihevtur>

Turizam i hrvatsko gospodarstvo THG

Trajanje projekta:
2024. - 2027.

Voditelj projekta:
dr. sc. Neven Ivandić

Suradnici:
dr. sc. Sanela Grujo Vrkljan
dr. sc. Ivan Kožić
Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.

O projektu

Polazeći od perspektive razvoja utemeljenog na resursima, projekt ima za cilj razvoj metodološkog okvira mjerenja doprinosa turizma na nacionalnoj i regionalnoj razini. Na temelju pristupa nacionalnih računa i satelitskog računa turizma, projektom se unapređuju metode mjerenja specifičnih aspekata turističke aktivnosti iz perspektive turističkih proizvoda te pružatelja usluga.

Cilj i sadržaj projekta

Poseban fokus projekta vezan je uz ljudski kapital te se tržište rada istražuje u odnosu na turističke aktivnosti i spram faktora motivacije zapošljavanja i zadovoljstva na radnom mjestu u ugostiteljstvu. Osim stohastičkih metoda koje se koriste u analizi tržišta rada, istraživanje lanaca vrijednosti turističkih djelatnosti, prije svega odnosa turizma i poljoprivrede u globalnim lancima vrijednosti, temelji se i na determinističkim metodama kao što je input-output analiza.

Aktivnosti u 2025. godini

U 2025. godini provedeno je niz istraživanja uključujući procjenu granica prihvatljivog rasta jahtaškog turizma, ali i ocjenu relevantnosti koncepta uobičajenog okruženja za mjerenje veličine nautičkog turizma i praćenje njegovih utjecaja. Dodatno je provedeno istraživanje plaća i produktivnosti radne snage u hotelijerstvu te su prikupljeni podaci za oko 2500 zaposlenika (u sezoni) u 32 hotela, a prethodno su provedene i dvije fokus grupe koje su usmjerile istraživanje.

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/thg>

2.4. SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA U DRUGIM INSTITUCIJAMA

Istraživač i funkcija na projektu	Naziv projekta i institucije	Razdoblje trajanja projekta
Izv. prof. dr. sc. Jasenska Kranjčević , dipl. ing. arh. (član tima)	“Documenting Chardak House for Preserving Endangered Wooden Structures along Drava and Danube Rivers in Croatia” u sklopu programa <i>The Endangered Wooden Architecture (EWAP)</i> , Oxford Brookes University. Nositelj projekta: Građevinski i arhitektonski fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayer, Osijek	11/2023. – 11/2025.
Dr. sc. Nora Mustač (suradnica na projektu)	Interni projekt “Kulturni identiteti i brendiranje turističkih destinacija Istre i Hrvatskog primorja” , voditelj dr. sc. Krešimir Dabo. Institut za migracije i narodnosti, Zagreb	1/2024. – 12/2027.
Dr. sc. Vedran Milojica , univ. mag. oec. (član tima)	“Perception of Kvarner as a tourist destination for beauty and health” u sklopu znanstveno-istraživačkih projektnih inicijativa sastavnica Sveučilišta u Rijeci (ZIP UNIRI). Nositelj projekta: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, Sveučilište u Rijeci, Rijeka	4/2024. – 4/2026.

3 ZNANSTVENI RADOVI

Objavljivanje znanstvenih radova i sudjelovanje u drugim znanstvenim aktivnostima primarna je zadaća Instituta za turizam i njome se ostvaruje jedan od strateških ciljeva, a to je stvaranje istraživačke jezgra međunarodne prepoznatljivosti. Tijekom 2025. godine istraživači Instituta za turizam objavili su ukupno 54 znanstvena rada. Ti radovi svrstavaju se u kategorije znanstvenih radova A1 – 29, A2 – 6, A3 – 2, autorske knjige – 3, uredničke knjige – 2 i ostali radovi – 12. Citiranost u bazi Scopus u 2025. godini bila je 619, dok je citiranost u bazi WoS bila 423.

U nastavku se daju bibliografski podaci za objavljene znanstvene i druge radove sa sažecima na jezicima na kojima su radovi i objavljeni.

ZNANSTVENI RADOVI - A1

**Ivandić, Neven;
Marušić, Zrinka.**

The Relevance of the “Usual Environment” Concept in Nautical Tourism Monitoring

// Sustainability, 17 (2025), 17;
doi: 10.3390/su17177622, 7622-1 do 17

Sažetak: The notion of the usual environment is a key factor in distinguishing tourism activities from a demand-side perspective, yet applying it in practice presents persistent difficulties when estimating tourism’s physical and monetary scale. These challenges are particularly pronounced in nautical tourism, and especially in the case of domestic same-day boat trips. Focusing on Croatia, a country where yachting makes up a substantial share of overall tourism flows, this study examines criteria for classifying domestic nautical same-day trips from the demand perspective. Qualitative research on the population of residents who are recreational boat owners was conducted. The aim of the research was to assess residents’ perception of the usual environment when on a same-day boat trip from the criteria of trip frequency, distance, motives, and activities. Seventeen in-depth interviews were conducted, providing insight into subjective and objective determinants of trip classification. Although the analysis revealed a blurred understanding of the distinction between boating as a lifestyle and as a tourism activity, the results indicate that official statistics likely underestimate the number of recreational same-day boat trips. This finding underscores the need for more precise measurement of total physical flows in nautical tourism as a prerequisite for effective sustainability assessment and informed management policies.

Petrić, Lidija; **Ivandić, Neven.**

Jahtaški turizam - granice prihvatljivog rasta? // Turizam,

javno i zajedničko dobro: otvorena pitanja korištenja i upravljanja javnim prostorima: Zbornik radova sa znanstveno-stručnog kolokvija / Bašić, Nikola; Petrić, Lidija (ur.). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2025, 6, 236.
doi: 10.21857/ygjwrcel1y

Sažetak: Nautički turizam obuhvaća aktivnosti poput krstarenja vlastitim ili unajmljenim plovilima, domaćih kružnih putovanja u organizaciji vlasnika plovila i putničkih agencija te međunarodnih krstarenja u hrvatskim voda-ma. Iako se ti oblici razlikuju, zajedničko im je korištenje mora i obalnog pojasa – pomorskog dobra, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske i Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama, uživa posebnu zaštitu. Međutim, recentni trendovi u nautičkom turizmu ukazuju da je ta zaštita često deklarativne naravi, dok stvarni pritisci na pomorsko dobro rastu. Koncept „tragedije plebejaca“, koji je 1968. predstavio Garrett Hardin, jasno se ogleda u ovoj situaciji. Lokalna zajednica snosi teret ekoloških i društvenih pritisaka uzrokovanih nautičkim turizmom, dok od koristi uglavnom profitira manji broj pojedinaca i korporacija. Zbog nedostatka sustavnog pristupa razvoju nautičkog turizma, dolazi do prekoračenja različitih aspekata prihvatnih kapaciteta mora, priobalja i morskih resursa, čime se ugrožava okolišni, društveni i ekonomski aspekt održivosti. U nemogućnosti da se obuhvate svi oblici nautičkog turizma i ugroze koje oni generiraju na pomorskom dobru, u ovom se istraživanju naglasak stavlja na jahtaški turizam kao najvažniji i najrašireniji oblik nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj. Nadovezujući se na definirano područje istraživanja, u radu ćemo nastojati, korištenjem standardnih istraživačkih metoda, odgovoriti na sljedeća istraživačka pitanja: - Postoje li jedinstvena metoda i pokazatelji kojima se može odrediti granica prihvatljivog/održivog rasta jahtaškog turizma u kontekstu ekoloških, društvenih i ekonomskih kapaciteta pomorskog dobra? -

Kojim ključnim regulatornim i upravljačkim mjerama država može osigurati održivi razvoj jahtaškog turizma i smanjiti negativne posljedice na pomorsko dobro Republike Hrvatske? Koristeći se sekundarnim izvorima i postojećim empirijskim studijama te procjenom obujma jahtaškog turizma u Republici Hrvatskoj (što, prema spoznajama autora, u dosadašnjim istraživanjima nije napravljeno), ovo istraživanje nastoji pridonijeti boljem razumijevanju održivoga razvoja jahtaškog turizma u svjetlu zaštite pomorskog dobra.

Poljanec Borić, Saša;
Ivandić, Neven.

Koncesije u hrvatskom turizmu - prema regulaciji postojećih institucionalnih asimetrija // Turističke koncesije na pomorskom dobru u Hrvatskoj: socioekonomski pogled na harmonizaciju koncesijskih politika u Hrvatskoj u kontekstu europskog zatvorenog tržišta / Bašić, Nikola (ur.). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2024. doi: 10.21857/ygjwrc23vy, str. 11-34.

Sažetak: Rad analizira postojeći model izdavanja i praćenja turističkih koncesija u Hrvatskoj kroz perspektivu globalnoga tržišta i svjetskoga društva. Ta perspektiva pokazuje da se izdavanje turističkih koncesija može koristiti za mirno preuzimanje zemljišta zbog stjecanja geostrateških konkurentskih prednosti. Pritom je pomorsko dobro pod osobitim pritiskom. Turističke koncesije od strateške su važnosti za Hrvatsku jer katkada omogućuju manipuliranje zemljištem. Budući da je pomorsko dobro opće dobro, društveno učinkovito upravljanje rijetkim resursima mora biti operativni cilj svih koncesijskih politika, a osobito onih u turizmu. Analiza javnih izvora poda taka o koncesijama u Hrvatskoj te sustava izvještavanja o učincima koncesijske politike upućuje na institucionalnu asimetriju u modelu upravljanja koncesijskom politikom. Središte problema nalazi se u ex ante i ex post uvjetima izdavanja, odnosno monitoringa učinaka koncesija. Provedena analiza podupire zaključak da postojeći model nije društveno učinkovit. Zbog toga se u radu navode prijedlozi za promjenu postojećega modela radi povećanja otpornosti hrvatske turističke koncesijske politike pokušajima zlouporabe zemljišta i razvoja transparentnijega institucionalnog sustava upravljanja resursima. Zaključno se ističe da predložene promjene nužno uključuju i veću participaciju lokalnih zajednica da bi bile učinkovite.

Poljanec-Borić, Saša; **Ivandić, Neven;** Lukić, Aleksandar.

Komparativna analiza vrste i broja dugotrajnih turističkih koncesija na pomorskom dobru u Rovinju i Malom Lošinj u 2019. i 2020. godini // Turističke koncesije na pomorskom dobru u Hrvatskoj: socioekonomski pogled na harmonizaciju koncesijskih politika u Hrvatskoj u kontekstu europskog zatvorenog tržišta / Bašić, Nikola (ur.). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2024. doi: 10.21857/y26kecg6w9, str. 35-73.

Sažetak: U Hrvatskoj je pomorsko dobro res communes omnium. Budući da je ono ključan čimbenik proizvodnje u turizmu, nacionalni se turistički proizvod može smatrati javno-privatnim partnerstvom. U tom se teorijskom kontekstu u radu metodom studije slučaja na primjeru dviju jedinica lokalne samouprave (JLS) analizira tip i broj dugotrajnih turističkih koncesija. Svrha je istraživanja utvrditi postoji li transparentni i homogeni javno-sektorski model upravljanja turističkom koncesijskom politikom, a cilj opisati kako taj model upravljanja funkcionira u dvjema usporedivim razvijenim turističkim destinacijama u Hrvatskoj. Studija slučaja pokazala je da javnosektorsku politiku upravljanja turističkim koncesijama na pomorskom dobru nije moguće prepoznati u dvama promatranim JLS-ovima. Štoviše, analiza je pokazala da svaki promatrani JLS ima singularni administrativni način praćenja izdanih turističkih koncesija te da se prosječna duljina izdanih koncesija bitno razlikuje na dvjema uspoređivanim lokacijama. Imajući u vidu duljine aktivnih dugotrajnih koncesija u Rovinju, opravdano je očekivati da će u Malom Lošinj, ali i u drugim turističkim destinacijama u Hrvatskoj, doći do povećanja broja dugotrajnih turističkih koncesija na pomorskom dobru. Kako će ovaj smjer stvoriti potrebu za jačim javno-sektorskim monitoringom dugotrajnih turističkih koncesija, u radu se, zaključno, daju preporuke za poboljšanje postojećih turističkih koncesijskih praksi na pomorskom dobru.

Mandžuka, Sadko; **Kos, Goran;**
Dedić, Luka.

Advanced Methods of a Multi-Lane Motorway Traffic Safety Control // New Technologies, Development and Application VIII: Volume 2 / Karabegović, Isak; Kovačević, Ahmed; Mandžuka, Sadko (ur.). Cham: Springer, 2025. doi: 10.1007/978-3-031-95197-8_21. str. 186-192.

Sažetak: The paper presents the possibilities of applying some of the advanced methods of traffic safety management on multi-lane highways. This primarily refers to the application of variable speed limits on certain critical sections of the highway. The possibilities of applying a singlevariable speed limits (for all types of vehicles- freight and passenger vehicles) and for all lanes, as well as differential variable speed limits depending on the type of vehicle and a specific traffic lane, are analyzed. For these purposes, an appropriate model was developed on the VISSIM micro-simulation tool. Finally, in the final part, recommendations are given for the continuation of this research, considering future advanced technologies, such as cooperative systems in road traffic.

Kos, Goran.

Car Rental – Tourism // Encyclopedia of Tourism / Jafari, Jafar; Xiao, Honggen (ur.). Cham: Springer Nature Switzerland, 2024. str. 1-2 . doi: 10.1007/978-3-319-01669-6_825-1

Sažetak: Car rental is a service of supplying vehicles to business and leisure tourists. Companies operate such a service by purchasing or leasing fleet vehicles and renting them for a fee, with conditions varying from country to country and company to company. Automobiles are generally rented for short periods, from a few hours to a few weeks, with longer rentals called car leasing. The management of such fleets requires specific software that also locates the rented vehicle and records all data related to the travel trajectory. To facilitate bookings, the Association of Car Rental Industry Systems Standards has developed a four-character code that categorizes car types (Auto Rental News 2021). In addition to passenger cars, companies rent vans, trucks, motorcycles, and scooters. Other services such as road GPS navigation (car tracking), entertainment systems, child safety seats, roof racks, and the like can be part of a rental agreement (Transportation and Logistics 2022).

Hajdinjak, Sanja; **Kranjčević, Jasenka;** Benić, Božo.

Spatiotemporal Evolution and the Impact of Changing Political-Economic Systems on Tourism Spatial Planning and Land Use: The Case of Kupari, Dubrovnik, Croatia // Land (Basel), 15 (2025), 1; doi: 10.3390/land15010041, str. 41-63.

Sažetak: Existing research on tourism spatial planning primarily focuses on different political and economic systems (PESs)—but most often within capitalist democracies. However, there is a lack of research examining how frequent changes in PESs (capitalism, socialism and recapitalism) act as critical points, as they affect tourism spatial planning legislation, land use and spatial management. By analysing the spatiotemporal evolution of the Kupari tourist zone in Croatia (1880–2024), we investigate how PES changes act as critical turning points that shape tourism spatial planning and administrative practices. Key results reveal that tourism recovery and resilience are closely linked to the stability of PESs. Frequent PES changes (1) reduce the overall resilience of tourism and its institutions, (2) lead to recurring changes in tourism spatial planning legislation (e.g., ownership and land use) and (3) disrupt the positive correlation between space and tourism development. Frequent changes in PESs are reflected in legislation, as well as in challenges of compromise for issues closely related to tourism and spatial management. Only a stable PES can enable continuous monitoring of legislation and its spatial consequences in real time. An integrated methodology for monitoring legislation, together with a framework for spatial management, offers practical solutions for the sustainable management of tourist areas. These findings provide both scientific evidence and practical strategies for better harmonization of legislation with the resilience of tourism spatial planning on the eastern coast of the Adriatic Sea.

Kranjčević, Jasenka.

Baština Turopolja i aktiviranje turističkih atrakcija // Zbornik radova sa Svečanog simpozija povodom 800. obljetnice Plemenite općine turopoljske / Batelja Majić, Petra; Župetić, Vesna; Lacković Sliško, Martina (ur.). Velika Gorica: Grad Velika Gorica : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Velika Gorica, 2025. str. 111-126.

Sažetak: Predmet rada je baština destinacije Turopolja s aspekta turističke atrakcijske osnove. Polazište istraživanja je povezivanje valorizacije turističkih resursa s oblikovanjem turističkog proizvoda. U dosadašnjim istraživanjima o povijesti turizma Turopolja izostala su ona koja se odnose na povijesno prepoznavanje atrakcija i stavljanje istih u funkciju turizma. Ciljevi istraživanja su, povijesnom i analitičko-interpretativnom metodama, izraditi kronološki pregled atrakcija te valorizirati iste. Nakon analize i valorizacije atrakcija Turopolja, po određenim vremenskim razdobljima, iste se povezuju s vrstama turizma i promotivnim alatima.

Antešević, Nebojša; **Kranjčević, Jasenka.**

Slavonia Hotel System // Prostor: znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam, 33 (2025), 1(69); doi: 10.31522/p.33.1(69).5. str. 70-83.

Sažetak: A project that stands out among Croatian hotel architecture of the second half of the 20th century is the unique Slavonia Hotel System (SHS), designed in the mid-1970s by a team of experts from the Urban Institute of Croatia and headed by architect Matija Salaj. The SHS project was based on the principle of standardization in terms of spatial-functional organization, architectural design, interior design, furnishing and visual communication elements as well as operation and market penetration, and was envisaged as the driving force behind continental tourism development in Slavonia and Baranja. This paper examines the planning framework, program specifications, and urban-architectural design of the hospitality and tourist facilities of the SHS (including a city hotel model in two variations, a spa hotel, and a motel) by utilizing sources from Salaj's estate and archival documentation from the Urban Institute. Notably, it includes Salaj's explanations of the SHS project and his perspectives on the features of hospitality and tourist facility architecture, as presented in professional journals and conference publications. These aspects are complemented by a review of tourism development trends in the 1970s and the characteristics of hotel architecture in market economy.

Barišić Marenić, Zrinka; **Kranjčević, Jasenka;** Jelčić, Duje.

Modern Port-Industrial Town of Ploče, Croatia // Prostor: znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam, 33 (2025), 1(69); doi: 10.31522/p.33.1(69).4, str. 56-69.

Sažetak: Ploče is the only town in Croatia that was planned and built on the Adriatic coast as a result of social planning after World War II. As a planned port-industrial town, Ploče has been neglected in architectural research by experts and the wider public. Therefore, the subject of this research is the unexplored modern public architecture (built 1952-1970) that contributed to the transformation from a port-industrial town to a town with increasingly urban characteristics. The work is based on the research of scarce primary archival material, field research and comparison of public buildings of the same purpose built in Croatia in the same or similar time period. As Ploče has become increasingly urban over time, green areas have been analysed and arranged as one of the indicators of urbanity. Research and valorisation of the contemporary public architecture of Ploče has shown that it represents a piece of valuable Croatian architectural heritage, which has been neglected until now.

Krešić, Damir.

Croatia // Encyclopedia of Tourism / Jafari, Jafar; Xiao, Honggen (ur.). Cham: Springer Nature Switzerland, 2024. str. 224-225. doi: 10.1007/978-3-030-74923-1_248

Sažetak: Croatia is located in south-eastern Europe, on the eastern coast of the Adriatic Sea with an area of 87,661 km² (33,846 mi²) and population of 4.3 million (Fig. 1). It is divided into 21 counties. Most of the tourism activity is concentrated in the southern region of Adriatic Croatia, with the inland area of Continental Croatia still in development. According to Eurostat, Adriatic Croatia is the second most visited tourism region in the European Union, right after the Canary Islands.

Kunst, Ivo.

Revenue Management // Encyclopedia of Tourism / Jafari, Jafar; Xiao, Honggen (ur.). Cham: Springer Nature Switzerland, 2024. str. 878-879 . doi: 10.1007/978-3-030-74923-1_826

Sažetak: Revenue Management - Encyclopedia of Tourism

Ložek, Filip; Kokotović, Iva; Smolić, Antonia; Bočkor, Luka; Rožman, Marko; Previšić, Ana.

Integrative effects of warming and contaminants on the physiology and behaviour of coldwater stenotherm caddisflies // Environmental toxicology and pharmacology, 119 (2025), 104818, 11. doi: 10.1016/j.etap.2025.104818.

Sažetak: Aquatic ecosystems globally are increasingly affected by both natural and anthropogenic stressors. High-altitude systems are particularly vulnerable due to high specialization of organisms to survive specific conditions, making them especially sensitive to environmental changes related to rising temperatures and chemical pollution from runoff and wastewater discharge. These stressors can significantly alter the physiology, behaviour, and population dynamics of aquatic organisms. Our study investigated the individual and combined impacts of emerging contaminants and elevated water temperature (as a proxy for climate change) on the metabolome, body weight, and behaviour of cold-water stenotherm caddisfly larvae, *Drusus croaticus*. We conducted a 21-day factorial microcosm experiment with four treatments: control, emerging contaminants (ECs – 8 pharmaceuticals and 1 industrial chemical), elevated temperature (+4°C), and a multiple stressor treatment combining both warming and contaminants. Our results showed that the metabolome of *D. croaticus* larvae was primarily affected by elevated temperature and the combination of warming and contaminants, reflecting significant metabolic stress. Larvae in the elevated temperature and multiple stressor treatments exhibited significantly higher locomotor activity, moving more than controls. This increased activity appears to have contributed to a marked decrease in body weight compared to controls and larvae exposed to contaminants alone. These findings suggest a trade-off between activity and growth under stress conditions, where increased energy expenditure on movement may come at the cost of reduced growth. More specifically, elevated temperature inhibited growth and triggered hyperactivity. Additionally, the correlation between metabolomic shifts and behavioural changes indicates that metabolic responses to stress develop early, while behavioural effects may take longer to manifest. Our findings give important insights into how multiple stressors affect stenotherm caddisfly species, which are crucial for maintaining the integrity of both aquatic and terrestrial food webs in higher altitude environments. Hence, they underscore the urgent need for conservation measures to protect biodiversity in vulnerable ecosystems impacted by warming and pollution.

Marković Vukadin, Izidora; Boranić Živoder, Snježana; Mustać, Nora.

Applications of behavioural sciences in tourism: spatial in sights and policy considerations from Croatian coastal cities // Geoadria, 30 (2025), 2; doi: 10.15291/geoadria.4823, str. 30-63.

Sažetak: The tourism industry, as measured by international tourist arrivals, has experienced continuous growth over recent decades. According to the Tourism Towards 2030 – Global Overview report by the World Tourism Organization (UNWTO), this trend is expected to continue, with inter-national arrivals projected to increase by 3.3% annually. This steady growth calls for comprehensive public policies that ensure the tourism sector can support long-term economic, environmental, and social sustainability, for both local communities and visitors. As countries experience rising numbers of foreign tourist arrivals, the challenge extends beyond infrastructure development. Effective adaptation also requires policies that align tourist behaviour with local customs and cultural values, placing particular emphasis on preserving cultural heritage and traditions. In this context, human behaviour plays a crucial role, especially in the protection of cultural

identity. Behavioural economics offers valuable insights into tourist decision-making and preferences, providing a foundation for designing policy measures that promote sustainable and respectful visitor behaviour. Integrating behavioural science into tourism research can thus support the development of effective, sustainable solutions. This paper explores how behavioural science is incorporated into local tourism policies aimed at promoting sustainable behaviour. Specifically, it examines the implementation and perceived effectiveness of such policies, as well as tourist responses. The analysis is based on in-depth interviews (n=8) with policymakers in four coastal Croatian cities: Zadar, Šibenik, Split, and Dubrovnik. Interviewees include heads of local communal departments and presidents of local tourist boards. The study highlights the public policies currently employed to influence tourist behaviour in ways that respect local customs and cultural heritage. Ultimately, the findings contribute to a broader understanding of how behavioural insights can be applied to support sustainable tourism practices.

**Marković Vukadin, Izidora;
Zovko, Mira;** Mandić, Ante;
Zovko, Damjan.

**Climate Change, Nature-
Based Tourism, and Aging:
Assessing Vulnerability and
Resilience in Urban and
Natural Protected Areas—
Semi-Systematic Review //**
Urban science, 9 (2025), 12;
doi: 10.3390/urbansci9120543,
str. 543-572.

Sažetak: Climate change poses increasing risks to the ecological and social foundations of Nature-Based Tourism (NBT), particularly within urbanized and protected landscapes. This study examines how the existing literature conceptualizes climate vulnerability and resilience across Urban Protected Areas (UPAs) and Natural Protected Areas (NPAs), addressing an identified gap in comparative NBT scholarship. Using a semi-systematic literature review of 72 peer-reviewed studies published between 2010 and 2025, guided by PRISMA procedures, the analysis synthesizes conceptual framings, methodological orientations, and thematic trends across ecological, social, and demographic dimensions. Results reveal a persistent geographical bias toward the Global North and a strong emphasis on NPAs (67%), where resilience is primarily understood as an ecological or governance attribute. In contrast, UPA studies increasingly adopt participatory, health-adaptive, and accessibility-oriented approaches, though only about 10% explicitly consider aging populations. Comparative synthesis highlights distinct methodological preferences and a continued underrepresentation of health, well-being, and equity dimensions within current adaptation frameworks. The literature indicates that advancing climate-resilient tourism depends on hybrid models that link urban innovation, ecosystem restoration, and inclusive governance. Integrating regenerative tourism principles, traditional ecological knowledge, and health-adaptive infrastructure emerges as a promising direction for promoting socially equitable and ecologically robust adaptation strategies in protected areas affected by accelerating climate change.

Afrić Rakitovac, Kristina;
Marković Vukadin, Izidora;
Urošević, Nataša.

**Challenges of Measuring
Sustainable Tourism
Development in the
Mediterranean—Case Study
of Croatia //** Global Challenges
and Uncertainty in Tourism and
Hospitality, Volume II: Marketing
Advancements and Value
Creation / Fan, Daisy Xuefeng;
Efthymiou, Leonidas; Thrassou,
Alkis et al. (ur.). Cham: Palgrave
Macmillan Cham, 2025. doi:
10.1007/978-3-031-92409-5_5.
str. 111-144.

Sažetak: This chapter deals with the issues and challenges of Mediterranean tourism destinations related to sustainability. The authors critically evaluate the possibility of sustainable transformation, regeneration and reset of the current global tourism development model. The research is focused on the development of system of sustainability indicators relevant to monitor sustainable transformation of Mediterranean tourism destinations. The conducted pilot research included a review of relevant literature and policy documents related to the tourism strategic framework and preliminary research: interviews with stakeholders in Croatian destinations with the goal to define key sustainability issues and a focus group with experts who discussed possible sustainability indicators models. The preliminary results indicated key sustainability issues and the complexity of the process of measuring sustainable transformation of Mediterranean tourism destinations.

Mataković, Hrvoje;
Tomljanović, Kristijan.

**Firearm-related Hunting
Accidents in Croatia:
(Perceived) Causes and
Consequences** // South-east
European forestry, 16 (2025), 2;
doi: <https://doi.org/10.15177/seefor.25-23>, str. 195-205.

Sažetak: Hunting is one of the oldest human activities. While it historically served as a source of food and other resources, in modern society it has evolved into a significant economic activity. Croatia possesses favourable conditions for the development of hunting tourism, owing to its rich natural resources and widespread interest in hunting. However, the extent and manner in which safety measures are implemented to prevent hunting accidents remain insufficiently explored. To address this research gap, a survey was conducted among 338 hunters in Croatia. The results indicate a relatively high level of awareness among hunters regarding potential accidents, and that safety measures are mostly practiced. Additionally, the study examined differences in attitudes toward hunting safety between less experienced and more experienced hunters. Hunting experience was operationalised using two indicators: the number of hunting trips undertaken by respondents in the past year and the total number of years of hunting activity. Statistical analysis was performed using the chi-square test. Statistically significant differences were found in six out of 17 survey items, primarily between more frequent and less frequent hunters. To improve hunting safety and prevent future accidents, the majority of the respondents recommended more intensive education and training for hunters.

Matotek, Leona; Slavuj Borčić,
Lana.

**Solo female travel –
experiences and spatial
practices of female travellers**
// Geoadria, 30 (2025), 2;
doi: [10.15291/geoadria.4732](https://doi.org/10.15291/geoadria.4732),
str. 1-29.

Sažetak: The aim of this paper is to examine the key aspects of solo female travel highlighted in previous scientific research, with a particular focus on the motivations of solo female travellers, the relationship between gender and space, limitations and safety concerns, and strategies for mitigating risks. The analysis draws on relevant academic literature from the fields of tourism, gender studies, and feminist geography. Although motivations for solo travel are often linked to personal development, empowerment, and the desire to explore new places, female travellers face numerous spatial and social constraints. In response to these challenges, they develop various coping strategies aimed at resisting fear and gender stereotypes. However, there is a noticeable lack of research focused on analysing the perception of tourist destinations as either desirable and safe or undesirable and unsafe for solo female travellers, as well as on identifying the key factors that shape these perceptions. For a deeper understanding of this phenomenon, it is important to include sociodemographic data, along with the spatial context, which opens up opportunities for further research from geographical perspectives. Future studies may contribute to shaping a tourism offer that better meets the needs and ensures the safety of solo female travellers.

Mikulić, Josip; Baumgärtner,
Regina M.

**Google Trends and Baidu
index data in tourism
demand forecasting: A
critical assessment of recent
applications** // Tourism
management, 110 (2025), doi:
[10.1016/j.tourman.2025.105164](https://doi.org/10.1016/j.tourman.2025.105164),
str. 1-5.

Sažetak: The application of search query (SQ) data in tourism demand forecasting is an intriguing area of ongoing research. The present research note aims to (i) critically examine recent studies from leading tourism journals using SQ data for demand forecasting, (ii) synthesize the prevailing key problems, limitations and challenges in the studies, and (iii) provide recommendations emerging from the critical assessment of literature to help improve the quality of future SQ-data-based tourism forecasting research.

Srhoj, Stjepan; Mikulić, Josip.

The hidden geography of tourism firm spending: Tracking economic leakages with firm-to-firm transactions

// Annals of tourism research, 112 (2025), 103933-1. doi: 10.1016/j.annals.2025.103933.

Sažetak: Tourism impacts local economies through direct, indirect, and induced effects. •We pioneer firm-to-firm data use to shed light on tourism's indirect effects. •Tourism firms buy mostly locally or from the capital, rarely from distant, poorer regions. •Most tourism firms import little or nothing directly but rely heavily on indirect imports. •Ignoring indirect imports may overestimate tourism's economic contribution.

Mikulić, Josip.

Large language models in tourism research: Support, substitution, or something else?

// Annals of tourism research, 114 (2025), 104003-3. doi: 10.1016/j.annals.2025.104003

Sažetak: Tourism research is changing, quietly, and faster than many still realize. Large language models (LLMs) have entered the scene not just as tools for polishing texts, but as invisible contributors to the research process. Inspired by a recent TRINET discussion, this commentary explores what happens when support turns into substitution, and when fluency starts replacing understanding. The issue is not whether LLMs are powerful. It is whether we are still the ones doing the thinking.

Filipović, Nenad; Uroić, Patricia; Mikulić, Josip.

Measuring Social Impact and Enhancing Workforce Integration in Croatia's Hotel Industry: Challenges, Opportunities, and Strategic Perspectives

// Business systems research, 16 (2025), 2; doi: 10.2478/bsrj-2025-0020, str. 92-111.

Sažetak: Background: Croatia's hotel industry faces persistent labour shortages and a rising reliance on foreign workers, underscoring the importance of structured workplace integration and measurable social outcomes. Objective: This paper proposes a sector-specific framework for social impact and integration aligned with EU sustainability directives and leading Environmental, Social, and Governance (ESG) standards. Approach: Drawing on literature and insights from three Croatian hotel leaders, we synthesise integration practices and map them to relevant indicators. Results: We identify actionable metrics and governance levers that improve employee satisfaction, retention, and community cohesion. Implications: The framework supports transparent ESG reporting and practical workforce strategies for sustainable tourism growth. In addition, the study makes a conceptual contribution by linking workforce integration practices to ESG reporting requirements, and a practical contribution by offering a structured indicator set tailored to the hospitality sector. This positions the paper as a conceptual, case-informed research article with both academic and managerial relevance.

Vukelja Bosnić, Josipa; Klarić, Eva; Sever, Ivan; Tarle, Zrinka.

A Year-Long Comparison of Dentin Bond Strength Using the Co-Curing Technique and Conventional Adhesive Application

// Journal of composites science, 9 (2025), 3; 131, 20. doi: 10.3390/jcs9030131.

Sažetak: Objective: One of the suggested methods for lowering polymerization shrinkage and improving the marginal sealing of restorations is the simultaneous light polymerization of the adhesive system and the first layer of the composite material, i.e., the co-curing method. This study investigates how different adhesive polymerization techniques, adhesive systems, tooth section depths, tooth types, and sample aging affect dentin bond strength. Methodology: This experiment tests three adhesive systems, G-Premio Bond (GC), Clearfil SE Bond 2 (Kuraray), and Adper Single Bond 2 (3M ESPE), using two polymerization techniques, namely, separate composite polymerization and simultaneous curing of the composite ("co-curing"). A total of 480 dentin samples are prepared and assigned to 24 groups (3 adhesives × 2 curing methods × 4 aging times). The shear bond strength is measured after one month, three months, six months, and one year, using an UltraTester. The statistical analyses include an ANOVA and Weibull analysis. Results: The separate polymerization of the adhesive and composite shows a significantly higher bond strength than that achieved through co-curing. Significant differences ($p < 0.001$) exist among adhesives, with Clearfil SE Bond 2 showing the highest bond strength. The bond strength decreases over time. Occlusal dentin has a higher

bond strength than radicular dentin. There is no statistically significant difference in the bond strength between the maxillary and mandibular third molars. After one and three months of aging, the experimental groups with the highest average bond strength do not show the highest level of material reliability. Conclusion: The co-curing technique consistently results in a lower bond strength across all the adhesive systems compared to conventional separate polymerization.

Tandarić, Neven; Ives, Christopher D.; Watkins, Charles; **Valožić, Luka.**

A historical analysis of urban green and blue spaces in socialist and post-socialist Zagreb, Croatia // International planning studies, 30 (2025), 3; doi: 10.1080/13563475.2025.2459309, str. 338-358.

Sažetak: Research indicates that urbanites are increasingly alienated from nature. The provision of urban nature is largely influenced by socio-political context. This study explored the provision of urban green and blue spaces (UGBS) in Zagreb, Croatia, over the socialist and post-socialist periods (1945–2016). Using aerial imagery and urban plans we analysed five neighbourhoods. Results show that the socialist regime provided abundant UGBS, which were mainly preserved over the post-socialist period, though few more UGBS were added. Comparing planned and implemented UGBS in neighbourhoods originating in different parts of the two periods revealed patterns, discrepancies, and temporal differences in provision. Contemporary residents of Zagreb have many opportunities for interaction with urban nature, thanks to UGBS provided before 1991. Our findings provide a foundation for further qualitative research, which could provide valuable insights into UGBS planning to enhance contributions to human wellbeing and achieve urban sustainability.

Vodanović Lukić, Ives.

Arts Festivals' Impact on the Sense of Place of Festival Locations: The Case of Croatia // Tourism : an international interdisciplinary journal, 73 (2025), 4; doi: 10.37741/t.73.4.8, str. 711-727.

Sažetak: The purpose of this study is to investigate the impact of small-scale arts festivals on creating a sense of place among festival visitors through various place-making practices. Arts festivals are a vital component of a destination's cultural tourism offerings. However, by adapting to the tourism market, they are often subject to uniformity and blandness, much like the places that host them. To avoid this, it is essential to actively consider the role of sense of place in the design and planning of festivals and cultural events. The qualitative research methodology employed in this study comprises 40 semi-structured interviews with visitors to five arts festivals in smaller rural towns and communities in Croatia (Grožnjan, Motovun, Ogulin, Zagvozd, Ernestinovo). The results of the study show that the interviewees' perception of the festival locations has changed significantly compared with their previous experiences of the same places. All visitors agree that the festival has had a positive influence on their perception of the place where it is organised and that it has become a defining feature of the place's identity, distinguishing it from other similar settlements in the area. Most foreign visitors indicated that they would not have visited the location were it not for the festival, as they would have been unaware of its existence. Meanwhile, local visitors had previously viewed it as merely a brief stopover on the way to other attractions. The practical implications of the research focus on understanding and enhancing the visitor experience to inform better planning and management of arts festivals. The originality of this research lies in its aim to address the literature gap concerning the importance of arts festivals in creating a distinct sense of place of festival locations in the Croatian context.

Vodanović Lukić, Ives.

I Feel at Home: Visitors' Perspective of Arts Festivals in Croatia // European Countryside, 17 (2025), 1; doi: 10.2478/euco-2025-0008, str. 153-171.

Sažetak: Festivals are among the fastest growing types of tourist attractions. However, unlike large and international events, small festivals are scarcely researched despite their importance for local communities. The aim of this study is to explore the perspective of visitors to small arts festivals in rural areas in Croatia. This includes satisfaction with the services and experience of the event, interaction with locals, personal benefits and suggestions for further improvement of the festival offer. The research is based on 40 semi-structured interviews with visitors of 5 arts festivals in Croatia. The research results show that when it comes to experience satisfaction, visitors particularly value the opportunities for

socializing and the creation of social intimacy, which is mainly due to the small size of the festival site. In addition, a pleasant atmosphere, a feeling of relaxation and freedom, a sense of belonging to the festival location, entertainment and the educational potential of the festival are decisive factors. In terms of service satisfaction, visitors are particularly satisfied with the program content. Most visitors had no significant interactions with the local community, but they consider it an important factor in the organization of the festival. In terms of possible improvements to the festival offer, increasing media exposure, improving the gastronomic offer and the need for more involvement and personal engagement during the festival are frequently mentioned.

**Zovko, Mira; Marković
Vukadin, Izidora; Zovko
Damjan.**

**Procjena klimatskih rizika
s prijedlogom mjera za
prilagodbu obalnog turizma
klimatskim promjenama
– studija slučaja Zadarske
županije // Radovi Zavoda
za znanstvenoistraživački i
umjetnički rad u Bjelovaru, 18
(2025), 19; str. 21-43.**

Sažetak: Upravljanje klimatskim rizicima preduvjet je klimatske otpornosti zajednice i gospodarskih aktivnosti nekog područja. Za upravljanje duž cijelog kontinuma rizika, od kratkoročnih ekstremnih vremenskih događaja do dugoročnih postupnih promjena, ključno je prepoznati osjetljive i izložene elemente, odnosno tematska područja, te ocijeniti njihovu osjetljivost, izloženost i otpornost obzirom na sadašnju i buduću klimu. Konačan ishod takvih analiza je procjena klimatskih rizika koja ima za cilj kombinirati dokazane i inovativne mjere prilagodbe, sagledavajući načine za sprječavanje, minimiziranje i rješavanje gubitaka i šteta. Primjena procjene klimatskih rizika može biti ključna za razne gospodarske grane pa tako i za turizam. Stoga je na osnovi pet pokazatelja izrađenih za 7 priobalnih županija Hrvatske načinjena komparacija te za razmatrano područje odabrana Zadarska županija. Sama se procjena klimatskih rizika temeljila na participativnom pristupu te na službenim hidro-meteorološkim podacima i rezultatima klimatskih scenarija. U razmatranje su uzeta tri tematska područja: turistička infrastruktura, turistička ponuda i zaštićena područja prirode, koja su zaštićena temeljem nacionalne zaštite. Rezultati su pokazali kako su u Zadarskoj županiji zaštićena područja prirode pod srednje rangiranim rizikom u sadašnjoj klimi te da u odnosu na scenarije buduće klime razina rizika raste ne samo za zaštićena područja, već i za turističku infrastrukturu i turističku ponudu. Svrha ovog rada je temeljem procjene klimatskih rizika osigurati skup mjera prilagodbe za navedena tematska područja u Zadarskoj županiji, ali i ukazati na potrebu utemeljenog upravljanja prilagodbom klime pomoću globalno prihvaćenog koncepta Međuvladinog panela o klimatskim promjenama.

**Zovko, Mira; Marković
Vukadin, Izidora; Zovko,
Damjan.**

**Understanding the IPCC
Climate Risk-Centered
Framework and Its
Applications to Assessing
Tourism Resilience //**
Geographies, 5 (2025), 3; doi:
10.3390/geographies5030045.
str. 45-73.

Sažetak: Climate change affects all human and ecological systems. The rapid climate impacts are increasingly evident on all economic activities, including tourism. Regarding the fact that “the window is closing”, climate resilience is urgently needed to protect tourism resources and maintain the quality of tourism offerings. Since the recent climate and tourism scientific literature emphasizes the necessity to mobilize existing knowledge, standardize practices, and explore appropriate tools related to tourism adaptation, we provided desk research and discussed the latest achievements of the Intergovernmental Panel on Climate Change’s (IPCC) and related knowledge platforms. According to the results of this review, it seems that the vast majority of the authors use vulnerability assessment (VA) to provide a solid basis for climate change adaptation (CCA) options applicable to tourism. Also, there is a lack of application of the latest IPCC recommendations founded in climate risk assessment (CRA). In the context of CRA, vulnerability was often assessed in a static way, with limited consideration of future hazards, probabilistic estimates, and the interactions between climatic and non-climatic drivers. Moreover, the methodologies applied to assess climate-related issues in tourism have been highly heterogeneous, hindering comparability and aggregation of results. Since risk is a useful conceptual framework for understanding tourism’s climate is-

sues and modalities to reach its climate resilience, we discussed the significance of shifting the vulnerability concept towards a risk-centered framework. This review paper also provides a basis for a common understanding of CRA, a step-by-step approach to its assessment, and the explanation of CCA options to strengthen the tourism community, since a decisive decade of climate action is upon us.

Zovko, Mira; Zovko, Vatroslav.

UN Education for Sustainable Development in Action: A Case Study of Primary Education in Croatia //

Magistra ladertina, 20 (2025), 1; str. 51-66.

Sažetak: Education for Sustainable Development (ESD), promoted by the United Nations, is a social movement to be nurtured for the future benefit of the planet and humanity. In a rapidly changing world, where cascading risks are increasingly evident, the continued development of ESD is critical to overcoming cross-cutting challenges. Starting from the viewpoint that quality education should focus on learning 'how to live sustainably,' this article examines the integration of ESD into Croatian primary schooling within the context of current global challenges, as defined by the 17 Sustainable Development Goals (SDGs). The research examines the implementation of selected ESD priority areas that are relevant for primary schooling: advancing policy, transforming learning environments, building the capacities of educators, and establishing a monitoring system that could track and enhance national education policy and performance. This paper also discusses relevant global and EU education frameworks, singling out the recently published Cypriot policy as an example of good practice. The research was conducted in 927 primary schools in Croatia. The results revealed that the primary obstacle to further ESD development in primary education is the insufficient integration of new ESD achievements and trends, largely because many challenges that should be globally addressed by the Agenda 2030 are not satisfactorily integrated into teaching. This indicates the need to amend the existing National Curriculum, which is still under development, and calls for substantive support from the highest decision-making spheres regarding the global importance of sustainable development. Respondents also indicated the need for improved knowledge, skills, and cooperation among teaching staff and a wider range of stakeholders, such as local communities. A more comprehensive approach to improving ESD in Croatia could be inspired by Cyprus's ESD policy to bring together a wider range of stakeholders and achieve ESD objectives in a timely manner.

ZNANSTVENI RADOVI - A2

Boranić Živoder, Snježana;
Čorak, Sanda.

Development of Sport Tourism in Croatia: Missed Opportunity or Not? // Sport Tourism Development: Local to Global Perspectives / Hodeck, Alexander; Van Rheenen, Derek; Sobry, Claude (ur.). Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 2025. str. 51-67.

Sažetak: Both, tourism and sport are of enormous importance for Croatia because of their economic contribution but also because of their abilities to make country more visible on the international arena and to attract new investments needed for the overall prosperity of the country. As usually highlighted, tourism is one of the most important economic activities in Croatia, and sport is recognized more as sector contributing to the positive image of Croatia. Tourism has a long tradition in Croatia, as the first hotels were built at the end of the 19th century, but after the WWII Croatia has become popular as summer holiday resorts mostly for European population. When the consumer trends showed that the tourists like to be active when coming to the holidays or short breaks, Croatia started to develop different forms of tourism including sport tourism. As Croatia has a variety of natural beauties and resources and is a nation with many international sport achievements, some of the regions and destinations developed necessary infrastructure and other requirements for development of sport tourism but in the other parts of the country sport tourism is only a potential for future developments. To be able to evaluate the promotion of the sport tourism, as one of the basic conditions for further development the main aim of this chapter is to find out if it is appropriately presented in tourism plans and on the web pages.

Kozić, Ivan; Sever, Ivan;
Beroš, Ivo.

Application of AI in Tourism Sentiment Analysis // CASB 25 Book Of Proceedings: Creative Industries in the Sector of Tourism and Hospitality / Pecarski, Danijela; Lazić, Lazar (ur.). Beograd: Academy of Applied Studies Belgrade; Faculty of Science, University of Novi Sad, 2025. doi: 10.46793/CASB25.079K, str. 79-84.

Sažetak: The past ten years have been exceptionally dynamic, as the abundance of information and advances in technology have fundamentally transformed both the tourism industry and tourism research. Social media has emerged as a key source of information about travel, while the rise of data science and cutting-edge machine learning models has led to the development of tools that offer unprecedented opportunities for businesses and researchers. Sentiment analysis is a powerful technique that extracts subjective information and emotions from customer-generated text. When done properly, it provides valuable insights into customer opinions. However, sentiment analysis often requires processing large volumes of data, something that can only be achieved with machine assistance. Modern artificial intelligence represents the most advanced application of machines to tasks that would be challenging or even impossible for humans. Today's artificial intelligence relies on sophisticated models of artificial neural networks capable of handling vast amounts of data. With an appropriate human input, these neural networks can perform sentiment analysis more effectively than any other method. The purpose of this paper is to briefly describe how modern advanced models of artificial intelligence can be applied to sentiment analysis in tourism and to address the question of whether modern artificial neural networks, i.e. large language models, are indeed the most suitable methods for implementing sentiment analysis in this field.

Perišić, Ana; **Sever, Ivan.**

CCR-Logistic Based Variable Importance Visualization: Differentiating Prime and Suppressor Variables in Logit Models // Proceedings of the 14th International Conference on Data Science, Technology and Applications / Benkhelifa, Elhadj; Yang, Xin-She; Hammoudi, Slimane; (ur.). Bilbao: SCITEPRESS, 2025. doi: 10.5220/0013461700003967, str. 43-52.

Sažetak: Logistic regression typically involves assessing variable importance. This task becomes considerably more challenging in the presence of correlated variables (predictors) and suppression. We present a procedure for determining variable importance in multiple logistic regression models that can distinguish between suppressor variables and prime predictors. We propose a simple visualization tool for representing variable importance that can help practitioners to determine important prime and suppressor variables when building the multiple logistic regression model. The methodology relies on the extension of the Correlated Component Regression approach to logistic regression (CCR-Logit), which utilizes linear combinations of predictors instead of original predictors and can easily be generalized to various regression models. CCR-logistic methodology can handle a large number of predictors and is especially useful when dealing with correlated predictors. The variable importance is quantified by observing standardized regression coefficients from univariate models and higher-order component models, where univariate models capture the direct effect on the outcome, while the higher-order component models capture the suppressor effects. The proposed methodology is presented on a real-world dataset within the field of tourism.

Vodanović Lukić, Ives; Mustać, Nora; Tokić, Ksenija.

FROM FAIRY TALES TO LITERARY TOURISM: ENHANCING OGULIN'S TOURIST APPEAL // 8th International Scientific Conference Proceedings - Tourism in Southern and Eastern Europe 2025 / Car, Tomislav; Čuić Tanković, Ana; Grofelnik, Hrvoje et al. (ur.). Opatija: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2025. str. 105-117.

Sažetak: Purpose – Achieving more sustainable tourism that is also more satisfying for hosts and visitors is one of the key challenges in today's leisure and hospitality industry. Strategies to promote sustainability and increase the satisfaction of locals and tourists vary, but often include the promotion of niche tourism, such as literary tourism. The paper examines the importance of the Ogulin Fairy Tale Festival, one of the most famous literary and children's festivals in Croatia, for increasing the tourist appeal of Ogulin as a destination among nonresident festival visitors. Methodology – For data collection, a face-to-face survey of 62 non-resident festival visitors was conducted during the fall edition of the Ogulin Fairy Tale Festival in 2023 using a structured questionnaire. In addition, a deeper understanding was gained through semistructured interviews with festival visitors. Findings – The questionnaire survey, combined with interviews, showed how the Ogulin Fairy Tale Festival enhances the attractiveness of Ogulin for festival visitors by strengthening the link between literature, local identity and visitor experience. The results show the potential of literary tourism to generate meaningful cultural, social and economic impact at the local level. Contribution – Mass tourism on the Adriatic coast with numerous unsustainable practices still dominates Croatian tourism development. This article provides insights into the benefits of niche tourism, such as literary tourism, for shaping and enhancing the tourist appeal of a small town in a touristically less visited region.

Vodanović Lukić, Ives.

SACRED SUSTAINABILITY: THE CATHOLIC CHURCH'S REFLECTIONS ON TOURISM AND ITS FUTURE // 8th International Scientific Conference Proceedings - Tourism in Southern and Eastern Europe 2025 / Car, Tomislav; Čuić Tanković, Ana; Grofelnik, Hrvoje et al. (ur.). Opatija: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2025. str. 119-132.

Sažetak: Purpose – As global tourism is often considered less sustainable than ever, studies rethinking the concept of sustainable tourism development are on the rise. One of the improvement strategies is advocating for participative approach and involvement of greater variety of stakeholders reflecting multitude of perspectives. This study aims to show how the religious perspective expressed by the Holy See relates to the concept of sustainable tourism in terms of raising awareness and potentially influencing behaviour change of its followers towards sustainability. Methodology – Qualitative content analysis was used to examine the 26 publicly available messages published by the Holy See between 2000 and 2024 on the occasion of World Tourism Day. Findings – Despite the negative aspects that also characterise it, the Holy See experiences tourism primarily as a phenomenon that humanises. The messages can be grouped into three categories that broadly reflect the concept of sustainability: social and economic issues (i.e. the fight against poverty and the establishment of social and economic balance, importance of work, equal rights for women, the development of local communi-

ties, the accessibility of tourism for all, peace), environmental (i.e. climate change, biodiversity, water) and technological issues (relationship between technology and nature, sustainable energy, digital transformation). Contribution – This study contributes to the growing body of research on the future paths of tourism and hospitality. Its novelty lies in the fact that it brings to light a surprisingly “up-to-date”, holistic and comprehensive view of the Catholic Church on sustainable tourism, both in terms of theoretical considerations and practical implications.

Leček, Suzana; **Kranjčević, Jasenka.**

Deutsches Haus in Essegg – Njemački dom u Osijeku // Godišnjak Njemačke zajednice ..., 32 (2025), -; str. 105-136.

Sažetak: U članku se pokušava odgovoriti na neke „urbane mitove“ koji kruže medijskim prostorom, te u krivom svjetlu pokazuju povijest nastanka Njemačkog doma (Deutsches Haus) u Osijeku. Radi se o tezama kako je Njemački dom financirao Hitler, projektirao Albert Speer, nadalje da nije dovršen u ratu, da je bio jedini primjer „fašističke arhitekture“, te da je ta prošlost imala nekog utjecaja na odluku o rušenju 1981. godine. Istraživanje je pokazalo tko su bili financijer (Njemačka narodna skupina) i arhitekt (Hans Kiefer), da je djelomično dovršen i pušten u funkciju već 1943., da stilski pripada tada popularnom stilu neoklasicizma, te da „problematična“ prošlost nije imala nikakvog utjecaja na odluku o njegovom rušenju.

ZNANSTVENI RADOVI - A3

Kranjčević, Jasenka.

Turistička arhitektura // Hrvatska tehnička enciklopedija. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025.

Sažetak: Turistička arhitektura, arhitektonsko stvaralaštvo koje obuhvaća građevine različitih namjena koje su izravno i neizravno vezane uz turizam a relevantne su za prostorno-arhitektonski turistički doživljaj i iskustvo te nesmetano odvijanje turizma u prostoru. Arhitektura je važan čimbenik turističke i kulturne ponude. Stupanj turističke atraktivnosti naselja (gradova, sela) ovisi o stupnju njihove turističke prepoznatljivosti i pripremljenosti, tj. specifičnih prostornih karakteristika, kulture građenja te povijesnih ili suvremenih arhitektonskih ostvarenja. Iako se pojam turistička arhitektura često percipira kao arhitektura ugostiteljsko-turističke namjene, ona uključuje sve zgrade i složene arhitektonske sklopove određenog prostora koje stvaraju i oblikuju ukupan turistički doživljaj i zadovoljavaju sve potrebe turista. Za oblikovanje svjesnog i nesvjesnog doživljaja u turizmu relevantne su zgrade različitih namjena (prometna, ugostiteljsko-turistička, kulturna, vojna, vjerska, sportska, zdravstvena, stambena, poljoprivredna, memorijalna, infrastrukturna i dr.).

Kranjčević, Jasenka.

Rurizam // Hrvatska tehnička enciklopedija. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025.

Sažetak: Rurizam, djelatnost koja se bavi prostornim uređenjem, prostornim planiranjem i regulacijom ruralnoga prostora. Interdisciplinarna je, ali ne isključuje specijalnost i specifičnost u smislu zasebne struke i znanosti. Najčešće se veže uz tehničko znanstveno područje i polja → urbanizam, → arhitekturu i → graditeljsko nasljeđe. Uz rurizam vezuju se i druge discipline koje se bave poviješću, izazovima ili planiranjem ruralnih prostora: geografija (ruralna geografija), agronomija, sociologija (ruralna sociologija), ekonomija (ruralna ekonomija), ekologija (ruralna ekologija), ruralna etnologija, psihologija (ruralna psihologija), turizam (ruralni turizam), kultura (ruralna kultura), ruralna ekologija, geodezija (komasacija, katastar), glazba i dr.

AUTORSKE KNJIGE

**Boranić Živoder, Snježana;
Marković Vukadin, Izidora;**
Trezner, Željko.

**Upravljanje turističkom
destinacijom : udžbenik.**
Zagreb: Ministarstvo turizma i
sporta, 2025.

Sažetak: Ministarstvo turizma i sporta Republike Hrvatske je, u okviru aktivnosti na unapređenju turističkog ekosustava i jačanja kapaciteta za otporan i održiv turizam Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026., definiralo i provodi program obrazovanja „Upravljanje turističkom destinacijom“. S ciljem osiguravanja provedbe tog programa obrazovanja u budućnosti, a u okviru iste investicije, osmišljen je poseban program treninga trenera. Istovremeno su razvijeni i potrebni alati: uz digitalni udžbenik za polaznike, budući treneri imat će na raspolaganju i ovaj priručnik za nastavnike te zbirku nastavnih materijala koji će biti korišteni u svrhu provedbe nastavnih aktivnosti.

**Boranić Živoder, Snježana;
Marković Vukadin, Izidora;**
Trezner, Željko.

**Upravljanje turističkom
destinacijom : priručnik
za nastavnike.** Zagreb:
Ministarstvo turizma i sporta,
2025.

Sažetak: Ministarstvo turizma i sporta Republike Hrvatske je, u okviru aktivnosti na unapređenju turističkog ekosustava i jačanja kapaciteta za otporan i održiv turizam Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026., definiralo i provodi program obrazovanja „Upravljanje turističkom destinacijom“. S ciljem osiguravanja provedbe tog programa obrazovanja u budućnosti, a u okviru iste investicije, osmišljen je poseban program treninga trenera. Istovremeno su razvijeni i potrebni alati: uz digitalni udžbenik za polaznike, budući treneri imat će na raspolaganju i ovaj priručnik za nastavnike te zbirku nastavnih materijala koji će biti korišteni u svrhu provedbe nastavnih aktivnosti.

Kranjčević, Jasenka.

**Leksikon graditelja,
arhitekata i građevinskih
inženjera iz Češke ne prostoru
Hrvatske.** Zagreb: Srednja
Europa; Institut za turizam,
Leček, Suzana (ur.), 2025.

Sažetak: Knjiga se bavi graditeljima, arhitektima i građevinskim inženjerima rođenim na području današnje Češke, koji su djelovali u Hrvatskoj. Donosi atribuciju njihovih radova i predstavlja projekte različitih namjena. Predstavljeno urbanističko-arhitektonsko-graditeljsko stvaralaštvo 59 osoba odnosi se na razdoblje od kraja 18. stoljeća pa sve do sredine 20. stoljeća. U razdoblju od preko 150 godina, mijenjani su strukovni nazivi (graditelj / cehovski zidarski majstor, civilni inženjer, arhitekt, inženir /inženjer i sl.), a vezani su uz stupanj obrazovanja i zakonsku regulativu. Također u promatranom vremenskom razdoblju mijenjani su stilovi u arhitekturi (od klasicizma do internacionalnog stila), primjenjivane su nove tehnologije u gradnji (vodovodna, kanalizacijska, elektroopskrba, telefonska i plinska mreža) kao i novi građevinski materijali (npr. armirani beton ili željezo) koji su omogućavali novi način gradnje. Osim toga, mijenjale su se i države, a s njima i zakonska regulativa.

UREDNIČKE KNJIGE

Bašić, Nikola; **Ivandić, Neven;**
Faričić, Josip (ur.).

**TURISTIČKE ZONE: Razvojni
paradoks hrvatskog turizma**
// Zadar: Hrvatska akademija
znanosti i umjetnosti Institut
za turizam Sveučilište u Zadru,
knjiga sažetaka, 2025.

Sažetak: Turističko zoniranje jedna je od najkontroverznijih tema u relaciji turizma i prostora koja otvara tri pitanja: Kako turističke zone, kao naslijeđeni koncept, danas transformiraju najvrjedniji nacionalni prostor?, Kako se to odražava na projekciju strukturalnih preobrazbi hrvatskog turističkog proizvoda i njegovu tržišnu perspektivu?, Kako turističko zoniranje utječe na hrvatski socijalni i kulturni prostor, na neželjene prostorno-socijalne i kulturne disolucije. Knjiga sažetaka sa Znanstvenog kolokvija turističke zone: Razvojni paradoks hrvatskog turizma koji je održan Zadru, 19. veljače 2025 u organizaciji Hrvatske akademije za znanost i umjetnost – Znanstvenog vijeća za turizam i prostor, Instituta za turizam te Sveučilišta u Zadru sadrži sažetke 11 prezentiranih radova. Radovi su podijeljeni

u dva dijela, I. tematski blok Turističke zone i održivi razvoj destinacija sadrži pet radova, a II. tematski blok 6 radova. Urednici izdanja: akademik Nikola Bašić, dr. sc. Neven Ivandić i prof. dr. sc. Josip Faričić.

Kranjčević, Jasenka; Stober, Dina; Raguž-Lučić, Nikolina (ur.).

Ruralno planiranje i aktiviranje kulturne baštine

// Osijek: Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek ; Institut za turizam, 2025.

Sažetak: Tradicijski sportovi i igre, kada se sagledavaju kao nematerijalna kulturna baština, onda su u nadležnosti uprave za kulturu. Kada se povezuju sa sportskom-rekreacijom, u nadležnosti su sporta ali gotovo se ne povezuju s urbanizmom i arhitekturom iako su za aktiviranje kulturne baštine ključne vrijednosti prostora u kojoj se ona nalazi. Studenti su, uz analizu prostornog aspekta sela (demografija, promet, poljoprivreda, gospodarstvo itd.), istraživali povezanost tradicijskih sportova i igara s lokalnom materijalnom i nematerijalnom baštinom, poput poljoprivredne proizvodnje, tradicijske gradnje i rukotvorina. Istovremeno su nudili inovativna rješenja za njihovu integraciju u suvremeni kontekst. Većina studenata arhitekture po prvi je put imala priliku upoznati se s tradicijskim sportovima i igrama te kroz proces obrazovanja osmisлити suvremene prijedloge za njihovu revitalizaciju – time su zapravo doprinijeli aktivaciji kulturne baštine u pravom smislu te riječi. Njihovi radovi pokazuju kako se baština može ne samo očuvati već i živjeti.

OSTALI RADOVI

Kranjčević, Jasenka;
Marković Vukadin, Izidora;
Valožić, Luka.

THE ROLE OF FAMILY AND THE MEDIA IN PRESERVING CULTURAL HERITAGE THROUGH TRADITIONAL SPORTS AND GAMES //

International Scientific Conference Transforming Tourism and Hospitality through Education: book of Abstracts / TEDU25 (ur.). Maribor: University of Maribor, Faculty of Tourism, 2025. str. 8-8.

Sažetak: Traditional sports and games are an essential part of intangible cultural heritage, yet their practice and relevance are fading among younger generations. This study investigates the roles of family traditions, cultural heritage appreciation, and the media influence, in encouraging children's engagement with traditional sports and games. Our research aims to highlight the potential of these activities for promoting cultural sustainability and preserving heritage. The study is based on working hypotheses that explore: the impact of intergenerational knowledge transfer within families, the influence of the media on heritage appreciation, and the challenges posed by digital entertainment to traditional practices. A mixed-methods approach was employed, incorporating both qualitative and quantitative data collection through surveys distributed to a student population in Croatia. Preliminary findings reveal that family traditions, particularly intergenerational storytelling and the active appreciation of cultural heritage, play a crucial role in fostering children's interest in traditional sports and games.

Kranjčević, Jasenka.

Arhitektura i urbanizam Bjelovara kroz turističku ponudu // Tragovi i obzori: arhitektonska baština Bjelovara / Štivić, Vjeruška; Renić, Zorka (ur.). Bjelovar: Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad HAZU u Bjelovaru, 2025. str. 12-13.

Sažetak: Iako je središte Bjelovara najviše prepoznati kroz arhitekturu i urbanizam vojnog grada isti se relativno malo istražuje kroz povijest turizma, turističku arhitekturu i turističku ponudu. Suvremeni turizam koji u Europi dobiva zamah u 19. stoljeću te se odražava i na Bjelovar i njegovu okolicu kroz izgradnju hotela, pansiona i dr. zgrada ali i kroz reguliranje ugostiteljstva kao i osnivanje Društva za poljepšavanje grada Bjelovara 1894. Istraživanje se temelji na istraživanju muzejske, arhivske i knjižnične uvidom u arhitektonske projekte turističke arhitekture, starih turističkih vodiča, prospekata, časopisa, razglednica te obilaska terena. U radu se zaključuje kako urbanizam i arhitektura čine okosnicu turističke ponude jer imaju specifične vrijednosti a predstavljaju odraz povijesne i društveno-ekonomske slojevitosti.

Kranjčević, Jasenka.

**Kulturno-turistički
potencijali Samobora -
model za revitalizaciju
malog povijesnog grada //**
Povijesne jezgre malih gradova -
revitalizacija i lokalne zajednice
/ Lončar, Sanja (ur.). Zagreb:
Hrvatska sekcija ECOVAST-a,
2025. str. 16-16.

Sažetak: Bogata kulturna i prirodna baština malog povijesnog grada Samobora i njegove okolice ukazuje na povijesni kontinuitet koji se očituje kroz različite artefakte. U svakom slučaju baština predstavlja okosnicu turističke ponude. S obzirom na tradiciju turističke ponude Samobora i njegove okolice (oko 150 godina) može se govoriti o povijesti turizma ali i turističkoj baštini. Važan izvor za istraživanje turističke baštine predstavljaju stari turistički vodiči, monografije, prospekti, stare razglednice, fotografije, tisak i različite administrativne odluke (koje su regulirale društveno-ekonomske odnose za razvoj turizma ali i odnos prema baštini). Iz svih tih izvora može se sagledati turistička ponuda ali i odnos prema baštini određenog vremenskog razdoblja koja danas može biti u turističkoj ponudi. U svakom slučaju, istraženi podaci kulturno – turističke baštine predstavljaju potencijale za razvoj turizma s naglaskom na održiv i autentičan kulturni te kreativni turizam. Slijedom navedenog, povijest turističke baštine (kroz razumijevanje arhitektonske, sportsko-rekreacijske, zdravstvene, industrijsko-obrtne, eno-gastronomске, vjerske, vojne i dr. baštine kao i poznavanje različitih osoba te njihovih sudbina) može se koristiti za izradu modela revitalizacije malog povijesnog grada kao što je Samobor.

**Kranjčević, Jasenka; Barišić
Marenić, Zrinka;
Pavlović, Roberta.**

**Luka Ploče – okosnica razvoja
modernog planiranog grada
Ploče //** X. međunarodna
konferencija o industrijskoj
baštini posvećena temi Luke I
pristaništa na morima, rijekama,
jezerima i kanalima, Zbornik
sažetaka / Pandža, Kristina
(ur.). Rijeka: Pro Torpedo
Rijeka, Udruga za promicanje
i očuvanje riječke industrijske
baštine, 2025. str. 86-87.

Sažetak: Prometno-gospodarska djelatnost luka uvjetuje nagli razvoj gradova, intenzivnu urbanizaciju i koncentracije radne snage. Niz gradova razvilo su uz lučke sklopove i značaja kojeg su predstavljali za šire područje. Potrebe lučke djelatnosti ukazuju na važnost geografske lokacije, prometne povezanosti s plovnim putevima i sa zaleđem, težnju ravnijem terenu te uređenim i specijalno opremljenim zonama lučke djelatnosti koje dominiraju u slici grada s mora, odnosno rijeka. Rad se fokusira na luku Ploče, a cilj rada je prezentirati uvjetovanost ideje, preko projekta i realizacije, te istraživanje urbanističke i pomorske graditeljske baštine Ploča. Istraživanje se bazira na desk research metodi, terenskom istraživanju te istraživanju primarnih, sekundarnih i tercijarnih izvora. Iniciranje izgradnje nove luke Ploče s kraja 19. stoljeća zahtijevalo je velike investicije i opsežne radove kako na reguliranju rijeke Neretve tako i na prometnom povezivanju (cesta i željeznice). Nakon Drugoga svjetskog rata i sve većem jačanju kao i značenju luke, luka je inicirala planiranje i izgradnju novog modernog grada Ploče. S obzirom na već povijesnu slojevitost većoj od 1,5 stoljeća izgradnja luke predstavlja urbanističku i graditeljsku baštinu koja je nedovoljno prepoznata i neiskorištena u funkciji održivog razvoja.

**Krešić, Damir; Mikulić, Josip;
Bratić, Vjekoslav.**

**Beyond Growth: Uncovering
Hidden Tourism Costs in
Saturated Destinations – The
Case of Croatia //** Proceedings
of The Mediterranean Tourism
Knowledge Exchange and
Policy Conference 2025
“Mediterranean SEA –
Sustainability, Experience,
Artificial Intelligence” – Book of
Abstracts / Buhalis, Dimitrios;
Brandão, Filipa; Mangion, Marie-
Louise et al. (ur.). Mediterranean
Tourism Foundation, 2025.
str. 122-125.

Sažetak: This paper contributes to the literature by illustrating how national governments can move from problem diagnosis to structural reform in tourism governance. Croatia's model suggests that integrating sustainability and carrying capacity indicators into official statistics, backed by legal mandates, can reframe policy decisions and investment strategies. This aligns with Drucker's maxim that “you cannot manage what you do not measure,” emphasising the need for evidence-based planning to reveal tourism's full costs. For many Mediterranean countries and other tourism-saturated destinations worldwide, Croatia offers a replicable example of how to institutionalise sustainability in both statistical and legal frameworks, potentially informing future iterations of Eurostat's TSA guidelines and national tourism legislation elsewhere.

Pandžić, Kreso; Leko, Tanja;
Marković Vukadin, Izidora.

Climate Study Insights for the
Tourism Sector: Analysis of
Selected Pilot Regions in Croatia
// EGU General Assembly
2025 Beč, Austrija, 27.04.2025-
02.05.2025. doi: 10.5194/
egusphere-egu25-11028

Sažetak: Understanding the impacts of climate change on key economic sectors is essential for developing effective adaptation strategies. The tourism sector in Croatia, a country with diverse climatic regions, is particularly sensitive to changes in climate variables such as air temperature and precipitation. This study aims to analyze essential climate variables for the period 1961-2023 across different climatic regions of Croatia, including Varaždin (representing Northern Continental Croatia), Ličko-pološka (Mountain region), and Međimurje and Rijeka (Northern-Eastern Adriatic coastal areas). In addition to linear trend and 5-year moving average analysis of climate variables for the period 1961-2023 a comparison between these variables was made for two 30-year standard climate periods: 1961-1990 and 1991-2020, respectively. A comparison of climate characteristics for cited two standard periods are compared with those for the period 2071-2100 using projection data of global climate models. Interpretation of the results is focused on their application to adaptation planning to mitigate impacts of global climate warming on touristic sector in Croatia. The results emphasize the significance of shifting climate characteristics across these regions and their potential implications for tourism adaptation planning. By focusing on these changes, this study aims to support the development of robust strategies to mitigate the impacts of global warming on Croatia's tourism sector. Access to reliable climate data and projections is critical for ensuring the resilience and sustainability of this vital economic sector in the face of ongoing climate change. Acknowledgment: This research was conducted in the scope of the research project COMMITMENT, financed by Institute for Tourism through Next Generation Fund (CroRis ID- 9574)

Urumović, Kosta; Pola, Marco;
Copić, Marko; Patekar, Matko;
Karlović, Igor; Borović, Staša;
Terzić, Josip; Kordić, Branko;
Marković Vukadin, Izidora.

**Hydrogeological
reconstruction of Baranja
region (NE Croatia) as a
key input for sustainable
water management** // EGU
General Assembly 2025 Beč,
Austrija, 27.04.2025-02.05.2025.
doi: 10.5194/egusphere-
egu25-10074.

Sažetak: The preservation of good chemical and quantitative status of a groundwater resource requires a detailed management plan that needs to account for the site-specific hydrological and hydrogeological settings and the utilization of the groundwater resource. Management plans are particularly crucial in areas with a complex surface water-groundwater interaction or an unevenly distributed exploitation of the resource. This research aims to reconstruct the hydrogeological setting of the Baranja region (NE Croatia; area of 1,172 km²) extending between the Drava River to the S and W and the Danube River to the E. Effective water resource management is crucial in Baranja. The steady growth of tourism capacities (33% increase in last 5 years), particularly in rural tourism and the Nature Park Kopački rit, drives increasing demand for water. The Nature Park Kopački rit holds particular natural and touristic value since it hosts a rich swamp ecosystem along the backwaters and ponds of the Danube and Drava rivers that strictly depend on the surface water-groundwater interaction. In addition, the agriculture industry in the region is well developed with several farms feeding one of the biggest food industry in Croatia. Despite the natural and economic appeal, the population density in Baranja is low with the inhabitants concentrated in a few settlements. The water supply system is fed by 3 well fields with a few active wells reaching a depth of 40-60 m and providing a total of 40-50 L/s. Farms and many small activities use local wells that provide water for different industrial uses. Surface water flow of rivers and main canals is regulated by several pumping stations. These conditions result in an unevenly distributed anthropic pressure on the surface water-groundwater system that could cause localized overexploitation or pollution. Hydrogeological investigations in Baranja have been mostly conducted in the main well fields. This research includes the regional hydrogeological mapping of the aquifer system and the continuous monitoring of the groundwater level and its physico-chemical parameters. Currently, stratigraphic logs from different sources and results of well testings have been collected and digitalized in a geodatabase that contains approximately 200

wells and exploration boreholes. These data will permit to develop a 3D reconstruction of the hydrogeological setting and to plan both a continuous monitoring of the water level and a periodic sampling of the groundwater. The obtained results will represent key inputs for a comprehensive understanding of the surface water and groundwater interaction and their utilization, the reconstruction of the main geochemical processes in the aquifer, and a sustainable groundwater management. Acknowledgment: This research was conducted in the scope of the internal research project BAKA at the Croatian Geological Survey, funded by the National Recovery and Resilience Plan 2021–2026 of the European Union – Next Generation EU and monitored by the Ministry of Science, Education and Youth of the Republic of Croatia, and the and the PACT-VIRA project of the Croatian Science Foundation, grant number IP-2024-05-9190.

Copić, Marko; Pola, Marco;
Karlović, Igor; Patekar, Matko;
Borović, Staša; Kordić, Branko;
Ložek, Filip;
Marković Vukadin, Izidora;
Urumović, Kosta.

Hidrogeološka istraživanja za potrebe održivog upravljanja vodama Baranje // Zbornik sažetaka 14. međunarodnog simpozija Kopački rit, Jučer, danas, sutra / Špoljarić Maronić, Dubravka ; Rožac, Vlatko ; Bašić, Ivo et al. (ur.). Osijek: Javna ustanova Park prirode Kopački rit, 2025. str. 56-57.

Sažetak: Očuvanje kakvoće i zaliha podzemnih voda zahtijeva detaljan plan upravljanja vodama koji uključuje specifične hidrološke i hidrogeološke uvjete određenog područja, održivo korištenje podzemnih voda te interakciju između površinskih i podzemnih voda. Cilj ovog istraživanja je rekonstruirati hidrogeološke uvjete Baranje koja se proteže između rijeke Drave s južne i zapadne strane te Dunava na istoku. Učinkovito upravljanje vodnim resursima Baranje od ključne je važnosti zbog: i) stalnog rasta turističkih kapaciteta (povećanje od 33% u posljednjih 5 godina), a naročito u ruralnom turizmu i Parku prirode Kopački rit, što rezultira povećanjem potreba za vodom i ii) dobro razvijene poljoprivrede koja hrani jednu od najvećih prehrambenih industrija u Hrvatskoj. Park prirode „Kopački rit“ ima posebnu prirodnu i turističku vrijednost jer se u njemu nalazi bogat močvarni ekosustav koji izravno ovisi o interakciji površinske i podzemne vode. Unatoč prirodnom i gospodarskom potencijalu, gustoća naseljenosti u Baranji je niska, a stanovnici su koncentrirani u nekoliko naselja. Vodoopskrbni sustav opskrbljuje 3 vodocrpilišta s nekoliko aktivnih zdenaca koji sežu do dubina od 40-60 m i daju ukupno 40-50 L/s. Farme i brojna mala gospodarstva koriste lokalne zdence za različite industrijske namjene. Površinske vode u glavnim kanalima regulira nekoliko crpnih stanica. Hidrogeološka istraživanja u Baranji do sada su se provodila uglavnom na vodocrpilištima. Ovo istraživanje uključuje regionalno hidrogeološko kartiranje vodonosnog sustava te kontinuirano praćenje razine podzemne vode i njenih fizikalno-kemijskih parametara. Iz različitih izvora prikupljeni su podaci o građi podzemlja i pokusnim crpljenjima bušotina za oko 300 objekata a podaci su digitalizirani i pohranjeni u bazu podataka. U tijeku je kontinuirano praćenje razine vode i periodično uzorkovanje podzemnih voda. Dobiveni rezultati predstavljat će ključne informacije potrebne za sveobuhvatno razumijevanje interakcije površinskih i podzemnih voda i njihovo korištenje, rekonstrukciju glavnih geokemijskih procesa u vodonosniku te održivo upravljanje podzemnim vodama.

Ložek, Filip; Szydlowska, Natalia; Šmejkal, Marek; Adámek, Jakub; Veselý, Lukáš; **Marković-Vukadin, Izidora;** Buřič, Miloš.

Usporedni funkcionalni odgovori autohtone bjeličice (*Leucaspis delineatus*) i invazivne bezribice (*Pseudorasbora parva*) na mlađ šarana: Implikacije za predatorsku snagu i biokontrolni potencijal

// Zbornik sažetaka 14. međunarodnog simpozija Kopački rit, Jučer, danas, sutra / Špoljarić Maronić, Dubravka ; Rožac, Vlatko ; Bašić, Ivo et al. (ur.). Osijek: Javna ustanova Park prirode Kopački rit, 2025. str. 168-171.

Sažetak: Interakcije predator–plijen ključne su za razumijevanje utjecaja autohtonih i alohtonih vrsta na slatkovodne ekosustave. Kvantificirali smo funkcionalne odgovore autohtone europske bjeličice (*Leucaspis delineatus*) (SL = $52,0 \pm 6,2$ mm; W = $1,66 \pm 0,78$ g) i invazivne bezribice (*Pseudorasbora parva*) (L = $50,1 \pm 5,1$ mm; W = $1,86 \pm 0,63$ g) u dvosatnom eksperimentu provedenom u laboratorijskim arenama (10 L) pri temperaturi od 20 °C. Mlađ šarana (*Cyprinus carpio*) (TL = $7,1 \pm 0,21$ mm) korištena je kao plijen u sedam početnih gustoća (3–170 jedinki) u pet ponavljanja. Zabilježena je konzumativna i nekonzumativna smrtnost. Obje vrste pokazale su klasičan funkcionalni odgovor tipa II: visoku stopu unosa pri niskim gustoćama plijena, nakon čega slijedi zasićenje kada predatori dosegnu svoj kapacitet rukovanja plijenom. Ipak, vrste su se razlikovale u pogledu predatorske snage. Bjelica je dosljedno uklanjala više mlađi pri svim gustoćama, dostižući maksimalnu asimptotsku per capita stopu konzumacije pri prosječno ~47 jedinki·h⁻¹, dok se bezribica zasićivala pri ~20 jedinki·h⁻¹. Te su razlike bile očite i kada se uzimalo u obzir samo hranjenje i kada se promatrao ukupni gubitak mlađi (hranjenje + nekonzumativni učinci). Suprotno tome, bezribica je stvarala veću nekonzumativnu smrtnost (npr. 8,4 vs 2,0 pri N0 = 170). Veličina tijela različito je utjecala na hranjenje po vrstama: veće bezribice konzumirale su više, dok je kod bjeličice taj učinak bio slab; mehanistički, vrijeme rukovanja smanjivalo se s masom ($y = -1,17$, 95 % CI -1,65 do -0,70), a pri jednakoj masi (1 g) bjelica je rukovala plijenom brže od bezribice (h1g 0,0385 vs 0,1029 h; $p = 0,0006$). Ekološki gledano, bjelica vjerojatno ostvaruje snažniju kontrolu odozgo nad malim populacijama plijena i dominira izravnim trofičkim interakcijama, dok se bezribica vjerojatno više oslanja na svoju brojčanu dominaciju i ekološku toleranciju nego na snagu pojedinačnog hranjenja. Ovi rezultati mogu poslužiti kao osnova za usporedbu ekoloških učinaka ove dvije vrste ciprinida, autohtone i alohtone, s naglaskom na biokontrolni potencijal autohtone vrste.

Marković Vukadin, Izidora; **Ložek, Filip;** Krešić, Damir; Borović, Staša; Pola, Marco; Terzić, Josip; Urumović, Kosta; Srnec, Lidija; Likso, Tanja; Havrle Kozarić, Ivana et al.

Integriranje različitih znanstvenih pristupa za upravljanje turizmom otpornim na klimu u zaštićenim područjima

// Zbornik sažetaka 14. međunarodnog simpozija Kopački rit, Jučer, danas, sutra / Špoljarić Maronić, Dubravka ; Rožac, Vlatko ; Bašić, Ivo et al. (ur.). Osijek: Javna ustanova Park prirode Kopački rit, 2025. str. 188-191.

Sažetak: Zaštićena područja suočavaju se s rastućim pritiscima klimatskih promjena, osobito kroz njihov utjecaj na turizam, ekosustavne usluge i raspoloživost prirodnih resursa. Razvoj učinkovitih upravljačkih odgovora zahtijeva integraciju različitih znanstvenih područja, a ne oslanjanje samo na spoznaje jedne discipline. Ovo istraživanje uvodi interdisciplinarni okvir koji kombinira regionalne klimatske projekcije, bioklimatske indekse i modeliranje toplinske ugodnosti s hidrolojskim, ekološkim i socioekonomskim procjenama. Ulazni klimatski podaci prevode se u primjenjive informacije putem povezanih modela raspoloživosti vode, dinamike ekosustava i pogodnosti za turizam. Takva integracija omogućuje upraviteljima da procijene i rizike i mogućnosti prilagodbe na način koji obuhvaća punu složenost interakcija između čovjeka i okoliša. Pristup se provodi unutar projekta Pact-Vira u tri pilot-područja: Nacionalni park Plitvička jezera, Park prirode Kopački rit i Geopark Viški arhipelag. Ta područja predstavljaju različite ekološke i socioekonomske kontekste, omogućujući testiranje fleksibilnosti i relevantnosti okvira kroz raznolike krajobraze. Spajanjem spoznaja iz ekologije i biologije očuvanja s geografijom, ekonomijom i analizom politika, okvir pruža znanstveno utemeljene smjernice za strategije adaptivnog upravljanja. U konačnici, ovaj rad pokazuje kako interdisciplinarna suradnja može proizvesti snažne alate za očuvanje bioraznolikosti i integriteta ekosustava, uz istodobnu podršku razvoju turizma u zaštićenim područjima. Ova integrativna metodologija naglašava nužnost povezivanja prirodnih i društvenih znanosti kako bi se osigurale upravljačke prakse koje nisu samo utemeljene na dokazima, već i praktično primjenjive, čime se osigurava otpornost zaštićenih područja na klimatske promjene uz nastavak pružanja ekološke, kulturne i ekonomske vrijednosti.

Mušanović, Jelena; Perišić, Ana;
Sever, Ivan.

**VISITORS' PREFERENCES IN
TERRESTRIAL PROTECTED
AREAS: A SYSTEMATIC
REVIEW OF SITUATIONAL
FACTORS** // Book of Abstracts
15th FEBST International
Conference "Economic Policies,
Business Perspectives, and
Sustainability Transformation" /
Kundid Novokmet, Ana; Ćorić,
Bruno; Kovač, Dujam (ur.). Split:
Ekonomski fakultet u Splitu,
2025. str. 127-128.

Sažetak: Purpose – This study aims to analyze and understand visitors' preferences for CES in protected areas, as this is crucial for developing management plans that balance the dual goals of nature conservation and sustainable tourism development. Design/methodology/approach – A total of 52 relevant, peer-reviewed articles published in the last ten years were selected from the three largest online databases using a keyword-based search and content analysis. To enhance the comparability and implications of the research findings, only studies utilizing DCEs were included. Findings – A total of 258 natural setting attributes were identified and classified using the integrated framework of Recreation Opportunity Spectrum (ROS) and CES. Managerial and physical setting attributes were most common in DCE studies, while social setting attributes, though valued by visitors, were less frequent. Ecotourism and recreation ranked as the most valued CES categories, followed by aesthetic enjoyment and spiritual connection, while learning opportunities were less emphasized. Most studies considered visitor preference diversity, with nearly half identifying two distinct segments. Sociodemographic factors were key predictors of preferences, along with environmental attitudes and satisfaction. Research limitations/implications – The classification of natural setting attributes was challenging, as not all could be captured within a single framework. An integrated approach is recommended for a better understanding of CES, considering both benefits and impacts of protected areas. Current studies tend to overlook social setting factors (e.g., crowding) and learning opportunities when assessing visitors' preferences for CES. Originality/value – This study provides an agenda for future research on visitors' preferences for situational factors in protected nature areas.

Vodanović Lukić, Ives.

**Utjecaj umjetničkih festivala
na identitet i vidljivost
ruralnih područja** // Povijesne
jezgre malih gradova -
revitalizacija i lokalne zajednice
/ Lončar, Sanja (ur.). Zagreb:
Hrvatska sekcija ECOVAST-a,
2025. str. 19-19.

Sažetak: Festivali su jedna od najbrže rastućih vrsta turističkih atrakcija. Međutim, za razliku od velikih događanja međunarodnog karaktera, mali festivali su rijetko istraživani unatoč njihovoj važnosti za lokalne zajednice. Svrha ovog istraživanja jest ispitati utjecaj malih umjetničkih festivala na stvaranje osjećaja mjesta kod posjetitelja festivala, kao rezultat različitih placemaking praksi. Umjetnički festivali važan su dio kulturno-turističke ponude destinacija, no, zbog prilagođavanja turističkom tržištu, često postaju podložni svojevrsnoj jednoličnosti. Kako bi se to spriječilo, važno je tijekom faze njihova planiranja aktivno promišljati ulogu osjećaja mjesta. Istraživanje se temelji na 40 polustrukturiranih intervjua s posjetiteljima 5 umjetničkih festivala u ruralnim područjima Hrvatske (Zagvozd, Ernestinovo, Motovun, Grožnjan, Ogulin). Rezultati istraživanja pokazuju da se percepcija ispitanika o lokacijama festivala znatno promijenila u odnosu na njihova prethodna iskustva istih naselja. Svi se posjetitelji slažu oko pozitivnog utjecaja festivala na percepciju mjesta u kojem se održava te ističu da je upravo festival postao najprepoznatljiviji element identiteta mjesta, razlikujući ga od sličnih naselja u okolici. Većina stranih posjetitelja mjesta održavanja festivala ne bi ni posjetila da nema festivala jer ne bi ni znali za njih, a domaćim posjetiteljima mjesta bez festivala bila bi tek usputna postaja na putu prema drugim odredištima i turističkim atrakcijama. Praktične implikacije provedenog istraživanja odnose se na podizanje kvalitete kulturno-turističke ponude temeljene na umjetničkim festivalima čije planiranje počiva na uvažavanju osjećaja mjesta prostora u kojem se odvija. Radom se nastoji obraditi utjecaj umjetničkih festivala na izgradnju identiteta mjesta u hrvatskom kontekstu, što je dosad još nedovoljno istražena tema u hrvatskom znanstvenom kontekstu.

4

IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I KNJIŽNICA

IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I KNJIŽNICA

Izdavačka djelatnost Instituta za turizam u 2025. godini bila je usmjerena na redovito izdavanje engleskog izdanja znanstvenog časopisa **TOURISM: An International Interdisciplinary Journal**.

Znanstveno-stručni časopis TOURISM drugi je najstariji časopis iz područja turizma na svijetu. Časopis izlazi od 1953. godine, a suradnja sa Hrvatskom turističkom zajednicom (HTZ) vezana uz časopis datira iz devedesetih godina prošlog stoljeća, a formalizirana je Ugovorom o nakladništvu iz 2007. godine. Časopis TOURISM je bio u većinskom vlasništvu Hrvatske turističke zajednice do 2017. godine (51% HTZ i 49% Institut za turizam), a u sufinanciranju je do 2017. godine sudjelovalo i Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U 2018. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja ukida financiranje za sve znanstvene časopise čiji su izdavači ili suizdavači javne ustanove i javna sveučilišta, uključujući i časopis TOURISM. Posljedično, srazmjerno veći dio financijskih obveza se osigurava iz vlastitih sredstava Instituta pa Institut postaje većinskim vlasnikom časopisa (51%).

Uredništvo časopisa (Josip Mikulić, Damir Krešić, Ivan Sever, Renata Tomljenović i Marco Valeri) i tijekom 2025. aktivno je radilo na poboljšanju kvalitete časopisa, što je zbog velikog broja međunarodnih časopisa u svijetu sve složeniji zadatak. Časopis uživa vrlo dobru reputaciju na nacionalnoj razini, gdje se u području društvenih znanosti nalazi u 10% najkvalitetnijih časopisa prema mjerilima Ministarstva znanosti i obrazovanja, dok je sve prepoznatljiviji i na međunarodnoj razini, gdje ga prema različitim kriterijima svrstavaju među prvih 20-30 najcjenjenijih časopisa u svijetu u području turizma. Časopis TOURISM jedan je od malobrojnih domaćih časopisa iz područja društvenih znanosti koji je referiran u obje najprestižnije citatne baze, tj. Web of Science (WOS-ESCI) te Scopus, dok se časopis u 2025. godini ukupno referirao u 10 međunarodnih baza te u domaćoj bazi HRČAK. Zbog sve većeg interesa autora iz inozemstva za objavljivanjem radova u časopisu, što je prouzročilo značajan porast potrebnog angažmana oko uređivanja, dotadašnji sustav za zaprimanje i uređivanje radova zamijenjen je novim ScholarOne/SilverChair sustavom (Clarivate Analytics), kojega koriste najprestižniji znanstveni časopisi na svijetu.

U 2025. godini zaprimljeno je 366 novih radova, što je na razini nekih od vodećih časopisa iz područja turizma u svijetu. U zadnjih nekoliko godina porastao je i broj članaka koji su nakon provedenog recenzenskog postupka odbijeni za objavu, pri čemu je omjer objavljenih i zaprimljenih radova u godini bio 15%. Porast zaprimljenih i odbijenih radova znatno povećava opseg potrebnog uredničkog rada, ali istodobno se časopis približava brojkama koje ostvaruju i drugi relevantni znanstveni časopisi u svijetu. Treba naglasiti da je časopis od 2021. godine uvršten u dvije kategorije Scopus citatne baze. Pored kategorije *Tourism, Leisure and Hospitality Management*, časopis se od 2021. rangira i u kategoriji *Geography, planning & development*. Svi pokazatelji bibliografske metrike u zadnjih nekoliko godina imaju trend porasta, što se može vidjeti i iz donjih pokazatelja.

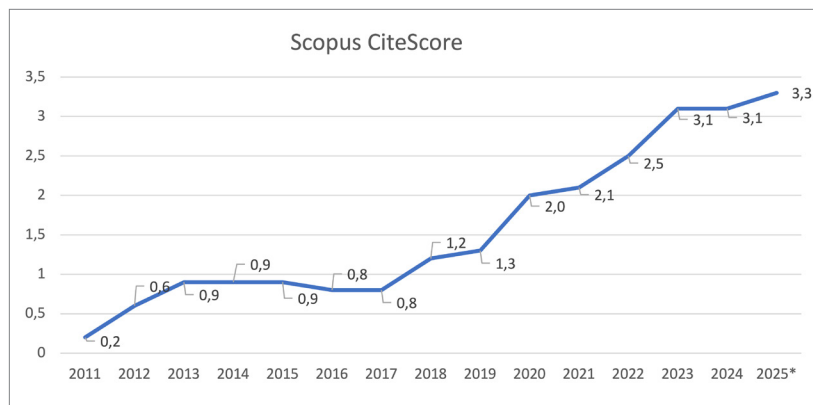
Od 2022. nakladnik **Institut za turizam** postao je članom Crossrefa posredništvom Hrvatskog ureda za DOI.

Tablica 1. Rangiranje časopisa Tourism prema Scopus CiteScore pokazatelju

Godina	CiteScore	Category rank (Tourism, leisure & hospitality management)	Category rank (Geography, planning & development)	Ranked top%
2011.	0,2	65/68	-	96%
2012.	0,6	56/75	-	75%
2013.	0,9	51/81	-	63%
2014.	0,9	61/82	-	74%
2015.	0,9	64/82	-	78%
2016.	0,8	69/89	-	78%
2017.	0,8	71/100	-	71%
2018.	1,2	68/103	-	66%
2019.	1,3	76/119	-	64%
2020.	2,0	66/120	273/704	55%/39%
2021.	2,1	82/137	300/747	59%/40%
2022.	2,5	83/141	308/779	59%/40%
2023.	3,1	80/146	292/821	55%/36%
2024.	3,0	88/151	313/841	58%/37%
2025.	3,3*	-	-	-

Izvor: Scopus, * novi CiteScore za 2025. godinu će biti objavljen u lipnju 2026. godine; ovo je privremena vrijednost temeljem CiteScore tracker-a (prosinac, 2025.).

Grafikon 1. Rangiranje časopisa Tourism prema Scopus CiteScore pokazatelju

Izvor: Scopus

U Tablici 1. i Grafikonu 1. prikazan je rang časopisa *Tourism: An International Interdisciplinary Journal* u dvije spomenute kategorije prema citatnoj bazi Scopus. Vidljiv je trend rasta kroz cijelo promatrano razdoblje, pri čemu od 2017. godine dolazi do ubrzanog rasta. Pritom, od 2021. godine, časopis prvi puta postiže rang u drugom kvartilu. Pokazatelj CiteScore računa se kao broj citata objavljenih radova u protekle četiri godine, podijeljeno s brojem radova objavljenih u istom razdoblju.

Tablica 2. Statistika zaprimljenih radova

Godina	Broj novih radova	Broj svih radova	Desk-rejection	% Deskreject	Broj objavljenih radova
2018.	115	-	41	35,65%	32
2019.	163	-	60	36,81%	34
2020.	256	333	134	51,34%	35
2021.	212	312	93	43,87%	40
2022.	176	262	98	55,68%	48
2023.	220	329	108	49,09%	49
2024.	330	457	213	64,55%	50
2025.	366	487	272	74,32%	55

Izvor: Interna evidencija i Clarivate Scholarone sustav

Podaci o zaprimljenim i procesuiranim radovima u zadnje četiri godine pokazuju značajno povećanje interesa za časopis što se ogleda u porastu broja zaprimljenih rukopisa, pri čemu su najveći brojevi postignuti u 2020. godini, kada su slična iskustva imali i drugi časopisi zbog povećanog broja radova na temu COVID pandemije i turizma, te u 2024. godini, kada je po prvi puta zaprimljeno više od 300 novih rukopisa u jednoj godini. U usporedbi s 2018. godinom, broj zaprimljenih radova u 2025. godini je veći za 218%. Broj ukupno zaprimljenih radova (originalni radovi i revidirani radovi u postupku recenzije) je 487 (neki radovi koji su zaprimljeni u 2025. godini još uvijek su u postupku dorade i recenzije).

KNJIŽNICA INSTITUTA ZA TURIZAM

U sastavu Instituta za turizam djeluje Knjižnica Instituta za turizam kao informacijska i teorijska podrška interdisciplinarnom pristupu istraživanja fenomena turizma. Osim knjižničnih djelatnosti u užem smislu, Knjižnica obavlja čitav niz djelatnosti poput dokumentacijske djelatnosti, odnosno brige o evidentiranju, obradi i pohrani produkata IT-a poput studija i drugih radova suradnika IT-a, informacijsko-referalne djelatnosti što se odnosi na aktivan rad sa suradnicima IT-a i vanjskim korisnicima, pretraživanje i pomoć u pronalaženju informacija, bibliometriju, diseminaciju informacija te sudjelovanje u izdavačkoj djelatnosti matične ustanove.

Projekt uvrštavanja digitalnih inačica studija Instituta za turizam u institucijski repozitorij (DABAR, Digitalni akademski arhiv i repozitorij) koji je započet 2021. godine nastavlja se i nadalje. U knjižnici se tijekom 2025. godine bilježi pohrana jednog naslova e-knjige (u izdanju IT-a) u HAW - Hrvatski arhiv weba te priljev 36 jedinica omeđenih publikacija, 11 naslova periodike te 10 novih naslova Zbirke studija Instituta za turizam. Provedena je redovita djelomična revizija te opis knjižnične građe (784 jedinice).

Knjižnica Instituta za turizam je uključanjem u projekt *e-Sveučilišta: digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj (NPOO)* postala dijelom najsuvremenije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku ALMA i discovery servis Primo VE. Novi hrvatski knjižnični sustav u oblaku (Bukinet) od kraja 2025. funkcionalno povezuje NSK i više od 80 hrvatskih knjižnica uključenih u projekt u zajedničku mrežu knjižnica. Nova digitalna knjižnična platforma Alma / Primo VE ubuduće će omogućiti stručnu obradu knjižničnog fonda te poboljšati ukupno korisničko iskustvo u pristupu knjižničnoj građi i uslugama.

5

PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO

Institut za turizam je u 2025. godini izradio niz različitih projekata, najčešće planskih i razvojnih dokumenata za javni sektor i turističko gospodarstvo važnih na međunarodnoj, nacionalnoj kao i na regionalnoj i lokalnoj razini.

Na regionalnoj i lokalnoj razini nastavljena je suradnja sa županijskim i lokalnim turističkim zajednicama u izradi planskih, strateških dokumenata razvoja turizma, uz povećani angažman djelatnika Instituta na izradi studija izračuna turističkog prihvatnog kapaciteta te planova upravljanja destinacijom, čija je izrada od 2024. godine zakonska obveza turističkih zajednica na lokalnoj i regionalnoj razini. Angažmanom na navedenim projektima Institut za turizam aktivno doprinosi jednom od svojih strateških ciljeva – **osiguranje ravnomjernog, dugoročno održivog i tržišno konkurentnog turističkog razvoja RH.**

Institut za turizam je u 2025. godini završio **25 projekata** za javni sektor i turističko gospodarstvo.

LISTA PROJEKATA ZAVRŠENIH U 2025. GODINI

Ugovor za izradu provedbu obrazovnog programa za upravljanje destinacijom sukladno zakonskim propisima u turizmu i izrada i provedba trening trenera uključujući nastavne planove, programe i materijale_Grupa 2

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Cilj projekta je izraditi udžbenik za polaznike, priručnik za nastavnike i nastavne materijale za obrazovanje na temu upravljanja turističkom destinacijom.

Projekt se sastojao od izrade udžbenika za provođenje nastave na temu upravljanja turističkom destinacijom. Po završetku obrazovanja polaznici bi trebali svladati potrebne znanje i vještine za izradu planova upravljanja destinacijom. Uz udžbenik u okviru projekta izrađen je priručnik za nastavnike (za trening trenera) i nastavni materijali potrebni za interaktivnu nastavu.

Izrada plana upravljanja destinacijom Čazma za razdoblje 2025. – 2028.

Voditeljica:
Izidora Marković Vukadin

Plan upravljanja destinacijom Grada Čazme 2025. – 2028. je razvojni dokument koji pruža smjernice za planski i održivi razvoj turizma na području Grada. Njegova izrada temelji se na postojećim strateškim i planskim dokumentima. Primarna svrha plana upravljanja destinacijom je usmjeriti turistički razvoj Čazme prema načelima održivosti, uzimajući u obzir potrebe lokalne zajednice, posjetitelja te očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Ovaj dokument pruža jasan okvir za donošenje strateških odluka, definiranje prioriteta aktivnosti te koordinaciju svih dionika uključenih u razvoj turizma. Plan također omogućava sustavno praćenje turističkog razvoja kroz obvezne pokazatelje održivosti definirane zakonskim okvirom i pravilnicima. Plan se temelji na participativnom pristupu, uključujući suradnju s ključnim dionicima kao što su lokalna samouprava, privatni sektor, organizacije civilnog društva i lokalno stanovništvo. Na taj način osigurava se konsenzus oko strateških smjernica i razvojnih prioriteta.

Ugovor za izradu procjene ukupne potrošnje generirane Adventom u sezoni 2024/2025

Voditeljica: Zrinka Marušić

Potrošnja posjetitelja generirana događanjem 'Advent Zagreb' je novonastala potrošnja koja je rezultat odgovarajuće ponude na 'Adventu Zagreb', odnosno ona potrošnja koje ne bi bilo da nema 'Adventa Zagreb'. Potrošnju generiranu 'Adventom Zagreb' čini (1) potrošnja na lokacijama 'Adventa Zagreb' za sve posjetitelje na tim lokacijama te (2) potrošnja izvan lokacija 'Adventa Zagreb' (smještaj, trgovina, restorani i barovi izvan lokacija 'Adventa Zagreb', kultura, lokalni prijevoz i ostalo). Za potrebe procjene ukupne potrošnje generirane 'Adventom Zagreb' provedeno je pet primarnih istraživanja (anketa posjetitelja lokacija 'Adventa Zagreb', anketa Zagrepčana, opažanje/brojanje turističkih autobusa, dubinski intervjui s predstavnicima turističkih agencija i prijevoznika, analiza geoprostornih podataka dobivenih iz mobilnih uređaja Hrvatskog Telekom) te su korišteni relevantni i

pouzdani sekundarni izvori podataka. Ukupna potrošnja posjetitelja generirana 'Adventom Zagreb' u Zagrebu procijenjena je u rasponu od 96 do 127 milijuna eura. Rezultati ukazuju na važnost događanja za gospodarstvo grada, prije svega kroz ostvarenu potrošnju posjetitelja, ali isto tako pružaju i osnovicu za precizniji izračun ukupnih učinaka 'Adventa Zagreb' na gospodarstvo grada, uključujući i posredne pozitivne učinke na imidž grada i buduće turističke nove i/ili ponovljene dolaske. Nadalje, rezultati pružaju i alat kreatorima raznovrsnih događanja tijekom 'Adventa Zagreb' za unapređenje ponude i povećanje potrošnje.

**Plan upravljanja destinacijom
Slavonski Brod-Posavina za
razdoblje 2025. – 2028.**

Voditeljica:
Renata Tomljenović

Plan upravljanja destinacijom "Slavonski Brod – Posavina" definira smjernice održivog turističkog razvoja na području Grada Slavonskog Broda i pripadajućih općina kroz razdoblje do 2028. godine. Usmjeren je na diversifikaciju turističke ponude, održivi razvoj infrastrukture te jačanje tržišne prepoznatljivosti destinacije. Poseban naglasak stavljen je na razvoj kulturnog, eno-gastronomskog, poslovnog i outdoor turizma, uz značajno unapređenje smještajnih kapaciteta i digitalne infrastrukture. Projekt predviđa mjere kojima će se osigurati ekološka, ekonomska i društvena održivost, uključujući pametna rješenja za upravljanje javnim prostorima. Konačno, uspostavlja se sustav učinkovitog upravljanja i komunikacije destinacijskog brenda kako bi Slavonski Brod – Posavina postao prepoznatljiva i poželjna turistička destinacija.

**Recenzija studije Strateško
unapređenje poslovnog
modela i operativnih
performansi ugostiteljskih i
trgovačkih djelatnosti JU NP
Plitvička Jezera**

Voditelj: Damir Krešić

Uz poseban osvrt na metodološku utemeljenost dokumenta, kvalitetu podataka te doprinos javnom interesu, a temeljeno na uspostavljenim poslovnim ciljevima, poslovnoj viziji i misiji, dosadašnjim poslovnim učincima kao i predvidivim investicijama u turističko-ugostiteljsku i trgovačku ponudu u sklopu JU NP Plitvička Jezera, recenzija dokumenta obuhvatila je sljedeća područja:

- Tržišne trendove od interesa za poslovanje JU NP Plitvička Jezera,
- SWOT analizu dosadašnjeg načina poslovanja te (prepoznata) ključna razvojna ograničenja;
- Izbor mogućih strateških opcija/poslovnih modela koji bi mogli biti od interesa u daljnjem poslovanju JU NP Plitvička jezera;
- Validnost projiciranih/očekivanih ekonomskih učinaka pojedinih strateških opcija/poslovnih modela kao i
- Utemeljenost zaključaka i preporuka do kojih se u dokumentu došlo.

**IZRADA PLANA UPRAVLJANJA
DESTINACIJOM
LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE ZA
RAZDOBLJE 2025. – 2028.**

Voditeljica:
Mira Zovko

Projektom je izvršen 'Ugovor za izradu plana upravljanja destinacijom Ličko-senjske županije za razdoblje 2025. – 2028.', prema kojem je Institut za turizam imao obvezu izraditi dokument naziva 'Plan upravljanja destinacijom Ličko-senjske županije za razdoblje 2025. – 2028.'. Ovaj dokument je izrađen prema propisima te smjericama i uputama za izradu plana upravljanja Ministarstva turizma i sporta. Sadrži informacije, podatke, analize i prikaze koji su razvrstani u sljedeće cjeline: Uvod, Analiza stanja, Potencijali za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda, Pokazatelji održivosti, Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima, Smjernice i preporuke za dionike te Popis projekata i Mjerenje napretka i izvješćivanje. Projektom su obuhvaćeni svi aspekti održivosti turizma - ekonomski, okolišni, prostorni i društveni aspekt. Stoga je u provedbi projekta sudjelovao tim stručnjaka Instituta iz navedenih područja. Očekuje se implementacija načela, ciljeva, mjera, aktivnosti i projekata zacrtanih ovim dokumentom na prostoru Ličko-senjske županije, odnosno izvještavanje o napretku od strane TZ Ličko-

senjske županije prema Ministarstvu turizma i sporta, pri čemu su izlazni podaci i analize ovoga projekta (evidentirani u samom dokumentu) početna točka daljnje komunikacije navedenih dionika.

Izrada lokalnog Akcijskog plana za subdestinaciju Osječko-baranjsku županiju

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Projekt sadrži detaljnu analizu stanja turizma u Osječko-baranjskoj županiji. Potom se razrađuju pokazatelji održivosti, obvezni i specifični. Slijedi SWOT analiza temeljem koje se definiraju mjere i aktivnosti koje je potrebno provesti u području unaprjeđenja infrastrukture, razvoja ljudskih potencijala i organizacije, marketinga i razvoja proizvoda. Na kraju se daje popis projekata.

Dodatak 1. Ugovoru za izradu studije Strateške smjernice za razvoj turizma u gradu Osijeku

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Projekt obuhvaća detaljnu analizu stanja destinacije Osijek koja uključuje analizu turističkih kretanja, gospodarstva, javne turističke infrastrukture, analizu dionika i druge relevantne analize. U analizi su dani primjeri dobre prakse za turizam destinacije Osijek. Slijedi izračun obaveznih i specifičnih pokazatelja održivosti. Iz analize stanja i pokazatelja izvedena je SWOT analiza koju slijedi strateški okvir. Strateški okvir obuhvaća viziju, načela i ciljeve razvoja turizma te strateški pravac, prioritete, mjere i aktivnosti. Dalje, definirane su smjernice i preporuke za dionike u turizmu te projekti koje je potrebno realizirati u sljedeće četiri godine.

Plan upravljanja destinacijom Područja četiri rijeke koje obuhvaća općinu Barilović, Bosiljevo, Generalski Stol i Netretić te grad Dugu Resu

Voditeljica: Jasenka Kranjčević

Plan upravljanja destinacijom Turističke zajednice područja Četiri rijeke predstavlja temeljni dokument za planski razvoj održivog turizma pod regije u Karlovačkoj županiji. Njegova primarna svrha je usmjeriti turistički razvoj prema načelima održivosti, uvažavajući potrebe lokalne zajednice, posjetitelja i prirodnih te kulturnih resursa. Plan se temelji na važećim strateškim, prostornim i razvojnim dokumentima, kao i na Zakonu o turizmu (NN 156/23) koji naglašava važnost koordiniranog planiranja između lokalnih i regionalnih turističkih zajednica.

Plan upravljanja destinacijom Cernik za razdoblje 2026. – 2029.

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Projekt polazi od detaljne analize stanja koja je obuhvatila turistička obilježja destinacije, prostorno-planska obilježja, stanje ljudskih resursa, komunikacijske aktivnosti te infrastrukture u destinaciji Cernik. Potom su izračunati pokazatelji održivosti. Temeljem analize stanja i pokazatelja izrađena je SWOT analiza koja je predstavljala temelj za definiranje razvojnog smjera s mjerama i aktivnostima. U projektu su opisane smjernice i preporuke za dionike razvoja. Projekt završava popisom i opisom projekata koji će unaprijediti turističku ponudu destinacije Cernik.

Uspostava načina praćenja osnovnih i specifičnih pokazatelja održivosti za Šibensko-kninsku županiju

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Ovim projektom uz obvezne pokazatelje održivosti turizma, definirani su i izračunati specifični pokazatelji održivosti turizma za Šibensko-kninsku županiju. Temeljem analize stanja, pokazatelja i SWOT analize (iz Strategije razvoja) definiran je strateški okvir, definirani su ciljevi, mjere i aktivnosti. Projekt završava popisom projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti te projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

**Plan upravljanja destinacijom
Bilogora-Bjelovar za razdoblje
2025. – 2028.**

Voditeljica:
Izidora Marković Vukadin

Plan upravljanja destinacijom Bilogora-Bjelovar podijeljen je u deset ključnih poglavlja koja obuhvaćaju specifične aspekte i aktivnosti povezane s razvojem, praćenjem i implementacijom održivog turizma u regiji. U nastavku je pregled strukture plana.

Prvo poglavlje daje osnovu za razumijevanje plana upravljanja. Obuhvaća definiciju i svrhu dokumenta, identificira uključene dionike i potrebne resurse za implementaciju te opisuje metodologiju i proces izrade plana.

Analiza stanja detaljno analizira sadašnje stanje u destinaciji. Obuhvaća internu analizu koja uključuje geografska obilježja, demografske karakteristike, prometnu dostupnost, infrastrukturu te institucionalni okvir razvoja turizma. Analizira se performansa turističkog sektora s naglaskom na noćenja, dolaske i sezonalnost. Dodatno, razmatra se eksterno okruženje, uključujući trendove održivog turizma i konkurentnost destinacije, kao i stanje digitalizacije, organiziranost usluga te komunikacijske aktivnosti.

Treće poglavlje fokusira se na turističke resurse i analizira atrakcije koje imaju potencijal za razvoj turističkih proizvoda, vrednuje njihovu spremnost za tržište te pregledava postojeću turističku suprastrukturu, uključujući smještajne i ugostiteljske kapacitete te ostalu relevantnu infrastrukturu.

Četvrto poglavlje daje pregled turističkih proizvoda s najznačajnijim potencijalom utemeljen na trendovima, ali i stanju resursne osnove.

U poglavlju o pokazateljima održivosti razrađuju se obvezni i specifični pokazatelji održivosti destinacije. Opisuje se metodologija prikupljanja podataka i analiza rezultata, uz smjernice za budući razvoj i kontrolu ciljeva. Rezultati omogućuju praćenje napretka u implementaciji održivih praksi.

Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima (poglavlje šest) postavlja temelj za budući razvoj turizma u Županiji. Sadrži SWOT analizu koja identificira prednosti, slabosti, prilike i prijetnje te strateške pravce i prioritete razvoja. Vizija razvoja usmjerena je na održivost i inovativnost, uz poticanje sinergije među dionicima. U nastavku poglavlja date su konkretne smjernice za razvoj turističkih proizvoda, marketinške aktivnosti, jačanje infrastrukture i ljudskih potencijala te digitalizaciju. Naglasak je na implementaciji, praćenju i unapređenju ponude te poticanju lokalnih inovacija i projekata.

Sedmo poglavlje popisuje konkretne mjere i projekte koji su u nadležnosti turističkih zajednica, javnih tijela i drugih dionika te nudi projektne prijedloge koji se mogu implementirati kako bi se postigli ciljevi održivog razvoja destinacije.

Osmo poglavlje daje pregled projekata usmjerenih na postizanje ciljeva i strateških prioriteta zadanih planom. Poglavlje devet donosi preporuke lokalnoj samoupravi, turističkim zajednicama i ostalim dionicima. Definira mehanizme za implementaciju mjera i projekata te osigurava praktične alate za uspješnu provedbu plana. Završno poglavlje sažima ključne nalaze i ciljeve plana. Ističe važnost suradnje svih dionika i nužnost kontinuiranog praćenja kako bi se osigurao održiv razvoj turizma na području Turističke zajednice Bilogora-Bjelovar.

**Plan upravljanja destinacijom
Bibinje za razdoblje
2025. – 2028.**

Voditeljice:
Nora Mustać /
Izidora Marković Vukadin

Plan upravljanja destinacijom općine Bibinje strateški je dokument koji ima za cilj osigurati održiv, uravnotežen i konkurentan razvoj turizma u skladu s lokalnim specifičnostima. Glavni fokus Plana je očuvanje prirodnih i kulturnih resursa, razvoj inovativne i suvremene turističke ponude, jačanje suradnje među svim relevantnim dionicima te uspostava sustava koji će pratiti utjecaj turizma na okoliš, gospodarstvo i društvo. Plan se temelji na otvorenom i multidisciplinarnom pristupu koji uključuje javni i privatni sektor te lokalno stanovništvo, čime se nastoji postići široka participacija i zajedničko preuzimanje odgovornosti za budući razvoj.

Izrađen je u skladu sa smjernicama Ministarstva turizma i sporta, ali je metodološki okvir prilagođen potrebama i kontekstu općine Bibinje. Plan je podijeljen u tri faze: analiza trenutnog stanja i resursa (veljača 2025.), pokazatelji održivosti koji definiraju smjer razvoja, te prioritete razvojne strategije i akcijski plan s mogućim izvorima financiranja (travanj 2025.). Svaka faza prošla je verifikaciju Turističke zajednice općine Bibinje prije prelaska na sljedeću.

U izradi Plana korištene su različite metode: desk istraživanje, terenski obilasci, intervjui s ključnim dionicima te anketiranje lokalnog stanovništva, čime je osigurana relevantnost i utemeljenost podataka.

**UGOVOR ZA IZRADU
PROCJENE VAŽNOSTI ACI
D.D. ZA NAUČIČKI TURIZAM
RH – METODOLOŠKI OKVIR
SATELITSKOG RAČUNA
TURIZMA U 2022. GODINI**

Voditelj:
Neven Ivandić

Polazeći od međunarodno prihvaćenog i harmoniziranog pristupa mjerenja izravnih učinaka utemeljenog na sustavu satelitskih računa turizma, projektom je procijenjen ekonomski doprinos ACI d.d. nautičkom/jahting turizma RH u 2022. godini. Osim izravnog udjela fizičkih i monetarnih pokazatelja poslovanja ACI d.d. u nautičkom/jahting turizmu Hrvatske, projekt je obuhvatio i utjecaj koji ACI d.d. ima na generiranje ukupne turističke potrošnje kroz lanac vrijednosti nautičkog/jahting turizma povezan s turističkom aktivnosti koju tvrtka omogućava i podržava.

**PLAN UPRAVLJANJA
DESTINACIJOM NOVA
GRADIŠKA ZA RAZDOBLJE
2026. – 2029.**

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Dokument obuhvaća detaljnu analizu stanja turizma, izračuna obaveznih i specifičnih pokazatelja održivosti, SWOT analizu. Temeljem analiza izvedena su opća načela, vizija i ciljevi razvoja. Potom je određen strateški pravac i definirani su prioriteti temeljem kojih su određene mjere i aktivnosti. Također su dane smjernice i preporuke za dionike razvoja. Projekti su definirani u dvije kategorije: projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti te projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije.

**OBRADA I STATISTIČKA
ANALIZA PODATAKA
ISTRAŽIVANJA
ANGAŽIRANOSTI
ZAPOSLENIKA (IAZ) U
PODUZEĆU MAISTRA
HOSPITALITY GROUP U 2025.
GODINI (2025. MHG IAZ)**

Voditeljica:
Zrinka Marušić

Poduzeće Maistra Hospitality Group provelo je u 2025. godini istraživanje angažiranosti/ zadovoljstva svojih zaposlenika. Za prikupljanje podataka korišten je upitnik kao instrument istraživanja. Ocjenjivalo se ukupno 49 elemenata zadovoljstva zaposlenika. Elementi su ocjenjivani na ljestvici od 1 do 7 (1- uopće se ne slažem, 7- potpuno se slažem). Elementi zadovoljstva grupirani su na upitniku u 12 dimenzija/grupa. Populaciju su činili svi zaposlenici koji su u vrijeme provođenja istraživanja aktivno radili.

Analiza je rađena na 4.129 upitnika. Analizirana je korelacija pojedinih dimenzija i elemenata zadovoljstva, izračunat je koeficijent Cronbach alfa te je provedena faktorska analiza. Izračunat je leadership indeks i uspoređen s vrijednostima prethodnih godina.

**PLAN UPRAVLJANJA
DESTINACIJOM KRAPINSKO-
ZAGORSKA ŽUPANIJA**

Voditeljica:
Renata Tomljenović

Plan upravljanja turizmom Krapinsko-zagorske županije izrađen je kao četvero-godišnji dokument koji je definirao kako će se županija razvijati kao održiva i prepoznatljiva destinacija kontinentalne Hrvatske.

Polazio je od specifičnosti županije – njezine kulturne baštine i prirodne baštine, strukture ponude i obilježja turističkog prometa – te je na toj osnovi oblikovao razvojne prioritete i mjere. U proces izrade bili su uključeni ključni lokalni dionici, kako bi dokument odražavao realne potrebe i mogućnosti ove destinacije te poticao suradnju unutar nje. Plan je obuhvatio analizu stanja, resursnu osnovu,

obvezne pokazatelje održivosti i skup mjera usmjerenih na ravnotežu između turističkog razvoja i kvalitete života stanovnika.

Posebna je pažnja bila posvećena praćenju pokazatelja poput zadovoljstva posjetitelja i stanovnika, opterećenja prostora i pristupačnosti, što je omogućilo donošenje informiranih odluka tijekom provedbe. Nakon usvajanja, plan je postao temelj za koordinirano djelovanje Turističke zajednice i Krapinsko-zagorske županije te pripremu projekata koji podupiru dugoročni razvoj ove destinacije.

**UGOVOR ZA IZRADU PLANA
UPRAVLJANJA DESTINACIJOM
- GRAD KRAPINA**

Voditeljica:
Renata Tomljenović

Plan upravljanja turizmom Grada Krapine izrađen je kao četverogodišnji dokument koji je definirao kako će se grad razvijati kao održiva i prepoznatljiva destinacija kontinentalne Hrvatske. Polazio je od specifičnosti Krapine – njezine kulturne baštine, uloge županijskog središta, strukture ponude i obilježja turističkog prometa – te je na toj osnovi oblikovao razvojne prioritete i mjere. U proces izrade bili su uključeni ključni lokalni dionici, kako bi dokument odražavao realne potrebe i mogućnosti grada te poticao suradnju unutar destinacije. Plan je obuhvatio analizu stanja, resursnu osnovu, obvezne pokazatelje održivosti i skup mjera usmjerenih na ravnotežu između turističkog razvoja i kvalitete života stanovnika. Posebna je pažnja bila posvećena praćenju pokazatelja poput zadovoljstva posjetitelja i stanovnika, opterećenja prostora i pristupačnosti, što je omogućilo donošenje informiranih odluka tijekom provedbe. Nakon usvajanja, plan je postao temelj za koordinirano djelovanje Turističke zajednice i Grada Krapine te pripremu projekata koji podupiru dugoročni razvoj grada kao održive destinacije.

**STRATEŠKO MARKETINŠKI I
OPERATIVNI PLAN RAZVOJA
TURIZMA GRADA SPLITA
2025. – 2030. GODINE**

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Projekt obuhvaća analizu osnovnih obilježja grada Splita i obilježja turističkog sektora te analizu utjecaja turizma na lokalnu zajednicu. U okviru projekta provedena su primarna istraživanja turista u predsezoni, sezoni i posezoni (agencija IPSOS). Temeljem rezultata analize stanje i primarnih istraživanja kao i radionica s dionicima definiran je strateški okvir razvoja turizma, upravljanja i novi projekti. Nadalje, analiziran je mediteranski krug gradova koji dijele obilježja slična Splitu. Potom je izvedena SWOT matrica kako bi se dobili podaci za definiranje strateške marketinške vizije i ciljeva destinacijskog marketinga. Slijedi marketinška strategija turizma koja obuhvaća razradu ciljnih tržišta i segmenata, pozicioniranje grada Splita na tržištu te opis aktivnosti na razvoju turističkih proizvoda koji će omogućiti produljenje sezone u gradu Splitu i rasterećenje koncentracije turizma u samom središtu grada. Potom su definirani brend i krovni komunikacijski koncept. Nakon toga slijedi razrada operativnih marketinških aktivnosti uključujući marketinšku infrastrukturu i promotivne aktivnosti koje treba provoditi u sljedećem plan-skom razdoblju. Na kraju, opisane su strateške smjernice za postizanje sinergije u marketinškom djelovanju dionika u turizmu te je opisan monitoring marketinških aktivnosti. Uz glavni dokument, u okviru ovog projekta, izrađena su i dva separata – 'Rezultati terenskog istraživanja stavovi i potrošnje turista u gradu Splitu u 2024. godini' te 'Operativni model redefiniranje organizacijske strukture'.

**TECHNICAL ASSISTANCE FOR
PROMOTING SUSTAINABLE
DESTINATION MANAGEMENT
IN WEST HERZEGOVINA
BASED ON THE HERZEGOVINA
WINE ROUTE**

Bosnia and Herzegovina,
identification number NEAR/
SJJ/2024/EASP/0139; Tender
no: EC/BiH/TEN/24/019

**TEHNIČKA POMOĆ
ZA PROMICANJE
ODRŽIVOG UPRAVLJANJA
DESTINACIJAMA U ZAPADNOJ
HERCEGOVINI TEMELJENOG
NA HERCEGOVAČKOJ VINSKOJ
CESTI**

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Strateški plan upravljanja destinacijom Zapadne Hercegovine, s Vinskom cestom Hercegovine kao ključnom sastavnicom, izrađen je u okviru EU projekta usmjerenog na održivi razvoj turizma. Cilj plana bio je uskladiti turizam u Bosni i Hercegovini s EU standardima te potaknuti održivi razvoj turizma u Zapadnohercegovačkoj županiji i općini Čitluk. Plan se temelji na analizi turističkih resursa, trendova, infrastrukture i potražnje, uz poseban naglasak na prirodnu i kulturnu baštinu te dugu tradiciju vinogradarstva i autohtonih sorti. Ti potencijali omogućuju razvoj vinskog turizma kao nadopune vjerskom, kulturnom, ruralnom i outdoor turizmu. Iako turistička potražnja raste, osobito u Čitluku i Međugorju, prisutni su izazovi poput slabog brendiranja, nedovoljne suradnje dionika i ograničenih marketinških kapaciteta. Strategija predlaže koordiniran, održiv i tržišno orijentiran model upravljanja destinacijom. Plan definira viziju Zapadne Hercegovine kao autentične i konkurentne vinsko-turističke destinacije, uz jasne strateške ciljeve, smjernice razvoja proizvoda, marketinga i upravljanja. Posebna pažnja posvećena je razvoju vinskog turizma kroz ulaganja u infrastrukturu, kvalitetu usluga i standarde. Dokument predstavlja temelj za usklađen razvoj turizma i izgradnju prepoznatljivog brenda Vinske ceste Hercegovine.

**PLAN UPRAVLJANJA
DESTINACIJOM I
PREDSTAVLJANJE
PREDSTAVNIČKOM TIJELU
SMJERNICA ZA MARKETING
DESTINACIJE**

Uspostavljanje baze
pokazatelja za praćenje
razvoja i održivosti turizma

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Plan upravljanja destinacijom uključio je analizu stanja, ocjenu resursne osnove, izračun pokazatelja održivosti te utvrđivanje razvojnog smjera s mjerama i aktivnostima potrebnima za njegovo ostvarenje, kao i popis projekata koji doprinose ostvarenju pokazatelja održivosti te popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije. Nadalje, u smjernicama za marketing destinacije definirani su strateška marketinška vizija i ciljevi, brend identitet i smjernice za novi komunikacijski koncept te su razrađene operativne marketinške aktivnosti. Također je formirana baza za praćenje pokazatelja održivosti, odnosno kreirano je digitalno rješenje koje omogućuje unos i selektiranje podataka za izvještavanje.

**IZRADA PLANA UPRAVLJANJA
DESTINACIJOM
BJELOVARSKO-BILOGORSKE
ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE
2025. – 2028.**

Voditeljica:
Izidora Marković Vukadin

Plan upravljanja destinacijom Bjelovarsko-bilogorske županije podijeljen je u deset ključnih poglavlja, od kojih svako obuhvaća specifične aspekte i aktivnosti povezane s razvojem, praćenjem i implementacijom održivog turizma u regiji. U nastavku je pregled strukture plana.

Prvo poglavlje daje osnovu za razumijevanje plana upravljanja. Obuhvaća definiciju i svrhu dokumenta, identificira uključene dionike i potrebne resurse za implementaciju te opisuje metodologiju i proces izrade plana.

Analiza stanja detaljno analizira sadašnje stanje u destinaciji. Obuhvaća internu analizu koja uključuje geografska obilježja, demografske karakteristike, prometnu dostupnost, infrastrukturu te institucionalni okvir razvoja turizma. Također se analizira performansa turističkog sektora s naglaskom na noćenja, dolaske i sezonalnost. Dodatno, razmatra se eksterno okruženje, uključujući trendove održivog turizma i konkurentnost destinacije, kao i stanje digitalizacije, organiziranost usluga te komunikacijske aktivnosti. Treće poglavlje fokusira se na turističke resurse. Analizira atrakcije koje imaju potencijal za razvoj turističkih proizvoda, vrednuje njihovu spremnost za tržište te pregledava postojeću turističku supra-

strukturu, uključujući smještajne i ugostiteljske kapacitete te ostalu relevantnu infrastrukturu.

U poglavlju o pokazateljima održivosti razrađuju se obvezni i specifični pokazatelji održivosti destinacije. Opisuje se metodologija prikupljanja podataka i analiza rezultata, uz smjernice za budući razvoj i kontrolu ciljeva. Rezultati omogućuju praćenje napretka u implementaciji održivih praksi.

Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima (poglavlje pet) postavlja temelj za budući razvoj turizma u županiji. Sadrži SWOT analizu koja identificira prednosti, slabosti, prilike i prijetnje te strateške pravce i prioritete razvoja. Vizija razvoja usmjerena je na održivost i inovativnost, uz poticanje sinergije među dionicima. Šesto poglavlje daje konkretne smjernice za razvoj turističkih proizvoda, marketinške aktivnosti, jačanje infrastrukture i ljudskih potencijala te digitalizaciju. Naglasak je na implementaciji, praćenju i unaprjeđenju ponude te poticanju lokalnih inovacija i projekata.

Sedmo poglavlje popisuje konkretne mjere i projekte koji su u nadležnosti turističkih zajednica, javnih tijela i drugih dionika. Također nudi projektne prijedloge koji se mogu implementirati kako bi se postigli ciljevi održivog razvoja destinacije. Osmim poglavljem uspostavlja se sustav praćenja implementacije plana. Pruža smjernice za praćenje pokazatelja održivosti, podršku u implementaciji te pregled i unaprjeđenje plana kako bi se osigurala njegova relevantnost i učinkovitost. Poglavlje devet donosi preporuke lokalnoj samoupravi, turističkim zajednicama i ostalim dionicima. Definira mehanizme za implementaciju mjera i projekata te osigurava praktične alate za uspješnu provedbu plana. Završno poglavlje sažima ključne nalaze i ciljeve plana. Ističe važnost suradnje svih dionika i nužnost kontinuiranog praćenja kako bi se osigurao održiv razvoj turizma u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

**IZRADA PLANA UPRAVLJANJA
DESTINACIJOM BRODSKO-
POSAVSKE ŽUPANIJE ZA
RAZDOBLJE 2025. – 2028.**

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Projekt je obuhvatio izradu profila destinacije, detaljnu analizu stanja te odrednice marketinga destinacije. Potom su izračunati pokazatelji održivosti turizma (obavezni i dio specifičnih). Slijedi SWOT analiza, temeljem koje je definiran strateški okvir razvoja. U strateškom okviru razvoja određena su načela i ciljevi razvoja te su opisane mjere i aktivnosti. Nakon toga, definirani su smjernice i preporuke za dionike, opisani su projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti i projekti od posebnog značaja. Na kraju, opisan je način mjerenja napretka i izvještavanje o provedbi.

**IZRADA PLANA UPRAVLJANJA
DESTINACIJOM GRAD SPLIT
ZA RAZDOBLJE 2026. – 2029.**

Voditeljica:
Snježana Boranić Živoder

Plan upravljanja destinacijom Split dokument je koji analizira stanje turizma u Splitu (resurse, turistička kretanja, održivost i prihvatni kapacitet) te na temelju toga definira viziju, ciljeve, mjere, projekte i marketinški okvir za dugoročni, uravnotežen i održiv razvoj grada kao turističke destinacije, uz praćenje provedbe i uključivanje svih ključnih dionika. Sadržajno obuhvaća: detaljan profil destinacije i analizu stanja (turistička kretanja, resurse i atrakcije, infrastrukturu, digitalizaciju, ljudske potencijale, pristupačnost, promet, dionike i tržišne trendove), izračun pokazatelja održivosti i prihvatnog kapaciteta, SWOT analizu, strateški okvir s vizijom, ciljevima, prioritetima i mjerama, koncept marketinga i turističkih proizvoda, smjernice za dionike, popis razvojnih projekata te sustav mjerenja napretka i izvještavanja. Dokument se donosi na razdoblje od četiri godine i zakonski je utemeljena njegova provedba.

**UGOVOR ZA IZRADU
OPERATIVNOG OKVIRA
PROVEDBE PLANA
UPRAVLJANJA TURIZMOM
KRAPINSKO-ZAGORSKE
ŽUPANIJE**

Voditeljica:
Renata Tomljenović

Projekt je usmjeren na operativnu razradu prve godine provedbe Plana upravljanja turizmom Krapinsko-zagorske županije, s naglaskom na unutarnju organizaciju rada Turističke zajednice. Dokument ne razrađuje Plan u smislu novih mjera ili projekata, već definira što se u prvoj godini smatra radom po pojedinim mjerama i koja je uloga Turističke zajednice u tom procesu. Poseban naglasak stavljen je na koordinaciju dionika, uspostavu osnovnih provedbenih i analitičkih praksi te praćenje statusa mjera. Projekt obuhvaća operativnu razradu mjera po prioritetima, s jasno definiranim fokusom, aktivnostima i očekivanim rezultatima u prvoj godini. Razrađen je i okvir za praćenje provedbe i izradu godišnjeg izvješća, u skladu s Planom upravljanja i važećim propisima. Dokument služi kao interna provedbena podloga Turističke zajednice te kao alat za sustavno i dosljedno praćenje provedbe Plana u godišnjim ciklusima.

6 AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA

Jedan od strateških ciljeva Instituta za turizam je **znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora**, a ostvaruje se različitim **aktivnostima popularizacije znanstvenog rada**.

Institut kontinuirano povećava broj aktivnosti kojima na različit način popularizira istraživački i znanstveni rad i kojima rezultate tog rada prenosi općoj i stručnoj javnosti.

U 2025. godini znanstvenici Instituta za turizam prisustvovali su na 54 konferencije /skupova, na kojima su prezentirali svoje radove. U svrhu popularizacije znanosti održana su različita događanja: 31 (radionice, prezentacije, okrugli stolovi i predavanja) i priređene su 4 izložbe. Putem medija obraćali su se javnosti u 12 nastupa na TV-u i u radijskim emisijama, te je objavljeno 28 članaka u tisku uz korištenje rezultata istraživačkog tima Instituta, a održane su i 3 Rasprave o turizmu. U 2025. godini zabilježene su 132 takve aktivnosti.

“DABAR - DIGITALNI REPOZITORIJ INSTITUTA ZA TURIZAM”

Institut za turizam je, s ciljem očuvanja vrijedne bibliografske građe nastale od njegova osnivanja 1959. godine pa do danas, pokrenuo proces digitalizacije vlastite znanstveno-istraživačke i stručne produkcije. Repozitorij sadrži brojne korisne i zanimljive dokumente, koji osim znanstvene i stručne važnosti imaju i arhivski značaj jer svjedoče o važnoj ulozi Instituta u najvažnijim razvojnim procesima hrvatskog turizma u zadnjih šest desetljeća.

Digitalni sadržaj dostupan je na poveznici: <https://repozitorij.iztg.hr/>

Sudjelovanje na konferencijama/skupovima

1. **Mira Zovko**, sudjelovanje na Znanstvenom kolokviju - Turističke zone: Razvojni paradoks hrvatskog turizma. Predstavljen je sažetak rada pod nazivom 'Komparativna analiza klimatskih rizika na području odabranih turističkih zona Jadranske Hrvatske s prijedlogom mjera prilagodbe na studiji slučaja "eco resorta" Pine Beach, Pakoštane'. Sveučilište u Zadru, Zadar, 19.2.2025.
2. **Mira Zovko**, stručni skup: Rezolucija Zemlja; HRVATSKA 2.0. - ESG i održivi turizam. Skup je bio posvećen ESG-u i održivom turizmu. Dubrovnik, 20.2.2025.
3. **Damir Krešić**, Okrugli stol pod nazivom "Kako uskladiti rast turizma s očuvanjem okoliša i lokalnih zajednica" na Regionalnom razvojnom forumu o održivom turizmu u organizaciji časopisa LIDER, Zagreb, 13.3.2025.
4. **Izidora Marković Vukadin**, stručni skup 'Klimatske promjene, gospodarstvo i društvo', Ekonomski institut Zagreb, Zagreb, 21.3.2025.
5. **Jasenska Kranjčević**, Okrugli stol Park-šume grada Zagreba: pluća grada ili prostor urbanizacije, knjižnica HAZU, Zagreb, 20.3.2025.
6. **Ivan Kožić**, sudjelovao je na konferenciji Creative Industries in the Sector of Tourism and Hospitality. Prezentiran je znanstveni rad na temu 'Application of AI in Tourism Sentiment Analysis'. Beograd, Srbija, 28.3.2025.
7. **Josip Mikulić**, konferencija Jutarnjeg lista - Turizam u Hrvatskoj 2025. - održivi rast i izazovi konkurentnosti, Hotel Esplanade, Zagreb, 28.3.2025.
8. **Jasenska Kranjčević**, sudjelovanje na panel raspravi u sklopu znanstveno-stručnog skupa 'Kulturna baština kao potencijal razvoja Požeško-slavonske županije', Požega, 4.4.2025.
9. **Sanela Grujo Vrkljan**, sudjelovanje na 4. kongresu obiteljskog smještaja Relikt prošlosti ili ključ za budućnost?. Split, 4.4.2025.
10. **Damir Krešić**, sudjelovanje na panel raspravi u sklopu Young Leaders Forum-a, Rovinj, 8.4.2025.
11. **Sanela Grujo Vrkljan**, sudjelovanje na konferenciji Europske komisije i Svjetske banke: Suočavanje s nedostatkom radne snage, znanja i vještina u Hrvatskoj na temu: 'Izazovi i prilike hrvatskog tržišta rada sa svrhom doprinosa gospodarskom rastu i konkurentnosti zemlje te pružanja rješenja za nedostatak radne snage'. Zagreb, 8.4.2025.

12. **Damir Krešić**, sudjelovanje na stručnom skupu Adriatic Tourism Talks u panel raspravi na temu održivog i regenerativnog turizma, Makarska, 10.4.2025.
13. **Ivan Sever**, sudjelovanje na bilateralnom skupu Državnog zavoda za statistiku i Statistike Austrije. Održana prezentacija na temu: Tourism Sustainability - Tourism acceptance among domestic population, DZS (virtual). Zagreb, 28.4.2025.
14. **Damir Krešić** i **Izidora Marković Vukadin** sudjelovali su na stručnom skupu 'Održivi razvoj zdravstvenog turizma i konkurentnost destinacije', Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 29.4.2025.
15. **Izidora Marković Vukadin**, **Luka Valozić**, **Jasenka Kranjčević**, sudjelovanje na konferenciji EGU General Assembly 2025. Prezentiran je znanstveni rad na temu 'The Role of Family and the Media in Preserving Cultural Heritage Through Traditional Sports and Games'. Beč, Austrija, 1.5.2025.
16. **Renata Tomljenović**, sudjelovanje na početnom sastanku projekta 'People Powered Tourism – Kick-off Meeting'. Održana je prezentacija u okviru tematskog dijela posvećenog izgradnji platforme za dugoročnu održivost projekta. Szeged, Mađarska, 6.5.2025.
17. **Luka Valozić** i **Leona Matotek**, sudjelovali su na konferenciji 2025 RSA Annual Conference: Navigating Regional Transformation i izlaganje na temu: 'Sustainability, Resilience, and Heritage: A Comparative Analysis of Tourism Policies in UNESCO and Non-UNESCO Sites'. Porto, Portugal, 9.5.2025.
18. **Izidora Marković Vukadin**, sudjelovanje na skupu 'Enhancing the MED Network o Sustainable Tourism Observatories' u sklopu panel rasprave na temu: Challenges and outcomes of the thematic projects of the Interreg_MED Tourism mission and their integration into the NSTO. Brussel, 14.5.2025.
19. **Jasenka Kranjčević**, **Luka Valozić**, **Izidora Marković Vukadin**, sudjelovanje na konferenciji Transforming Tourism and Hospitality through Education – TEDU 2025, prezentacija rezultata znanstvenog istraživanja na temu: 'The Role of Family and the Media in Preserving Cultural Heritage Through Traditional Sports and Games'. Brežice, 15.5.2025.
20. **Ives Vodanović Lukić**, sudjelovanje na konferenciji TOSEE2025 _Shaping the Future: Digital Tourism and Sustainable Development (15.5. - 17.5.2025.), Izlaganje dva rada na konferenciji: **Vodanović Lukić, I.**, **Mustać, N.**, **Tokić, K.**, From Fairy Tales to Literary Tourism: Enhancing Ogulin's Tourist Appeal i **Vodanović Lukić, I.** i Sacred Sustainability: The Catholic Church's Reflections on Tourism and its Future, Opatija, 15.5.2025.
21. **Mira Zovko**, sudjelovanje na 4. Lider konferenciji ESG - ODRŽIVA BUDUĆNOST. Zagreb, 15.5.2025.
22. **Damir Krešić**, sudjelovao je na UNWASTED Forumu 2025 kao panelist na panelu 'Ekološke politike i održivi turizam'. UNWASTED Forum 2025 održan je pod pokroviteljstvom Svjetske akademije znanosti i umjetnosti (WAAS). Opatija, 17.5.2025.
23. **Hrvoje Carić**, sudjelovanje na konferenciji „15th FEBST International Conference 'Economic Policies, Business Perspectives, and Sustainability Transformation', s prezentacijom istraživanja 'Embeddedness of Climate Change Adaptation and Mitigation Policies in National Strategic Tourism Policies'. Brela, 22.5.2025.
24. **Ivan Sever**, sudjelovanje na konferenciji 15th FEBST International Conference 'Economic Policies, Business Perspectives, and Sustainability Transformation', prezentirana istraživanja u sklopu projekta BIASTOUR kojega financira HRZZ. Brela, 22.5.2025.
25. **Renata Tomljenović**, sudjelovala je kao panelistica na stručnoj raspravi o razvoju poduzetništva i regionalnih inovacijskih ekosustava u svrhu privlačenja i zadržavanja kvalificirane radne snage, i okviru 2. Međuregionalnog događaja učenja politika projekta REWARD - 2nd Interregional Policy Learning Event. Varšava, Poljska, 4.6.2025.
26. **Damir Krešić**, sudjelovanje na stručnoj konferenciji 'Šansa u svijetu globalnih promjena - Održivost i otpornost hrvatskog gospodarstva' na panelu pod nazivom 'Prema održivom turizmu: Lokalni turizam, lokalna ekonomija'. Zagreb, 5.6.2025.
27. **Ivan Sever**, sudjelovanje na konferenciji DATA 2025 – 14th International Conference on Data Science, Technology and Applications. Prezentirana su istraživanja u sklopu projekta SURVEY+ kojega financira NPOO. Bilbao, Španjolska, 10.6.2025.
28. **Sanela Grujo Vrkljan**, sudjelovanje na webinaru na virtualnom međunarodnom okruglom stolu 'Luxury Marketing for Tourism and Hospitality'. 22.6.2025.

29. **Izidora Marković Vukadin**, održano predavanje na temu: 'A Framework for Tourism Sustainability Management in Croatia', u sklopu Bilateral meeting of Croatian Bureau of Statistics and Statistical Office of the Slovak Republica. Bratislava, Slovačka, 23.6.2025.
30. **Ivan Sever**, sudjelovanje na konferenciji 12th Advances in Hospitality and Tourism Marketing and Management, prezentacija znanstvenog rada 'Estimating the risk of under- or over-estimation bias in visitor expenditure surveys'. Faro, Portugal, 1.7.2025.
31. **Leona Matotek**, sudjelovanje na konferenciji Rural History 2025, Coimbra. Prezentiranje rada 'Adapting the rural built environment: repurposing corncribs as cultural heritage in Croatia' (autora **L. Matotek**, **J. Kranjčević** i **L. Valožić**) u okviru projekta AKULTUR. Portugal, 9.9.2025.
32. **Ivan Sever**, sudjelovanje na Okruglom stolu 'Sinergija plave i zelene ekonomije - održivost u fokusu' na 7. međunarodnoj znanstvenoj i stručnoj konferenciji "Izazovi današnjice". Šibenik, 12.9.2025.
33. **Mira Zovko**, sudjelovanje na konferenciji 'Waste2Energy 3 Međunarodna konferencija o energtskoj uporabi otpada'. Održana je prezentacija i panel na temu „Specifični izazovi otpada u turističkim destinacijama“. Šibenik, 19.9.2025.
34. **Jasenka Kranjčević**, sudjelovanje na znanstveno-stručnom skupu 'Povijesne jezgre malih gradova - revitalizacija i lokalne zajednice', u organizaciji ECOVAST-a, Grada Samobora, Samoborskog muzeja i Posavskog muzeja Brežice). Održana je prezentacija rada 'Kulturno-turistički potencijal Samobora - model za revitalizaciju malog povijesnog grada'. Samobor, 19.9.2025.
35. **Neven Ivandić** sudjelovao je na Panel raspravi – Otpornost i prilagodba: Prostorno planiranje u nestabilnim vremenima koju je organizirao Zavod za prostorno-uređenje Primorsko-goranske županije. Rijeka, 23.9.2025.
36. **Izidora Marković Vukadin**, sudjelovanje na 14. međunarodnom simpoziju 'Kopački rit - jučer, danas, sutra 2025.'. U sklopu HRZZ projekta prezentirana su tri znanstvena rada koja su u potpunosti ili djelomice izrađena u okviru projekta, u koautorstvu s kolegama iz drugih znanstvenih institucija: (i) Hydrogeological investigations for the sustainable water management plan of Baranja region; (ii) Integrating diverse scientific approaches for climate-resilient tourism management in protected area; (iii) Comparative functional responses of native Sunbleak (*Leucaspis deloneatus*) and invasive Topmouth Gudgeon (*Pseudorasbora parva*) on Carp fry: Implications for predatory strength and biocontrol potential. Osijek, 25.9.2025.
37. **Leona Matotek**, sudjelovanje na konferenciji 2nd International Conference on Environment and Sustainable Development. Prezentiranje istraživanja pod naslovom 'Tourist Perception of Thermal Comfort: Foundations for Index Development and Application in Protected Areas' (autori: **L. Matotek**, **I. Marković Vukadin**, **H. Carić**) u sklopu projekta PACT-VIRA. London, UK, 26.9.2025.
38. **Hrvoje Carić**, na konferenciji 'Shipping Emissions Conference 2025', prezentacija znanstvenih radova i projekata: 'Assessment of Emissions from the Croatian Nautical Charter Fleet Using Tier 1 Methodology'; 'Why mega-cruise tourism demands the precautionary principle: A socio-economic perspective'; SafeSea innovative science-for-policy initiative aimed at enhancing maritime safety, improving regulatory compliance, and protecting the Adriatic marine ecosystem. Pariz, Francuska, 30.9.2025.
39. **Jasenka Kranjčević**, sudjelovanje na znanstveno-stručnom skupu u organizaciji Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad HAZU u Bjelovaru. Održano je pozvano predavanje "Arhitektura i urbanizam Bjelovara kroz turističku ponudu 'Tragovi i obzori: Arhitektonska baština Bjelovara'. Bjelovar, 30.9.2025.
40. **Mira Zovko** i **Zrinka Marušić**. Održan je drugi sastanak Zajednice održivog turizma Sustainable Tourism Mission - Community for Tourism Projects. **M. Zovko** sastanku je prisustvovala kao predstavnik jednog od tematskih projekata kojeg vodi Institut za turizam (NaTour4CChange), a **Z. Marušić** predstavljala je Institut za turizam kao pridruženi član (Associated Organisation) klastera za inovacije i tehnologije pod 'governance' projektom Community4Tourism. Tirana, Albanija, 1.10.2025.
41. **Izidora Marković Vukadin**. Na 3. kongresu eko i održivog turizma predstavljeno je izlaganje pod naslovom: „Resursi pod pritiskom: Klimatske promjene u zaštićenim područjima i odgovor sustava upravljanja“. Gospić, 3.10.2025.
42. **Luka Valožić**, 10th IRNIST CONFERENCE - SPORT TOURISM: Sustainable Governance and Destination Management. Održana je prezentacija istraživanja **L. Valožića**, **J. Kranjčević** i **I. Marković Vukadin**: Youth Perceptions of Traditional Sports and Games: A Croatian Perspective on Heritage and Tourism, koje je provedeno unutar internog projekta AKULTUR, pod vodstvom Jasenke Kranjčević. Faro, Portugal, 15.10.2025.

43. **Jasenska Kranjčević**, sudjelovanje na znanstveno-stručnom skupu 800. obljetnica Plemenite općine turopoljske. Održano je pozvano predavanje 'Baština Turopolja i aktiviranje turističkih atrakcija'. Velika Gorica, 16.10.2025.
44. **Jasenska Kranjčević**, sudjelovanje na 10. međunarodnoj konferenciji o industrijskoj baštini - Luke i pristaništa na morima, rijekama, jezerima i kanalima. Održana je prezentacija 'Luka Ploče - okosnica razvoja modernog planiranog grada Ploče'. Rijeka, 17.10.2025.
45. **Izidora Marković Vukadin**, sudjelovanje na kongresu Global Ecotourism Forum +2nd transnational exchange workshop NaTour4CChange projekta, uz prezentaciju i moderiranje. Barcelona, Španjolska, 22.10.2025.
46. **Damir Krešić**, sudjelovanje na konferenciji DGINS 2025 - 110th DGINS CONFERENCE: European tourism statistics A forward looking and innovative response to 21st century user needs. Ovogodišnja središnja tema je 'Europska turistička statistika: inovativan i usmjeren odgovor na potrebe korisnika 21. stoljeća'. Split, 22.10.2025.
47. **Hrvoje Carić**, predstavljanje projekta Survey+ i dogovaranje suradnje na CaFoscari sveučilištu Venecija, Italija, 4.11.2025.
48. **Matko Krce-Ivančić**, sudjelovao je na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji Engaging the Contemporary 2025: Reclaiming the Commons i održao izlaganje pod naslovom „The University and the Commons“, University of Malta, Valletta, Malta, 12.11.2025.
49. **Luka Valožić**, XXVII. Rasprave o turizmu: Značaj prostornih podataka za razvoj održivog turizma, NKC, Zagreb, 19.11.2025.
50. **Matko Krce-Ivančić**, sudjelovao je na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji South African Society for Critical Theory 7th Annual Conference: Crisis! Life in the 21st Century i održao online izlaganje pod naslovom „The Threat of Tourism“, Nelson Mandela University, Gqeberha, Južnoafrička republika, 21.11.2025.
51. **Ivan Kožić**, sudjelovao je na panel-raspravi na temu "Konkurentnost hrvatskog turističkog sektora s naglaskom na ugostiteljstvo", koja je održana u sklopu 37. Kongresa ugostitelja i turističkih djelatnika Hrvatske obrtničke komore, Makarska, 24.11.2025.
52. **Jasenska Kranjčević**, sudjelovala je na XXXIII. znanstvenom skupu "Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu", uz prezentaciju znanstvenog rada 'Obitelj Stubbe i Prva hrvatsko-slavonska središnja maslarna (1903.-1945.)', Osijek, 25.11.2025.
53. **Damir Krešić**, sudjelovanje na znanstvenoj konferenciji „The Mediterranean Tourism Knowledge Exchange and Policy Forum 2025“ i prezentacija rada „Beyond Growth: Uncovering Hidden Tourism Costs in Saturated Destinations – The Case of Croatia“, autori: Damir Krešić, Josip Mikulić, Vjekoslav Bratić, Malta, 27.11.2025.
54. **Damir Krešić**, sudjelovanje na stručnom skupu u Budvi, u organizaciji Privredne komore Crne Gore s uvodnom prezentacijom pod nazivom "Šta čini destinaciju 'premium'?" te sudjelovanje na panelu koji je uslijedio nakon uvodne prezentacije. Cijeli program skupa dostupan je na ovoj poveznici: <https://zaboljiturizam.me/Budva>, Crna Gora, 17.12.2025.

Radionice, prezentacije, predavanja i pozvana predavanja

1. **Josip Mikulić**, pozvano predavanje na temu izrade i objavljivanja znanstvenih radova u časopisima koji su indeksirani u WoS/Scopus bazama izrada znanstvenih radova u području turizma, Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi, 1.1.2025.
2. **Jasenska Kranjčević**, predavanje na temu: „Ruralni prostor između stvarnosti, ideja i mogućnosti“. Arhitektonski fakultet Zagreb, 7.1.2025.
3. **Hrvoje Carić**, predavanje na temu: „Navigating tensions: Environmental activism, social impact and moral hazard in the cruise industry in the US, Europe, and the Caribbean“. ECAN network Online, 20.1.2025.
4. **Izidora Marković Vukadin**, Regionalni razvojni forum: Održivi turizam, predavanje: Razvoj, mjerenje i praćenje pokazatelja održivosti turizma na regionalnoj i lokalnoj razini, hotel Sheraton, Zagreb, 14.3.2025.

5. **Hrvoje Carić**, radionica 'MED 2050 Transition Pathways Workshop'. Dubrovnik, 24.3.2025.
6. **Damir Krešić**, predavanje na temu: „Lice i naličje hrvatskog turizma: Jesmo li spremni za održivi razvoj?“ na stručnoj konferenciji - 3T - Tourism, Travel & Tech 2025 o stanju održivog turizma u Hrvatskoj, Zagreb, 25.3.2025.
7. **Damir Krešić**, predavanje na temu: „Održivi razvoj turizma u Hrvatskoj“, na Danima UHPA-e, Petržane, 27.3.2025.
8. **Damir Krešić**, predavanje na IV. kongresu obiteljskog smještaja u Splitu. Tema predavanja je održivi razvoj turizma s naglaskom na to kako se pružatelji usluga privatnog/obiteljskog smještaja mogu uključiti u podizanje održivosti hrvatskog turizma, Split, 4.4.2025.
9. **Mira Zovko**, predavanje na temu „Održivi turizam“ u sklopu Akademije održivog turizma (AoT) Labin, Labin, 4.4.2025.
10. **Nora Mustač, Izidora Marković Vukadin i Mira Zovko**, radionica u sklopu projekta NaTour4Cchange, Marseille, 8. – 10.4.2025.
11. **Izidora Marković Vukadin**, održano predavanje na temu: Climate change impacts and adaptation solutions for tourism – The NaTour4CChange projectna EUSAIR konferenciji: Accelerating climate change adaptation in the Adriatic-Ionian Region, Krf, Grčka, 9.4.2025.
12. **Jasenska Kranjčević, Luka Valozić i Leona Matotek**, predavanje na temu: „Koševi i hambari – imaju li budućnost ili kakva je njihova sudbina?“ Novigrad Podravski, 11.4.2025.
13. **Ivan Sever**. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj – TOMAS Hrvatska 2022./2023. s naglaskom na rezultate za Split-sko-dalmatinsku županiju. Održano je predavanje studentima kolegija Osnove turizma na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Split (online), 14.4.2025.
14. **Jasenska Kranjčević**, predavanje na temu: „Djelovanje graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske“ u Gradskoj knjižnici, Požega, 24.4.2025.
15. **Ivan Kožić**, radionica 'Macropprudential policy stance assessment', HNB, Zagreb, 6.5.2025.
16. **Ivan Sever**. Provođenje istraživanja u praksi: Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj – TOMAS Hrvatska 2022./2023. s naglaskom na Šibensko-kninsku županiju. Održano je predavanje studentima kolegija Poslovna statistika na Veleučilištu u Šibeniku. Šibenik 2.6.2025.
17. **Jasenska Kranjčević**. Pozvano predavanje 'Arhi(v)tektura prostora i pamćenja', u sklopu tjedna Arhiva Hrvatske. Požega, 13.6.2025.
18. **Damir Krešić**, 'Lice i naličje razvoja (hrvatskog) turizma. Jesmo li spremni za održivi razvoj?'. Održano je pozvano predavanje na temu održivog razvoja turizma. Dubrovnik, 17.7.2025.
19. **Jasenska Kranjčević**. Na manifestaciji 'Žive slike Austro-Ugarske Monarhije', održano je javno predavanje „Arhitektura Austro-Ugarske Pule kao turistička atrakcija“. Pula, 5.9.2025.
20. **Neven Ivandić**, održana panel rasprava na temu: „Otpornost i prilagodba: Prostorno planiranje u nestabilnim vremenima“, Rijeka, 23.9.2025.
21. **Jasenska Kranjčević**. U sklopu konferencije 'Baština u funkciji turizma-Što nedostaje kontinentu?', održano je pozvano predavanje "Baština u funkciji turizma - što sve može ponuditi Slavonija?". Pleternica, 26.9.2025.
22. **Renata Tomljenović**. U sklopu obilježavanja Svjetskog dana turizma udruge FIJET Hrvatska (Međunarodna federacija novinara i pisaca o turizmu), održano je predavanje pod naslovom 'Turizam i održiva transformacija' Rastoke, s naglaskom na Rastoke – Slunj. Rastoke, 27.9.2025.
23. **Hrvoje Carić**. U sklopu Metode izrade urbanističkih i prostornih planova, 2. semestra IV. Generacije Poslijediplomskog specijalističkog studija Arhitektura i urbanizam; Prostorno uređenje - Ciklus: Strateško planiranje i održivi razvoj Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu, održao predavanja na temu 'Interdisciplinarni pristup planiranju i planiranja u kontekstu turizma'. Zagreb, 2.10.2025.
24. **Jasenska Kranjčević**. Održano je vođenje i predavanje na temu Graditelji, arhitekti i građevinski inženjeri iz Češke na prostoru Hrvatske, koji su oblikovali Trg bana Jelačića. Prezentirano je devet građevina na Trgu koje su projektirali graditelji, arhitekti i građevinski inženjeri iz Češke. Vođenje je održano u sklopu dana Europske baštine 2025. Zagreb, 4.10.2025.

25. **Jasenska Kranjčević**, Gostujuće predavanje na 1. godini Diplomskog studija, Arhitektonskog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu na temu: 'Ruralna gospodarska arhitektura - ima li budućnost? Zagreb, 8.10.2025.
26. **Jasenska Kranjčević**, sudjelovanje na radionicama u sklopu 5. Međunarodne konferencije DARIAH-HR 2025 (Digital Humanities & Heritage), Osijek, 22.10.2025.
27. **Ivan Kožić**, održana radionica na temu „Prognoziranje kratkoročnog kretanja ekonomske aktivnosti“, HNB, Zagreb, 13.11.2025.
28. **Sanela Grujo Vrkljan**, Studijsko putovanje vinara u sklopu projekta Europske unije „Technical Assistance for Promoting Sustainable Destination Management in West Herzegovina based on the Herzegovina Wine Route, Bosnia and Herzegovina“, Istra, 14.11.2025.
29. **Izidora Marković Vukadin**, održan je panel na temu „GEOBAŠTINE“ u organizaciji Hrvatskog Geološkog društva, Zagreb, 10.12.2025.
30. **Hrvoje Carić**, održana prezentacija na temu: 'AI and Sustainable Tourism Planning, Croatian cases and in the MED space' na poziv Sveučilišta u Veneciji, Italija, 4.11.2025.
31. **Hrvoje Carić**, Održano pozvano predavanje kao dio Ciset International Master's Course in Tourism Innovation Ca' Foscari University of Venice Department of Economics s naslovom Tourism as a Magnifier: Managing Growth, Limits, and Innovation in Coastal Destinations, Venecija, Italija, 28.11.2025.

Održane izložbe

1. Izložba „Djelovanje graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske“, realizirana u sklopu Internog znanstvenog projekta AKULTUR, autorice **Jasenske Kranjčević**. Gradska knjižnica Požega. Požega, 3.4.2025.
2. Izložba „Tradicijski stari“, autora **Luke Valožića, Jasenske Kranjčević i Leone Matotek** u sklopu obilježavanja Dana Koprivničko-križevačke županije i 32. obljetnice njezina osnutka. Koprivnica, 12.4.2025.
3. Promocija knjige 'Leksikon graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske', autorice **Jasenske Kranjčević**, u organizaciji Instituta za turizam i Srednje Europe. Zagreb, 20.10.2025.
4. **Jasenska Kranjčević**, predstavljena je knjiga "Leksikon graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske", Križevci, 27.11.2025.

TV i radio emisije

1. **Josip Mikulić**, RTL Direkt, gostovanje na temu prosvjeda protiv turista u Španjolskoj i cijena u turizmu. 21.5.2025.
2. **Ives Vodanović Lukić**, Hrvatski katolički radio, gostovanje u emisiji Argumenti, razgovor o nadolazećoj sezoni, trendu vima u kulturnom i duhovnom turizmu te ljetovanju iz perspektive obitelji s više djece. 5.6.2025.
3. **Josip Mikulić**, telegram.hr, Telegramov podcast "Prvi Glas", tema: aktualnosti i izazovi u hrvatskom turizmu. Vodeći stručnjak objašnjava što se upravo događa s našim turizmom i zašto smo postali tako skupi. 21.6.2025.
4. **Izidora Marković Vukadin**, HRT1 – Dnevnik. Gostovanje u središnjem Dnevniku HRT-a u kojemu je komentirala najnovije pozitivne turističke pokazatelje. 30.6.2025.
5. **Izidora Marković Vukadin**, HRT1 – Dnevnik. Gostovanje u prilogu: Ljetovanje luksuz za trećinu Hrvata, a neki za more štede godinama. 28.7.2025.
6. **Sanela Grujo Vrkljan**, HRT1 – Dnevnik. Gostovanje na temu tjeka turističke godine, s osvrtom na turističke rezultate, cjenovnu konkurentnost i održivost turizma. 8.8.2025.
7. **Damir Krešić**, HRT4. Komentar turističke sezone kroz prvih 8 mjeseci turističke godine, održivi turizam, cjenovna konkurentnost i sl. 4.9.2025.

8. **Damir Krešić i Josip Mikulić**, HRT1 - Poslovni tjedan. Gostovanje na temu analize dosadašnjeg tijeka turističke sezone. 8.9.2025.
9. **Josip Mikulić**, HRT1 - Dnevnik: Gostovanje na temu: Hrvatski turizam: Jesmo li na optimalnom putu? 21.9.2025.
10. **Izidora Marković Vukadin**, HRT4 – Studio 4. Gostovanje na temu 'Apartmanizacija na hrvatskoj obali – prijetnja ili prilika za turizam?'. 23.9.2025.
11. **Neven Ivandić**, HRT1, sudjelovao je e u emisiji U mreži Prvog na temu izmjena Zakona o prostornom uređenju. 31.10.2025.
12. **Ivan Kožić**, RTL Direkt, izjava u okviru priloga o rastu cijena ugostiteljskih usluga i turističkog smještaja u Hrvatskoj. 8.12.2025.

Članci u dnevnim glasilima, portalima i na društvenim mrežama

1. **J. Kranjčević**, 'Ružan grad koji obožavaju arhitekti', Jutarnji list, 26.1.2025.
2. **J. Mikulić**, 'Naš je turizam ljetos ostvario 'negativnu nulu', tjednik Lider, 30.1.2025.
3. **D. Krešić**, 'Za održivi razvoj turizma Hrvatska mora 'deturistificirati' vrhunac sezone', tjednik Lider, 28.2.2025.
4. **D. Krešić**, 'Nevidljivi trošak turizma o kojem se rijetko raspravlja', Poslovni dnevnik, 28.2.2025.
5. **I. Marković Vukadin**, portal Trend, 3.3.2025.
6. **I. Marković Vukadin**, 'Održivost u turizmu nije jeftina, sve to neka djelatnost treba platiti', lidermedia.hr., 14.3.2025.
7. **J. Mikulić**, 'Prvi imamo brojke: Turizam nam je kao protočni bojler - više od 50% oba uvozimo', Jutarnji list, 20.3.2025.
8. **J. Mikulić**, 'Polovina hrvatske zarade u turizmu potroši se u EU', Večernji list, 25.3.2025.
9. **D. Krešić**, 'Tamna strana turizma iza šarenih potvrda: Hrvatska se treba kloniti ovakvih laži i manipulacija', portal Dnevnik.hr na temu "greenwashinga" u turizmu, 31.3.2025.
10. **I. Kožić**, 'Nacionalna je šteta što turisti plaćaju mrak', tjednik Lider, 4.4.2025.
11. **J. Mikulić**, 'Rentijerstvo - prilike i opasnosti', tiskano izdanje tjednika Lider, 18.4.2025.
12. **J. Mikulić**, 'Vodeći hrvatski stručnjak za turizam: 'Nijemci? Postoji jasan razlog zašto ih dolazi manje...', tiskano izdanje 24 sata express i na portalu, 2.5.2025.
13. **J. Mikulić**, 'RADIKALAN POTEZ' / Treba li Hrvatskoj pobuna protiv turista? Profesor: 'Čevapi od 20 eura? Cijene su otišle predaleko', net.hr, 21.5.2025.
14. **J. Mikulić**, 'Apartmanizacija usporava, ali ne nužno ondje gdje bi bilo najpotrebnije', Lider, u tiskanom izdanju i na webu, 6.6.2025.
15. **D. Krešić**, 'Što stoji iza oznake koja mijenja naš turizam?', Intervju vezano za predstavljanje nove oznake kvalitete obiteljskog smještaja "Vaš domaćin". Večernji list, 9.6.2025.
16. **Z. Marušić**, 'Broj kreveta s 4 i 5 zvjezdica u Hrvatskoj porastao za 122 posto, evo po čemu se ističu najbolji'. Prikazani su rezultati analize obiteljskog smještaja koja je provedena u 2023. godini za potrebe HTZ-a, kao podloga za uvođenje oznake Local host, Jutarnji list, 11.6.2025.
17. **J. Mikulić**, 'Hrvatska ima novu opasnu konkurenciju na Mediteranu', intervju o albanskom i hrvatskom turizmu, dnevno.hr, 11.6.2025.
18. **J. Mikulić**, 'Manje stranih gostiju u svibnju. Više ne možemo skupo prodavati sunce i more', komentar na cijene i poskupljenja u turizmu, indeks.hr, 14.6.2025.
19. **D. Krešić**, 'Šteta prostornog nereda ima dugoročne posljedice', intervju na temu aktualnog stanja u hrvatskom turizmu, Glas Slavonije i pregled.hr, 30.6.2025.
20. **I. Marković Vukadin**, O turističkim rezultatima: 'Živjeli smo u jednoj iluziji...', tportal.hr, 1.7.2025.

21. **D. Krešić**, 'Mediteran preskup, sezonu će izvući domaći gosti', intervju o tijeku turističke sezone i glavnim problemima s kojima se hrvatski turizam suočava u 2025. godini, Poslovni dnevnik, 7.8.2025.
22. **D. Krešić**, 'Hrvatska mora biti mala skupa boutique destinacija', intervju na teme: uspjeh turističke sezone, sezonalnost, problem radne snage u turizmu, važnosti održivog razvoja te općenito budućnost razvoja hrvatskog turizma, Nacional, 23.8.2025.
23. **J. Mikulić**, intervju na temu: 'Turizam više neće rasti sam od sebe, Hrvatska će ove godine imati stagnaciju ili čak pad u realnim prihodima od turizma', tjednik Globus, 1.9.2025.
24. **J. Mikulić**, Profesor s Ekonomije: Najveća prijetnja je da dođemo na glas kao preskupa destinacija, indeks.hr, 22.9.2025.
25. **D. Krešić**, 'Etažiranje u turističkim zonama paravan je za nekretninski biznis', stanje hrvatskog turizma, s posebnim naglaskom na prijedlog Zakona o prostornom uređenju, Večernji list, 8.10.2025.
26. **Damir Krešić**, Magazin LIKE, Jutarnji List - 20 odgovora na ključna pitanja: kamo ide hrvatski turizam – MASOVNOST ILI AUTENTIČNOST. 19.11.2025.
27. **Damir Krešić**, portal Pomorsko dobro. Stručni tekst o plažnom prostoru kao javnom dobru i značaju transparentnog upravljanja plažama i plažnim prostorom u turizmu. 11.11.2025.
28. **Ivan Kožić**, 'Šokantno poskupljenje'. Prilog i izjava u okviru članka o rastu cijena u hrvatskom ugostiteljstvu i turističkom smještaju. Jutarnji list. 8.12.2025.

Rasprave o turizmu

1. XXV. Rasprave o turizmu na temu „Inicijative i prakse smanjivanja otpada u turizmu“, Napretkov kulturni centar Zagreb, 27.3.2025.
2. XXVI. Rasprave o turizmu na temu „Aktiviranje kulturne baštine u turizmu“, Napretkov kulturni centar Zagreb, 3.7.2025.
3. XXVII. Rasprave o turizmu na temu „Značaj prostornih podataka za razvoj održivog turizma“, Napretkov kulturni centar Zagreb, 19.11.2025.

Prilog

DJELATNICI INSTITUTA ZA TURIZAM U 2025.

Znanstvenici i suradnici/ radna mjesta	Područja znanstvenog interesa
Dr. sc. Ivo Beroš , znanstveni suradnik	Primjena BI (<i>Business Intelligence</i>) u turizmu; informacijski sustavi u turizmu; statistička analiza istraživanja
Dr. sc. Snježana Boranić Živoder , viša znanstvena suradnica - pomoćnica ravnatelja	Destinacijski marketing i menadžment; promocija u turizmu; planiranje razvoja turizma; E-marketing; turizam i sport; brendiranje turističke destinacije
Dr. sc. Hrvoje Carić , viši znanstveni suradnik	Zaštita okoliša i prirode; održivi razvoj turizma; zeleni turizam; nosivi kapacitet; analiza rizika
Dr. sc. Matina Gjurašić , znanstvena suradnica	Upravljanje kvalitetom u turizmu i uslužnim djelatnostima; marketinški menadžment; strateško i poslovno (operativno) planiranje u turizmu; evaluacija poslovanja hotelskih poduzeća i njihovo vrednovanje
Dr. sc. Sanela Grujo Vrkljan , znanstvena suradnica	Strateško i operativno marketinško planiranje u turizmu; inovativni koncepti razvoja turističkih i destinacijskih proizvoda; tržišne studije izvedivosti; upravljanje ljudskim potencijalima i educiranje zaposlenika u turizmu
Dr. sc. Neven Ivandić , viši znanstveni suradnik	Ekonomika turizma; strateško upravljanje u turizmu; razvoj metodologija za procjenu ekonomskih učinaka turizma na hrvatsko gospodarstvo; praćenje konkurentnosti hrvatskog turizma
Nasl. prof. dr. sc. Goran Kos , viši znanstveni suradnik	Prometni tokovi i promet; prometno i prostorno planiranje; promet u gradovima; turizam i promet; sigurnost u prometu
Dr. sc. Ivan Kožić , znanstveni suradnik	Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma; prognoziranje turističke potražnje; održivi razvoj turizma
Doc. dr. sc. Matko Krce-Ivančić , znanstveni suradnik od 5. 5. 2025.	Sociologija turizma; suvremena društvena teorija; kritičke studije turizma; analiza diskursa; odnos subjektiviteta i suvremenog društva
Izv. prof. dr. sc. Jasenska Kranjčević , dipl. ing. arh., znanstvena savjetnica	Prostorno planiranje turizma; međudodnos prostora i turizma; regionalni razvoj; ruralni razvoj; graditeljsko nasljeđe turizma; povijest arhitekture u turizmu
Dr. sc. Damir Krešić , viši znanstveni suradnik - ravnatelj	Strateško planiranje u turizmu; destinacijski menadžment; destinacijski marketing; primjena IKT u turizmu; konkurentnost turističke destinacije; održivi razvoj turizam
Dr. sc. Filip Ložek viši asistent od 1. 7. 2025.	Okolišni stresori (novi zagađivači, klimatske promjene, invazivne vrste) i njihov utjecaj na staništa i bioraznolikost; utjecaj klimatskih promjena na ekoturizam u zaštićenim područjima; obnova i zaštita vodenih ekosustava; zaštita autohtonih vrsta; hidrobiologija; bioindikatori
Dr. sc. Izidora Marković Vukadin , viša znanstvena suradnica	Prostorno planiranje u turizmu; održivi razvoj turizma; geoturizam; resursna osnova; zaštićena prirodna područja

Zrinka Marušić , mag. math., univ. spec. oec., stručna savjetnica u sustavu znanosti i visokog obrazovanja	Metodologija istraživanja u turizmu (dizajn i alokacija uzorka, metode statističke analize); metodologija vrednovanja javnog dobra; mjerenje turističke potrošnje; baze podataka turističkog prometa
Dr. sc. Hrvoje Mataković , viši znanstveni suradnik	Sigurnost u turizmu; utjecaj kriminala, terorizma i korupcije na turizam
Leona Matotek , mag. geogr. asistentica	Održivi razvoj turizam; ublažavanje i prilagodba klimi; selektivni oblici turizma
Izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić , znanstveni savjetnik, na 20% radnog vremena	Destinacijski marketing i menadžment; tržišna komunikacija i brendiranje u turizmu; upravljanje kvalitetom u turizmu i uslužnim djelatnostima; održivost turizma; suvremeni trendovi u istraživanju tržišta; kvantitativne metode istraživanja u turizmu
Dr. sc. Vedran Milojica , viši stručni suradnik u sustavu znanosti i visokog obrazovanja od 1. 12. 2025.	Selektivni oblici turizma (zdravstveni turizam, nautički turizam, kulturni turizam, gastronomski turizam, događajni turizam); međunarodni turizam; sigurnost u turizmu; ponašanje turista; destinacijski marketing
Dr. sc. Nora Mustač , znanstvena suradnica	Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma; povijest turizma; održivi razvoj turizma; bihevioralni pristupi u turizmu
Dr. sc. Lidija Nujić Pečenec , viša stručna suradnica u sustavu znanosti i visokog obrazovanja	Suvremeni trendovi u oglašavanju; digitalni marketing u turizmu; marketinški menadžment; promocija u turizmu
Dr. sc. Ivan Sever , znanstveni suradnik	Metodologija anketnih istraživanja; vrednovanje javnog dobra; psihologija okoliša; data science
Dr. sc. Renata Tomljenović , znanstvena savjetnica	Destinacijski marketing i menadžment; planiranje razvoja i strategija kulturnog turizma; istraživanja različitih oblika turizma; transturizam; obrazovanje u turizmu
Dr. sc. Luka Valožić , znanstveni suradnik	Geografski informacijski sustavi; daljinska istraživanja; promjene zemljišnog pokrova i načina korištenja zemljišta
Dr. sc. Ives Vodanović Lukić , asistentica	Kulturni i kreativni turizam; turizam umjetnosti; interpretacija baštine; turizam i duhovnost; turizam i lokalna zajednica
Doc. dr. sc. Mira Zovko , znanstvena suradnica	Održivi razvoj turizam; ublažavanje i prilagodba klimi; EU taksonomija; javno zdravstvo; obrazovanje za održivi razvoj

Knjižnica	Područje rada i znanstvenog interesa
Dr. sc. Ksenija Tokić , diplomirana knjižničarka do 5. 1. 2025., starosna mirovina	Uloga knjižnica u turizmu, uloga kulturne baštine u turizmu, informacijska pismenost u odnosu na informacijsku nepismenost, znanstveno komuniciranje u digitalnom okruženju, bibliometrija
Dr. sc. Danijela Unić , viša knjižničarka od 7. 1. 2025.	Informacijske znanosti, knjižničarstvo, medijska pismenost, multimedija, IKT u obrazovanju, jezikoslovlje

Radna mjesta financirana iz EU fondova	Područje rada
Višnja Mezak , struč. spec. oec. viši savjetnik I	Administracija i koordinacija EU projekta

Administrativni djelatnici	Područje rada
Branka Božić , oec., voditeljica računovodstva u sustavu znanosti i visokog obrazovanja	Analize poslovanja, bilance, završni izvještaji; ovlašteni računovođa; certifikat za proračunsko računovodstvo
Ivana Bauer Škrinjar , računovodstvena referentica - financijska knjigovodkinja	Likvidatura, obračun plaća, URE, IRE, baza podataka pretplatnika časopisa Turizam
Mladenka Jurčić , dipl.iur. tajnica Instituta	Voditelj zajedničkih stručnih službi; pravni i kadrovski poslovi te poslovi organiziranja rada zajedničkih službi; certifikat u području javne nabave
Luca Rađenović , stručna referentica / tajnica	Tajnica - ažuriranje i pomoćni tajnički poslovi
Mislav Mikec , prof., stručni suradnik u administraciji	Pomoćni istraživački poslovi; službenik za informiranje; djelatnik u pismohrani (obrada arhivskog i dokumentarnog gradiva Instituta za turizam)
Jelena Čolak , stručna suradnica u administraciji od 10. 11. 2025.	Administrativni i operativni poslovi; poslovi odnosa s javnošću (PR); upravljanje društvenim mrežama; održavanje i ažuriranje mrežnih stranica; komunikacija s javnošću i relevantnim dionicima
Ivanka Ćuro , spremačica od 22. 4. 2025.	Poslovi spremačice

ČLANSTVO U STRUČNIM TIJELIMA/POVJERENSTVIMA

Znanstvenici Instituta za turizam članovi su i brojnih stručnih povjerenstava pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Nacionalnom vijeću za sport RH i različitim obrazovanim institucijama čime je Institutu omogućeno da sudjeluje u kreiranju javnih politika u turizmu:

- **Hrvoje Carić**, član Odbora za UNESCO-v program "Čovjek i biosfera"
- **Hrvoje Carić**, imenovanje u nacionalnu tematsku grupu za radni paket 5: obalni i pomorski turizam
- **Hrvoje Carić**, imenovanje u nacionalnu tematsku grupu za radni paket 5: obalni i pomorski turizam
- **Hrvoje Carić**, član Povjerenstva za međusektorsku koordinaciju za politiku i mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama
- **Matina Gjurašić**, članica Organizacijskog odbora znanstvenog skupa Održivost baštine, Velika Gorica
- **Sanela Grujo Vrkljan**, zamjenica člana Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona o ugostiteljskoj djelatnosti zajednica pri Ministarstvu turizma i sporta
- **Neven Ivandić**, imenovanje u nacionalnu tematsku grupu za radni paket 5: obalni i pomorski turizam
- **Neven Ivandić**, tajnik Znanstvenog vijeća Turizam i prostor, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU)
- **Jasenska Kranjčević**, imenovanje u nacionalnu tematsku grupu za radni paket 5: obalni i pomorski turizam
- **Jasenska Kranjčević**, članica Znanstvenog vijeća za arhitekturu, urbanizam i uređenje prostora HAZU-a 2024.-2028.
- **Jasenska Kranjčević**, članica Kulturne rute Iter vitis, Hrvatska, Vijeća Europe
- **Jasenska Kranjčević**, članica Upravnog vijeća Zavoda za prostorno uređenje Grada Zagreba
- **Jasenska Kranjčević**, članica Programskog odbora znanstvenog skupa Fortified Architecture for the Culture of Peace – FORTIC, international Scientific Conference 2025 - NP Brijuni, Pula
- **Jasenska Kranjčević**, članica Programskog odbora znanstvenog skupa 5. Konferencija o urbanom planiranju i regionalnom razvoju, Sarajevo (ur. Nataša Stanišić) / 5th conference on urban planning and regional development Organizator / organizer Association of Consulting Engineers Bosnia and Herzegovina Udruženje konsultanata inženjera Bosne i Hercegovine, Sarajevo, BiH
- **Damir Krešić**, imenovanje u nacionalnu tematsku grupu za radni paket 5: obalni i pomorski turizam
- **Damir Krešić**, član i **Neven Ivandić**, zamjenik člana Radne skupine za pripremu Nacrta prijedloga Zakona o turizmu
- **Damir Krešić**, član Povjerenstva u vezi s udruživanjem turističkih zajednica pri Ministarstvu turizma i sporta
- **Dami Krešić**, član Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona o ugostiteljskoj djelatnosti zajednica pri Ministarstvu turizma i sporta
- **Goran Kos**, član Koordinacijskog tijela za cikloturizam pri Ministarstvu turizma
- **Goran Kos**, član Hrvatske komore inženjera tehnologije prometa i transporta
- **Josip Mikulić**, član radne skupine za izradu Strategije održivog turizma do 2030.
- **Josip Mikulić**, predsjednik Izvršnog odbora Fonda za potpore primijenjenim istraživanjima i razvojnim projektima Ekonomskog fakulteta – Zagreb.
- **Josip Mikulić**, član Odbora za poslijediplomske sveučilišne doktorske studije (zamjenik Predsjednice).
- **Josip Mikulić**, član Savjeta za znanost Ekonomskog fakulteta – Zagreb.
- **Ivan Sever**, članovi Koordinacijskog tijela za cikloturizam pri Ministarstvu turizma
- **Renata Tomljenović**, član Znanstvenog vijeća Turizam i prostor, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU)
- **Luka Valozić**, tajnik Znanstvenog vijeća za daljinska istraživanja HAZU-a (od 2018.)
- **Luka Valozić**, tehnički urednik Hrvatskog geografskog glasnika (2017. - 2025.)
- **Mira Zovko**, član Međuintitucijske radne skupine za uspostavu statistike ekosustava
- **Mira Zovko**, član i **Izidora Marković Vukadin**, zamjenica člana Radne skupine za izradu nacrta Akcijskog plana za provedbu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu za petogodišnje razdoblje

institutzaturizam
institute for tourism
Vrhovec 5, 1000 ZAGREB
www.iztg.hr

